

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	17. 12 20. 25. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	28-1/25-2
VEZA:	
SFA:	#82 XXVIII
STAMPANICA:	PRILOG:

Br: 11-011/25-4485/4

17. decembar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. decembra 2025. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O KOLEKTIVNIM TUŽBAMA ZA ZAŠTITU INTERESA POTROŠAČA***, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Vlada predlaže Skupštini da, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 51/06 i 66/06 i „Službeni list CG“ br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), ovaj zakon donese po hitnom postupku iz razloga koji su sadržani u Obrazloženju Predloga zakona.

Za predstavnike Vlade, koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su NIK GJELOSHAJ, potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja i JASNA VUJOVIĆ, generalna direktorica Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju u Ministarstvu ekonomskog razvoja.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

Crna Gora

**Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis
odnosi/donosilac akta**

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

Naziv propisa	Predlog zakona o kolektivnim tužbama za zaštitu interesa potrošača s izvještajem s javne rasprave	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	XVII. Tržište, ugostiteljstvo i turizam	8. Zaštita potrošača (propisi o zaštiti potrošača i sl.)
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	podpoglavlje
	28. Zaštita potrošača i zdravstvena zaštita	28.20.40 Zaštita ekonomskih interesa [15.20.40]
Ključni termini - eurovok deskriptori	- Zaštita potrošača - Potrošač - Trgovac	

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM TEKOVINOM
EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave	
1. Naziv nacrt/predloga propisa	
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o kolektivnim tužbama za zaštitu interesa potrošača
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Collective Actions for the Protection of Consumers' Interests
2. Podaci o obrađivaču propisa	
a) Organ državne uprave koji priprema propis	
Organ državne uprave	Ministarstvo ekonomskog razvoja
- Sektor/odsjek	Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Nik Gjelošhaj, ministar Tel. 020 247 301, kabinet@mek.gov.me
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Jasna Vujović, generalna direktorica Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju Tel:067/063-900, jasna.vujovic@mek.gov.me
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa	
- Naziv pravnog lica	/
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis	
- Organ državne uprave	Ministarstvo ekonomskog razvoja
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)	
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis	
Glava VI, Usklađivanje zakonodavstva, sprovođenje zakona i pravila o konkurenciji, član 78, Zaštita potrošača	
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa	
☒	ispunjava u potpunosti
☐	djelimično ispunjava
☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa	
/	
5. Veza nacrt/predloga propisa sa Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)	
- PPCG za period	2025-2026
- Poglavlje, potpoglavlje	Poglavlje 28 Zaštita potrošača i zdravlja, 1 Planovi i potrebe 1.2 Zakonodavni okvir A) Zaštita potrošača
- Rok za donošenje propisa	IV kvartal 2025
- Napomena	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije	

a) Usklađenost nacrtu propisa sa primarnim izvorima prava Evropske unije:	
UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje mjere Unije, Glava XV, Zaštita potrošača, član 169 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title XV, Consumer Protection, Article 169	
Potpuno usklađeno / fully harmonized	
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije	
32020L1828	
Direktiva (EU) 2020/1828 Evropskog parlamenta i Savjeta o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju van snage Direktive 2009/22/EZ	
Directive (EU) 2020/1828 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2020 on representative actions for the protection of the collective interests of consumers and repealing Directive 2009/22/EC	
Potpuno usklađeno/ Fully harmonized	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrtu/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navedi pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrtu/predloga propisa	
Ne postoje izvori međunarodnog prava s kojima je potrebno uskladiti predlog propisa	
9. Navedi da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Navedeni izvori EU su prevedeni na hrvatski jezik.	
10. Navedi da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o kolektivnim tužbama za zaštitu interesa potrošača je preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrtu/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
Predlog zakona je izrađen uz podršku eksperta prof. dr Aleša Galića angažovanog preko PLAC projekta (Centar za pravno i strateško savjetovanje Crne Gore) koji finansira EU.	
Potpis / Potpredsjednik Vlade Crne Gore za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja	Potpis/ ministarka evropskih poslova
	
Datum: 11.12.2025. godine	Datum:

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva (EU) 2020/1828 Evropskog parlamenta i Savjeta o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju van snage Direktive 2009/22/EZ				
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o kolektivnim tužbama za zaštitu interesa potrošača		Proposal for the Law on Collective Actions for the Protection of Consumers' Interests		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva (EU) 2020/1828	Predlog Zakona o kolektivnim tužbama			
POGLAVLJE 1. PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE Član 1. Predmet i svrha 1. Ovom se Direktivom utvrđuju pravila kojima se osigurava da je mehanizam za predstavničke tužbe čiji je cilj zaštita kolektivnih interesa potrošača dostupan u svim državama članicama, uz istovremeno pružanje primjerenih zaštitnih mjera kako bi se izbjegla zloupotreba procesnih	DIO PRVI OPŠTE ODREDBE Predmet Član 1 Ovim zakonom propisuju se kolektivne tužbe za zaštitu interesa potrošača, pravila postupka po kolektivnim tužbama i druga pitanja od značaja za zaštitu interesa potrošača.	Potpuno usklađeno		

ovlašćenja. Svrha ove Direktive jeste, postići visok nivo zaštite potrošača, doprinijeti pravilnom funkcionisanju unutrašnjeg tržišta usklađivanjem određenih aspekata zakona i drugih propisa o predstavničkim tužbama u državama članicama. U tu svrhu ovom Direktivom se takođe nastoji poboljšati pristup potrošača pravosuđu. 2. Ova Direktiva ne sprječava države članice da donesu ili zadrže na snazi procesna sredstva za zaštitu kolektivnih interesa potrošača na nacionalnom nivou. Države članice, međutim, osiguravaju da je najmanje jedan procesni mehanizam, kojim se kvalifikovanim subjektima omogućava podnošenje predstavničkih tužbi u svrhu mjera zabrane i mjera naknade štete, usklađen s ovom Direktivom. Sprovođenje ove Direktive ne predstavlja osnov za smanjenje nivoa zaštite potrošača u područjima obuhvaćenim područjem primjene pravnih akata navedenih u Prilogu I. 3. Kvalifikovani subjekti mogu slobodno odabrati bilo koja procesna sredstva koja su im dostupna na osnovu prava Unije ili nacionalnog prava za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.				
<i>Član 2.</i> Područje primjene 1. Ova Direktiva primjenjuje se na predstavničke tužbe podnesene protiv povreda odredaba prava Unije iz Priloga I., uključujući takve odredbe kako su prenesene u nacionalno pravo, koje vrše trgovci, a koje štete ili mogu naštetiti kolektivnim interesima potrošača. Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje odredbe prava Unije iz	Primjena Član 2 Ovaj zakon primjenjuje se na kolektivne tužbe za zaštitu interesa potrošača podnesene zbog povreda zakona kojima se u cjelini ili djelimično uređuje zaštita potrošača u Crnoj Gori ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, koje vrše trgovci, čime se narušavaju ili mogu narušiti kolektivni interesi potrošača.	Potpuno usklađeno		

Priloga I. Ova Direktiva primjenjuje se na domaće i prekogranične povrede, uključujući slučajeve u kojima su te povrede prestale prije nego što je predstavnička tužba podnesena ili ako su te povrede prestale prije nego što je postupak u vezi s predstavničkom tužbom okončan. 2. Ovom Direktivom se ne utiče na pravila na osnovu prava Unije ili nacionalnog prava kojima se utvrđuje ugovorna i vanugovorna pravna zaštita dostupna potrošačima za povrede iz stava 1. 3. Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje pravila Unije o međunarodnom privatnom pravu, a naročito pravila koja se odnose na nadležnost te priznavanje i izvršenje presuda u građanskim i privrednim stvarima te na pravila o pravu mjerodavnom na ugovorne i vanugovorne obveze.	Ovaj zakon primjenjuje se na domaće i prekogranične povrede, uključujući slučajeve kada su te povrede prestale prije nego što je tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača podnesena, kao i kada su te povrede prestale prije nego što je postupak po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa potrošača okončan			
Član 3. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „potrošač” znači bilo koje fizičko lice koje djeluje u svrhe koje prelaze okvire njene trgovačke, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti; 2. „trgovac” znači svako fizičko ili svako pravno lice, nezavisno od toga je li u privatnom ili javnom vlasništvu, koja djeluje, između ostalog i preko drugog lica koje	Značenje izraza Član 4 Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 1) potrošač je fizičko lice koja djeluje na tržištu u svrhe van svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti; 2) trgovac je fizičko lice, odnosno pravno lice u privatnoj ili državnoj svojini koje, samostalno ili preko drugog lica koje nastupa u njegovo ime ili za njegov račun, zaključuje pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;	Potpuno usklađeno		

djeluje u njeno ime ili za njen račun, u svrhe povezane s njenom trgovačkom, poslovnom, zanatskom ili profesionalnom djelatnošću; 3. „kolektivni interesi potrošača” znači opšti interes potrošača i, naročito za potrebe mjera naknade štete, interesi grupe potrošača; 4. „kvalifikovani subjekt” znači svaka organizacija ili javno tijelo koje zastupa interese potrošača i koje je država članica u skladu s ovom Direktivom imenovala kvalifikovanim za podnošenje predstavničkih tužbi; 5. „predstavnička tužba” znači tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača koju je podnio kvalifikovani subjekt kao stranka tužilac u ime potrošača kojom traži mjeru zabrane ili mjeru naknade štete, ili oboje; 6. „domaća predstavnička tužba” znači predstavnička tužba koju je podnio kvalifikovani subjekt u državi članici u kojoj je kvalifikovani subjekt imenovan; 7. „prekogranična predstavnička tužba” znači predstavnička tužba koju je podnio kvalifikovani subjekt u državi članici koja nije država članica u kojoj je kvalifikovani subjekt imenovan; 8. „praksa” znači svaki čin ili propust trgovca; 9. „pravosnažna odluka” znači odluka suda ili upravnog tijela države članice koja se ne može ili koja se više ne može preispitati redovnim pravnim sredstvima;	3) kolektivni interesi potrošača su opšti interesi potrošača i naročito, za potrebe mjera otklanjanja štete, interesi grupe potrošača; 4) kolektivni postupak je postupak koji se sprovodi na osnovu kolektivne tužbe; 5) lice ovlašćeno za pokretanje postupka (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) je svaka organizacija ili javno tijelo koje zastupa interese potrošača i koje je ovlašćeno za podnošenje kolektivnih tužbi u skladu sa ovim zakonom; 6) kolektivna tužba je tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača koju je podnijelo ovlašćeno lice kojom, u interesu odnosno u korist potrošača, kao tužilac traži mjeru zabrane ili mjeru naknade štete, ili obje mjere; 7) prekogranična kolektivna tužba je kolektivna tužba koju je podnijelo ovlašćeno lice u državi članici Evropske unije koja nije država članica u kojoj je to lice imenovano za podnošenje kolektivne tužbe; 8) praksa je svaka radnja ili propuštanje trgovca; 9) mjera naknade štete je mjera kojom se trgovac obavezuje da potrošačima na koje se odnosi ta mjera pruži pravnu zaštitu kao što je naknada štete, opravka, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povraćaj plaćenog iznosa, ako je to primjereno i po zakonu moguće; 10) kolektivna šteta je iznos pojedinačnih šteta, koju su pretrpjeli članovi grupe bez obzira na pravni osnov štete, a koja potiče iz istog slučaja kolektivnog oštećenja; 11) grupa je skup fizičkih lica koja su pretrpjela štetu ili kojima su na drugi način ugroženi kolektivni interesi, u čiju korist je podnijeta kolektivna tužba za naknadu štete; 12) oštećeni je lice koje je pretrpjelo štetu ili drugi oblik gubitka u slučaju kolektivnog oštećenja bez obzira na pravnu kvalifikaciju tog gubitka;			
--	---	--	--	--

1C. mjera naknade štete" znači mjera kojom se trgovac obavezuje da potrošačima na koje se odnosi pruži pravnu zaštitu kao što je naknada štete, popravka, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povrat plaćene cijene, ako je to primjereno i dostupno na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.	13) sistem uključivanja je sistem u kojem su članovi grupe samo oni oštećeni koji su na način i u roku koji odredi sud izjavili da se uključuju u grupu; 14) mehanizam za utvrđivanje opravdanosti zahtjeva predstavlja zbir radnji i dokaza koje vrši ili predlaže član grupe u okviru faze postupka isplate naknade štete; 15) kolektivna presuda za naknadu štete je presuda kojom je sud usvojio ili odbio zahtjev po kolektivnoj tužbi za naknadu štete; 16) kolektivna odšteta je ukupan iznos novčane odštete ili druge naknade određen kolektivnom presudom za naknadu štete, pri čemu, ako u okviru grupe ima i podgrupa, taj iznos je naveden i po podgrupama na način kategorizacije štete bez uzimanja u obzir ličnih karakteristika pojedinog oštećenog; 17) kolektivna presuda za zabranu je presuda kojom je sud utvrdio ili odbio zahtjev iz kolektivne tužbe za zabranu. 18) reprezentativnost ovlašćenog lica znači da se to lice u određenom slučaju u odnosu na okolnosti konkretnog događaja može prihvatiti kao adekvatni zastupnik grupe u najboljem interesu njenih članova; 19) nosilac kodeksa je lice ili organizacija koja je usvojila i sprovodi određeni kodeks poslovnog ponašanja (npr. udruženje trgovaca, strukovna udruženja, samoregulatorna tijela); 20) finansiranje kolektivne tužbe od strane trećeg lica znači, da treće lice osigurava tužiocu finansiranje dijela ili svih troškova postupka u zamjenu za dogovorenu premiju u slučaju uspjeha tužbe, koja se uobičajeno utvrđuje u udjelu od iznosa, kojeg će sud dosuditi odnosno, koji će biti dogovoren poravnanjem, postignutim u postupku;			
--	---	--	--	--

	21) pravosnažna odlukaznači odluka suda ili javnopravnog organa koja se ne može ili koja se više ne može preispitati redovnim pravnim sredstvima.			
--	---	--	--	--

POGLAVLJE 2. PREDSTAVNIČKE TUŽBE <i>Član 4.</i> Kvalifikovani subjekti 1. Države članice osiguravaju da kvalifikovani subjekti koje su u tu svrhu imenovale države članice mogu podnijeti predstavničke tužbe kako su predviđene ovom Direktivom. 2. Države članice osiguravaju da subjekti, naročito organizacije potrošača, uključujući organizacije potrošača koje zastupaju članove iz više od jedne države članice, mogu biti prihvatljivi za imenovanje kao kvalifikovani subjekti u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi ili prekograničnih predstavničkih tužbi, ili obje.	Ovlašćena lica Član 5 Lica ovlašćena za podnošenje kolektivne tužbe (u daljem tekstu: ovlašćena lica) su: 1) u postupcima po tužbi kojom se zahtjeva mjera zabrane i/ili mjera naknade štete: organizacije potrošača upisane u evidenciju koju vodi organ državne uprave nadležan za poslove zaštite potrošača (u daljem tekstu: Ministarstvo) i koje ispunjavaju uslove za podnošenje kolektivnih tužbi utvrđene ovim zakonom; 2) u postupcima po tužbi kojom se zahtjeva samo mjera zabrane: komorska i interesna udruženja trgovaca (privredna, zanatska i druge). Ovlašćeno lice iz stava 1 tačka 1 ovog člana dužno je na svojoj internet stranici objaviti informacije o opštim izvorima svog finansiranja, svojoj organizacionoj i upravnoj strukturi, strukturi članstva, cilju osnivanja i djelatnostima. Ovlašćena lica dužna su pružati, naročito na svojoj internet stranici, informacije o podnesenim domaćim i prekograničnim kolektivnim tužbama, statusu i ishodu tih tužbi. Ovlašćenje za podnošenje kolektivne tužbe Član 6 (1) Kolektivnu tužbu može podnijeti organizacija potrošača koja: 1) je upisana u evidenciju organizacija potrošača u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača najmanje godinu dana; 2) stvarno djeluje u oblasti zaštite interesa	Potpuno usklađeno		
---	--	--	--	--

3. Države članice imenuju subjekt iz stava 2. koji je uputio zahtjev za imenovanje za kvalifikovanog subjekta u svrhu podnošenja prekograničnih predstavničkih tužbi, ako je taj subjekt usklađen sa svim sljedećim kriterijumima: (a) Da je pravno lice osnovano u skladu s nacionalnim pravom države članice negovog imenovanja i može dokazati dvanaest mjeseci stvarnog javnog djelovanja u području zaštite interesa potrošača prije podnošenja zahtjeva za imenovanje; (b) s obzirom na svoj statutar ni cilj ima dokazan legitiman interes za zaštitu interesa potrošača kako je predviđeno odredbama prava Unije iz Priloga I.; (c) neprofitan je; (d) protiv njega nije u toku postupak u slučaju insolventnosti niti je proglašen insolventnim; (e) nezavisan je i nije pod utjecajem osoba koje nisu potrošači, naročito trgovaca, a koje imaju ekonomski interes za podnošenje bilo koje predstavničke tužbe, što obuhvata i slučaj finansiranja sredstvima treće strane, te je u tu svrhu uspostavio postupke za sprečavanje takvog uticaja, kao i za sprečavanje sukoba interesa unutar samog subjekta, između svojih pružalaca finansiranja i interesa potrošača; (f) na jednostavnom i razumljivom jeziku, bilo kojim primjerenim sredstvima, naročito na svojim internet stranicama, čini javno dostupnim informacije kojim se dokazuje da je subjekt usklađen s kriterijumima navedenim u tačkama od (a) do (e) i informacije o izvorima svog finansiranja uopšte, svojoj organizacionoj	potrošača. (2) Ispunjenost uslova iz stava 1 tač. 2 ovog člana utvrđuje Ministarstvo. (3) Stvarno djelovanje organizacije potrošača dokazuje se naročito godišnjim izvještajem o radu koji sadrži i podatke o finansiranju i to: pregled svih prihoda, izvora prihoda i troškova organizacija potrošača. (4) Ministarstvo do 30. aprila tekuće godine utvrđuje listu organizacija potrošača koje su ovlašćene za podnošenje kolektivne tužbe. (5) Lista iz stava 4 ovog člana i lista organizacija potrošača kojima su oduzeta ovlašćenja objavljuje se na internet stranici Ministarstva. Ovlašćenje za prekogranične tužbe Član 7 Organizacija potrošača iz člana 5 stav 1 tačka 1 ovog zakona ovlašćena je i za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi ili pokretanje drugog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača pred nadležnim tijelom neke od drugih država članica Evropske unije, ako pored opštih uslova utvrđenih ovim zakonom ispunjava i slijedeće posebne uslove: 1) ima 12 mjeseci stvarnog javnog i neprofitnog djelovanja u oblasti zaštite potrošača prije podnošenja zahtjeva za ovlašćenje; 2) protiv nje nije pokrenut stečajni postupak, niti je proglašena insolventnom; 3) nezavisna je i nije pod uticajem lica koje nijesu potrošači, naročito trgovaca, a koji imaju ekonomski interes za podnošenje bilo koje kolektivne tužbe, uključujući i slučajeve finansiranja sredstvima treće strane, i koja je			
---	---	--	--	--

i upravljačkoj strukturi te strukturi članstva, svom statutarnom cilju i svojim aktivnostima. 4. Države članice osiguravaju da su kriterijumi koje koriste za imenovanje subjekta kvalifikovanim subjektom u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi u skladu s ciljevima ove Direktive kako bi se osiguralo djelotvorno i učinkovito funkcionisanje takvih predstavničkih tužbi. 5. Države članice mogu odlučiti da se kriterijumi navedeni u stavu 3. primjenjuju i na imenovanje kvalifikovanih subjekata u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi. 6. Države članice mogu subjekt imenovati kvalifikovanim subjektom na <i>ad hoc</i> osnovi u svrhu podnošenja određene domaće predstavničke tužbe, na zahtjev tog subjekta, ako je taj subjekt usklađen s kriterijumima za imenovanje kvalifikovanim subjektom kako su predviđeni nacionalnim pravom.	uspostavila postupke za sprječavanje takvog uticaja, za sprječavanje sukoba interesa unutar same organizacije, kao i između svojih pružalaca finansiranja i interesa potrošača; 4) na jednostavnom i razumljivom jeziku, primjerenim sredstvima, a naročito putem internet stranice, čini javno dostupnim informacije o izvorima finansiranja, kao i informacije o organizacionoj i upravljačkoj strukturi, strukturi članstva, ciljevima predviđenim statutom i svojim aktivnostima. Listu ovlašćenih organizacija potrošača iz stava 1 ovog člana, njihov naziv i cilj predviđen statutom sačinjava Ministarstvo. Lista iz stava 2 ovog člana objavljuje se na internet stranici Ministarstva. Listu iz stava 2 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji. Ministarstvo je dužno da Evropsku komisiju obavijesti o svim promjenama na listi iz stava 2 ovoga člana. Nema odgovarajuće odredbe	U pitanju je regulatorna opcija koja nije omogućena za <i>ad hoc</i> tijela		
--	---	--	--	--

7. Nezavisno od stavova 3. i 4., države članice mogu imenovati javna tijela kao kvalifikovane subjekte u svrhu podnošenja predstavničkih tužbi. Države članice mogu predvidjeti da javna tijela koja su već imenovana kao kvalifikovani subjektu u smislu člana 3. Direktive 2009/22/EZ i dalje ostaju imenovana kao kvalifikovani subjekti za potrebe ove Direktive.

Član 5. Informacije i praćenje kvalifikovanih subjekata 1. Svaka država članica Komisiji dostavlja popis kvalifikovanih subjekata koje je unaprijed imenovala u opštu svrhu podnošenja prekograničnih predstavničkih tužbi, uključujući naziv i statutarne cilj tih kvalifikovanih subjekata, do 26. decembra 2023. godine. Svaka država članica obavještava Komisiju kad god se taj popis promijeni. Države članice taj popis čine javno dostupnim. Komisija sastavlja zbirni popis tih kvalifikovanih subjekata i čini ga javno dostupnim. Komisija taj popis ažurira kad god države članice Komisiji dostave izmjene popisa kvalifikovanih subjekata. 2. Države članice osiguravaju da su informacije o kvalifikovanim subjektima koji su unaprijed imenovani u opštu svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi dostupne javnosti. 3. Države članice najmanje svakih pet godina procjenjuju jesu li kvalifikovani subjekti i dalje usklađeni s kriterijumima navedenima u članu 4. stav 3. Države članice osiguravaju da kvalifikovani subjekt izgubi svoj status ako više nije usklađen s jednim od tih kriterijuma ili više njih. 4. Ako država članica ili Komisija izrazi zabrinutost u pogledu usklađenosti kvalifikovanog subjekta s kriterijumima navedenim u članu 4. stav 3., država članica koja je imenovala taj kvalifikovani subjekt istražuje razloge za zabrinutost. Ako je to primjereno, država članica opoziva imenovanje tog kvalifikovanog subjekta ako on više nije usklađen s jednim od tih kriterijuma ili više njih. Trgovac tuženi ima pravo u okviru predstavničke tužbe sudu ili	Ovlašćenje za prekogranične tužbe Član 7 (...) Listu ovlašćenih organizacija potrošača iz stava 1 ovog člana, njihov naziv i cilj predviđen statutom sačinjava Ministarstvo. Lista iz stava 2 ovog člana objavljuje se na internet stranici Ministarstva. Listu iz stava 2 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji. Ministarstvo je dužno da Evropsku komisiju obavijesti o svim promjenama na listi iz stava 2 ovoga člana. Informacije i praćenje ovlašćenih lica Član 54 Listu ovlašćenih lica unaprijed imenovanih za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi, uključujući naziv i statutarne cilj tih ovlašćenih lica vodi Ministarstvo. O svakoj promjeni liste Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju. Ministarstvo najmanje jednom u pet godina provjerava da li ovlašćena lica i dalje ispunjavaju uslove iz člana 5 stav 1 ovog zakona. Ako ovlašćeno lice prestane da ispunjava jedan ili više uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo će tom ovlašćenom licu oduzeti ovlašćenje i brisati ga sa liste iz stava 1 ovoga člana. Ako država članica Evropske unije ili Evropska komisija obavijesti Ministarstvo o mogućoj neusklađenosti ovlašćenog lica sa uslovima iz člana 5 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo će sprovesti postupak ocjene ispunjenosti tih	Potpuno usklađeno		

upravnom tijelu izraziti opravdanu zabrinutost u odnosu na usklađenost kvalifikovanog subjekta s kriterijima navedenima u članu 4. stav 3. 5. Države članice imenuju nacionalne kontaktne tačke za potrebe stava 4. te Komisiji dostavljaju naziv i podatke za kontakt tih kontaktnih točaka. Komisija sastavlja popis tih kontaktnih tačaka i taj popis stavlja na raspolaganje državama članicama.	uslova. Ministarstvo će oduzeti ovlašćenje i brisati sa liste iz stava 1 ovog člana ovlašćeno lice ako nakon sprovedenog postupka iz stava 4 ovog člana utvrdi da to ovlašćeno lice više ne ispunjava neki od uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona. U postupku po kolektivnoj tužbi, trgovac u svojstvu tužene stranke ima pravo da nadležnom sudu podnese prigovor o ispunjenosti uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona ovlašćenog lica. Po prigovoru tuženog iz stava 6 ovog člana sud donosi rešenje kojim odlučuje o dopuštenosti kolektivne tužbe u konkretnom kolektivnom postupku.			
<i>Član 6.</i> Podnošenje prekograničnih predstavničkih tužbi 1. Države članice osiguravaju da kvalifikovani subjekti unaprijed imenovani u drugoj državi članici u svrhu podnošenja prekograničnih predstavničkih tužbi mogu podnijeti takve prekogranične predstavničke tužbe pred njihovim sudovima ili upravnim tijelima. 2. Države članice osiguravaju da, ako navodna povreda prava Unije iz člana 2. stav 1. utiče ili je vjerovatno da će uticati na potrošače u različitim državama članicama, predstavničku tužbu pred sudom ili upravnim tijelom države članice može podnijeti nekoliko kvalifikovanih subjekata iz različitih država članica u svrhu zaštite kolektivnih interesa potrošača u različitim državama članicama. 3. Sudovi ili upravna tijela prihvataju popis iz člana 5. stav 1. kao dokaz aktivne procesne legitimacije kvalifikovanog	Aktivna legitimacija ovlašćenih lica iz drugih država članica EU Član 9 Ako je postupanje određenog trgovca, njegovog dijela ili poslovne jedinice ili grupe trgovaca sa sjedištem u Crnoj Gori u suprotnosti sa pravom Evropske unije kojom se u cjelini ili djelimično uređuje zaštita potrošača, uključujući odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača i drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, ili to postupanje potiče iz Crne Gore i utiče ili može uticati na položaj potrošača u drugoj državi članici Evropske unije, postupak kolektivne tužbe pred nadležnim sudom u Crnoj Gori može pokrenuti ovlašćeno lice za podnošenje prekogranične kolektivne tužbe te države. Ako postupanje iz stava 1 ovoga člana utiče ili je vjerovatno da će uticati na potrošače u različitim državama članicama Evropske unije, prekograničnu kolektivnu tužbu pred nadležnim sudom u Crnoj Gori može podnijeti više	Potpuno usklađeno		

subjekta da podnese prekograničnu predstavničku tužbu, ne dovodeći u pitanje pravo suda ili upravnog tijela koje je prvo pokrenulo postupak da ispita je li podnošenje tužbe u pojedinom slučaju opravdano statutarim ciljem kvalifikovanog subjekta.	ovlašćenih lica iz tih država članica Evropske unije. Lica iz st. 1 i 2 ovog člana ovlašćena su da pokrenu postupak kolektivne tužbe, ako su uvrštena na listu lica ovlašćenih za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa države članice Evropske unije u kojoj je imenovano, odnosno ako su uvrštena na listu koju sačinjava i objavljuje Evropska komisija.			
<i>Član 7.</i> Predstavničke tužbe 1. Države članice osiguravaju da pred njihovim nacionalnim sudovima ili upravnim tijelima kvalifikovani subjekti imenovani u skladu s članom 4. mogu podnijeti predstavničke tužbe predviđene ovom Direktivom. 2. Pri podnošenju predstavničke tužbe kvalifikovani subjekt sudu ili upravnom tijelu pruža dovoljno informacija o potrošačima na koje se predstavnička tužba odnosi. 3. Sudovi ili upravna tijela ocjenjuju dopuštenost pojedine predstavničke tužbe u skladu s ovom Direktivom i nacionalnim pravom. 4. Države članice osiguravaju da kvalifikovani subjekti imaju pravo tražiti najmanje sljedeće mjere: (a) mjere zabrane;	Kolektivne tužbe Član 10 Kolektivnu tužbu mogu podnijeti ovlašćena lica iz člana 5 ovog zakona. Prilikom podnošenja kolektivne tužbe ovlašćeno lice dužno je nadležnom sudu da pruži dovoljno informacija o potrošačima na koje se kolektivna tužba odnosi u skladu sa ovim zakonom. Nadležni sud ocjenjuje dopuštenost pojedine kolektivne tužbe u skladu sa odredbama ovog zakona. Kolektivnom tužbom ovlašćeno lice može od nadležnog suda da traži izricanje: 1) mjere zabrane; 2) mjere naknade štete. Mjere zabrane iz stava 4 tačka 1 ovog člana obuhvataju privremene mjere iz člana 22 ovog zakona i mjere zabrane sadržane u odluci suda kojom usvaja	Potpuno usklađeno		

(b) mjere naknade štete. 5. Države članice mogu omogućiti kvalifikovanim subjektima da, prema potrebi, traže mjere iz stava 4. u okviru jedinstvene predstavničke tužbe. Države članice mogu predvidjeti da te mjere moraju biti sadržane u okviru jedinstvene odluke. 6. Države članice osiguravaju da interese potrošača u okviru predstavničkih tužbi zastupaju kvalifikovani subjekti te da ti kvalifikovani subjekti imaju prava i obaveze tužioca u postupku. Potrošači na koje se odnosi predstavnička tužba imaju pravo ostvariti koristi od mjera iz stava 4. 7. Države članice osiguravaju da sudovi ili upravna tijela mogu odlučiti da odbiju očigledno neosnovane predmete u najranijem mogućem stadijumu postupka u skladu s nacionalnim pravom.	kolektivnu tužbu za zabranu iz člana 18 ovog zakona. Izricanje mjera iz stava 4 ovog člana može se tražiti i jednom kolektivnom tužbom. Interese potrošača u postupku po kolektivnoj tužbi zastupa ovlašćeno lice kao tužilac, u skladu sa ovim zakonom. Potrošači u ime kojih je podnijeta kolektivna tužba nijesu stranke u postupku ali imaju pravo da ostvare koristi od mjera iz stava 4 ovog člana. Nadležni sud može odbaciti očigledno neosnovanu kolektivnu tužbu, bez određivanja ročišta, nakon prijema odgovora na kolektivnu tužbu ili odgovora na tužbu iz člana 25 stav 1 ovog zakona, u skladu sa odredbama ovog zakona.			
<i>Član 8.</i> Mjere zabrane 1. Države članice osiguravaju da su mjere zabrane iz člana 7. stavka 4. tačka (a) dostupne u obliku: (a) privremene mjere za prestanak prakse ili, prema potrebi, zabranu prakse za koju se smatra da predstavlja povredu iz člana 2. stav 1.; (b) konačne mjere za prestanak prakse ili, prema potrebi, zabranu prakse za koju je utvrđeno da predstavlja povredu iz člana 2. stavka 1. 2. Mjera iz stava 1. tačka (b) može uključivati, ako je to predviđeno nacionalnim pravom:	Kolektivna tužba za zabranu Član 15 Protiv trgovca koji upotrebom nepoštenih ugovornih odredbi, poslovne prakse ili na bilo koji drugi način krši prava potrošača utvrđena zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugim zakonom koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, čime narušava kolektivne interese potrošača, može se podnijeti kolektivna tužba za prestanak ili zabranu tih radnji (u daljem tekstu: kolektivna tužba za zabranu). Kolektivna tužba za zabranu može se podnijeti protiv pojedinog trgovca ili grupe trgovaca iz istog privrednog sektora koji svojim postupanjem krši prava potrošača utvrđena zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugim zakonom koji sadrži odredbe o zaštiti	Potpuno usklađeno		

(a) mjeru kojom se utvrđuje da praksa predstavlja povredu iz člana 2. stav 1.; i (b) obavezu da se odluka o mjeri u cjelosti ili djelimično objavi u obliku koji sud ili upravno tijelo smatra prikladnim ili obavezu da se objavi izjava koja sadrži ispravku. 3. Kako bi kvalifikovani subjekt zatražio mjeru zabrane, pojedinačni potrošači ne moraju izraziti svoju volju da ih zastupa taj kvalifikovani subjekt. Od kvalifikovanog subjekta ne zahtijeva se da dokaže: (a) stvarni gubitak ili štetu koju su pretrpjeli pojedinačni potrošači na koje je uticala povreda iz člana 2. stav 1.; ili (b) namjeru odnosno nemar trgovca. 4. Države članice mogu u svoje nacionalno pravo uvesti odredbe ili zadržati odredbe nacionalnog prava prema kojima kvalifikovani subjekt može tražiti mjere zabrane iz stava 1. tačka (b) samo nakon što je započeo savjetovanje s dotičnim trgovcem sa ciljem da taj trgovac prestane s povredom iz člana 2. stav 1. Ako trgovac ne prestane s povredom u roku od dvije nedjelje od prijema zahtjeva za savjetovanje, kvalifikovani subjekt može odmah podnijeti predstavničku tužbu za mjeru zabrane. Države članice obavještavaju Komisiju o svim takvim odredbama nacionalnog prava. Komisija osigurava da je ta informacija javno dostupna.	potrošača, čime narušavaju kolektivne interese potrošača, protiv komorskih i interesnih udruženja trgovaca koji podstiču takvo postupanje ili protiv nosioca kodeksa kojim se podstiče korišćenje nepoštene poslovne prakse. Za pokretanje postupa po kolektivnoj tužbi za zabranu pojedinačni potrošači nijesu dužni da izjave volju da ih zastupa ovlašćeno lice. Teret dokazivanja Član 17 U postupku po kolektivnoj tužbi za zabranu ovlašćeno lice ne mora da dokazuje: 1) stvarni gubitak ili štetu koju su pretrpjeli pojedinačni potrošači, ili 2) namjeru, odnosno nemar trgovca. Postupci koji prethode pokretanju sudskog postupka Član 16 Prije podnošenja kolektivne tužbe za zabranu ovlašćeno lice dužno je da lice koje namjerava da tuži prethodno pisano upozori da će u slučaju da ne prekine sa postupanjem kojim narušava kolektivne interese potrošača, protiv njega podnijeti kolektivnu tužbu. Ovlašćeno lice ne može podnijeti kolektivnu tužbu prije isteka roka od 14 dana od dana dostavljanja upozorenja iz stava 1 ovog člana. Predlog za izdavanje privremene mjere može se podnijeti i prije isteka roka iz stava 2 ovog člana.	Potpuno usklađeno Potpuno usklađeno		
--	--	---	--	--

	Sadržaj presude Član 18 Ako je kolektivna tužba za zabranu osnovana, sud će odlukom kojom usvaja tužbu utvrditi povredu zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugog zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, precizno je opisati i tuženom: 1) narediti da prestane sa postupanjem koje dovodi do tih povreda zakona i narediti mu da, ako je to moguće, preuzme mjere neophodne za otklanjanje štetnih posljedica koje su nastale zbog njegovog postupanja; 2) zabraniti takvo ili slično postupanje ubuduće, kojima se narušavaju kolektivni interesi potrošača; 3) naložiti da o svom trošku objavi cijelu ili dio odluke ili ispravku nedopuštenog oglašavanja ako njeno objavljivanje može doprinijeti da se ublaže ili u potpunosti otklone štetne posljedice zabranjenog postupanja. Privremene mjere Član 22 Sud će na predlog tužioca, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje, izdati privremenu mjeru kojom tuženoj strani zabranjuje radnju ili naređuje da prestane sa postupanjem koje narušava kolektivni interes potrošača. Sud može da izda privremenu mjeru i u slučaju kada tužena strana još nije počela sa protivpravnim postupanjem, ali je neposredno pred tim da započne sa takvim postupanjem.			
--	--	--	--	--

<i>Član 9.</i> Mjere naknade štete 1. Mjerom naknade štete od trgovca se zahtijeva da potrošačima na koje se odnosi pruži pravnu zaštitu kao što je naknada štete, popravka, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povraćaj plaćene cijene, ako je to primjereno i dostupno na osnovu prava Unije ili nacionalnog prava. 2. Države članice utvrđuju pravila o tome kako i u kom stadijumu predstavničke tužbe za mjere naknade štete pojedinačni potrošači na koje se ta predstavnička tužba odnosi izričito ili prećutno izražavaju volju, u primjerenom roku nakon podnošenja te predstavničke tužbe, da ih kvalifikovani subjekt zastupa ili ne zastupa u toj predstavničkoj tužbi te da budu obavezani ili da ne budu obavezani ishodom predstavničke tužbe. 3. Nezavisno od stava 2., države članice osiguravaju da pojedinačni potrošači, koji nemaju uobičajeno boravište u državi članici u kojoj se nalazi sud ili upravno tijelo pred kojim je podnesena predstavnička tužba, moraju izričito izraziti volju da budu zastupani u toj predstavničkoj tužbi kako bi ti potrošači bili obavezani ishodom te predstavničke tužbe.	Značenje izraza Član 4 Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: (...) 9) mjera naknade štete je mjera kojom se trgovac obavezuje da potrošačima na koje se odnosi ta mjera pruži pravnu zaštitu kao što je naknada štete, popravka, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povraćaj plaćenog iznosa, ako je to primjereno i po zakonu moguće; Sistem uključivanja Član 28 U postupcima po tužbi za naknadu štete primjenjuje se sistem uključivanja koji podrazumijeva izričitu izjavu volje potrošača da bude zastupan u toj kolektivnoj tužbi. Potrošači koji su izričito izjavili volju da budu zastupani u kolektivnoj tužbi ne mogu biti zastupani u drugim kolektivnim tužbama sa istim zahtjevom i protiv istog trgovca, niti mogu podnijeti pojedinačnu tužbu sa istim zahtjevom i protiv istog trgovca. Uključivanje članova grupe Član 31 Lice koje u roku i na način koji odredi sud u obavještenju iz člana 30 ovog zakona, dostavi sudu izjavu o uključivanju iz člana 28 ovog zakona, uz tražene dokaze, smatra se uključenim u postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete.	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno	
--	---	--------------------------	--------------------------	--

4. Države članice utvrđuju pravila kojima se osigurava da potrošači koji su izričito ili prećutno izrazili volju da budu zastupani u predstavničkoj tužbi ne mogu biti zastupljeni u drugim predstavničkim tužbama s istim razlogom tužbe i protiv istog trgovca niti mogu podnijeti tužbu pojedinačno s istim razlogom tužbe i protiv istog trgovca. Države članice utvrđuju i pravila kojima se osigurava da potrošači više puta ne prime naknadu štete za isti razlog tužbe protiv istog trgovca. 5. Ako se mjerom naknade štete ne određuju pojedinačni potrošači koji imaju pravo ostvariti koristi od pravne zaštite predviđene mjerom naknade štete, njome se bar opisuje grupa potrošača koji imaju pravo ostvariti korist od te pravne zaštite. 6. Države članice osiguravaju da se mjerom naknade štete potrošačima daje pravo da imaju korist od pravne zaštite koja je predviđena mjerom naknade štete, a da pritom ne moraju podnijeti zasebnu tužbu. 7. Države članice utvrđuju ili zadržavaju pravila o rokovima za pojedinačne potrošače u kojima oni mogu ostvariti koristi od mjera naknade štete. Države članice mogu utvrditi pravila o namjeni svih preostalih sredstava naknade štete povrat koji nije ostvaren u utvrđenim rokovima. 8. Države članice osiguravaju da kvalifikovani subjekti mogu podnijeti predstavničke tužbe za mjeru naknade	Dejstvo u odnosu na druge postupke Član 12 Dok teče postupak po kolektivnoj tužbi za zabranu ne može se pokrenuti drugi postupak kolektivnom tužbom za zabranu povodom iste grupne štete. Po odobrenju kolektivne tužbe za naknadu štete, ne može se pokrenuti drugi postupak kolektivnom tužbom povodom iste grupne štete. Ako je do odobravanja kolektivne tužbe, u vezi sa istim slučajem grupne štete podnijeto više kolektivnih tužbi, sud će u skladu sa kriterijumima iz člana 26 ovog zakona odlučiti koju će od više kolektivnih tužbi odobriti. Ako je lice koje je podnijelo pojedinačnu tužbu uključeno u postupak pokrenut kolektivnom tužbom za naknadu štete, postupak pokrenut pojedinačnom tužbom obustavlja se. Pokretanje ili vođenje postupka po kolektivnoj tužbi za zabranu ne sprečava potrošača, koji protivpravnim postupanjem trgovca trpi štetne posljedice, da pred nadležnim sudom pokrene postupak za naknadu štete, za poništaj ili utvrđivanje ništavosti ugovora koji je zaključen pod uticajem postupanja kojim se narušavaju kolektivni interesi potrošača, odnosno bilo koji drugi postupak za ostvarenje prava koja mu pripadaju na osnovu zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača. Pravna zaštita predviđena mjerama naknade štete u okviru kolektivne tužbe za naknadu štete ne sprečava potrošača da pred nadležnim sudom pokrene postupak za zaštitu bilo kog dodatnog prava koje mu je utvrđeno na osnovu zakona, a koje nije bilo predmet te kolektivne tužbe. Kolektivne tužbe Član 10 (...) Potrošači u ime kojih je podnijeta kolektivna tužba	Potpuno usklađeno Potpuno usklađeno		
--	---	---	--	--

štete pri čemu nije potrebno da sud ili upravno tijelo prethodno utvrdi povredu iz člana 2. stav 1. u zasebnom postupku. 9. Pravnom zaštitom predviđenom mjerama naknade štete u okviru predstavničke tužbe ne dovodi se u pitanje bilo koja dodatna pravna zaštita dostupna potrošačima na osnovu prava Unije ili nacionalnog prava koja nisu podlijezala toj predstavničkoj tužbi.	nijesu stranke u postupku ali imaju pravo da ostvare koristi od mjera iz stava 4 ovog člana. Isplata oštećenih Član 45 Isplata oštećenih vrši se nakon donošenja rješenja iz člana 44 stav 2 ovog zakona. Upravnik kolektivnog obeštećenja poziva oštećena lica koja nisu dostavila podatke o računima ili druge podatke potrebne za izvršenje isplate da to učine u određenom roku. Nakon isplate oštećenima i plaćanja troškova postupka koje je tuženi dužan nadoknaditi, eventualna preostala sredstva iz člana 39 stav 1 ovog zakona vraćaju se tužiocu. Nakon izvršenja svih radnji u vezi sa isplatom, upravnik kolektivnog obeštećenja sačinjava završni izvještaj sa spiskom svih isplata i dostavlja ga sudu na potvrdu. Donošenjem rješenja o potvrđivanju završnog izvještaja iz stava 4 ovog člana završava se postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete u slučajevima iz člana 39 ovog zakona. Dejstvo u odnosu na druge postupke Član 12 (...) Pokretanje ili vođenje postupka po kolektivnoj tužbi za zabranu ne sprječava potrošača, koji protivpravnim postupanjem trgovca trpi štetne posljedice, da pred nadležnim sudom pokrene postupak za naknadu štete, za poništaj ili utvrđivanje ništavosti ugovora koji je zaključen pod uticajem postupanja kojim se narušavaju kolektivni interesi potrošača, odnosno bilo koji drugi postupak za ostvarenje prava koja mu pripadaju na osnovu zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača.	Potpuno usklađeno		
--	--	--------------------------	--	--

	Pravna zaštita predviđena mjerama naknade štete u okviru kolektivne tužbe za naknadu štete ne sprečava potrošača da pred nadležnim sudom pokrene postupak za zaštitu bilo kog dodatnog prava koje mu je utvrđeno na osnovu zakona, a koje nije bilo predmet te kolektivne tužbe.			
<i>Član 11.</i> Poravnjanja o naknadi štete 1. U svrhu odobravanja poravnjanja, države članice osiguravaju da u okviru predstavničke tužbe za mjere naknade štete: (a) kvalifikovani subjekt i trgovac mogu zajednički predložiti sudu ili upravnom tijelu poravnanje u pogledu naknade štete za potrošače na koje se odnosi; ili (b) sud ili upravno tijelo, nakon savjetovanja s kvalifikovanim subjektom i trgovcem, može pozvati kvalifikovani subjekt i trgovca da postignu poravnanje u pogledu naknade štete u razumnom roku. 2. Poravnjanja iz stava 1. podliježu nadzoru suda ili upravnog tijela. Sud ili upravno tijelo procjenjuje mora li odbiti poravnanje koje je protivno prinudnim propisima nacionalnog prava ili sadrži odredbe koje se ne mogu izvršiti, uzimajući u obzir prava i interese svih stranaka, a naročito potrošača na koje se odnosi. Države članice mogu utvrditi pravila kojima se sudu ili upravnom tijelu omogućuje da odbije odobrenje poravnjanja na osnovu njegove nepravilnosti. 3. Ako sud ili upravno tijelo ne odobri poravnanje, nastavlja raspravu o dotičnoj predstavničkoj tužbi.	Poravnjanje o naknadi štete Član 36 Sud će na pripremnom ročištu povodom kolektivne tužbe za naknadu štete upoznati stranke sa mogućnošću da spor riješe sudskim poravnanjem. Radi odobravanja poravnjanja iz stava 1 ovog člana: 1) ovlašćeno lice i trgovac mogu zajednički predložiti sudu poravnanje u pogledu naknade štete za potrošače na koje se odnosi; ili 2) sud, nakon savjetovanja sa ovlašćenim licem i trgovcem, može pozvati ovlašćeno lice i trgovca da postignu poravnanje u pogledu naknade štete u razumnom roku. Poravnanje iz stava 1 ovog člana podliježe nadzoru suda. Radi odlučivanja o odobravanju predloženog poravnjanja sud će odrediti ročište. Ako je to primjereno, sud će odrediti da se predlog poravnjanja objavi u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona i pozvati članove grupe da sudu u određenom roku dostave podneske u kojim će iznijeti svoje stavove o predloženom poravnanju. Podnesci iz stava 5 dostavljaju se strankama u postupku.	Potpuno usklađeno		

4. Odobrena poravnanja obvezujuća su za kvalifikovani subjekt, trgovca i pojedinačne potrošače na koje se odnose. Države članice mogu utvrditi pravila kojim se pojedinačnim potrošačima na koje se odnose predstavnička tužba i poravnanje koje je uslijedilo, omogućava da prihvate ili odbiju biti obavezani poravnanjima iz stava 1. 5. Naknadom štete ishođenom u okviru odobrenog poravnanja u skladu sa stavom 2. ne dovodi se u pitanje bilo kakva dodatna pravna zaštita dostupna potrošačima na osnovu prava Unije ili nacionalnog prava koja nije bila predmet tog poravnanja.	Na ročište iz stava 4 ovog člana sud može pozvati i članove grupe koji su sudu prethodno dostavili podneske iz stava 5 ovog člana. Sud će odbiti poravnanje o naknadi štete, ako je predlog za poravnanje: protivan prinudnim propisima ili sadrži odredbe koje se ne mogu izvršiti; nepravedan, uzimajući u obzir prava i interese svih stranaka, a naročito potrošača na koje se odnosi ili predložena visina odštete, bilo ukupna, bilo za pojedine podgrupe ili oštećene nije razumna odnosno primjerena, pri čemu se u obzir uzima obim štete, relativna jednostavnost i ažurnost isplate, uzroci i odgovornost za nastanak štete uz istovremeno uvažavanje činjenice, da se poravnanje postiže uzajamnim popuštanjem u svrhu otklanjanja pravne nesigurnosti i troškova sudskog postupka; odredio da su troškovi koje bi tuženi trebao platiti tužiocu viši od troškova koje je stvarno pretrpio; nema dovoljnih garancija da će dogovorena ukupna odšteta biti dovoljna za isplatu svim oštećenima; sporazum ne sadrži adekvatan nezavisan mehanizam za utvrđivanje opravdanosti zahtjeva za isplatu, uključujući nezavisan mehanizam vansudskog rješavanja sporova u vezi sa tim. Radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 7 ovog člana, sud može po službenoj dužnosti izvesti dokaz vještačenjem ili drugi relevantan dokaz. Ako sud odbije predlog za poravnanje, nastavlja raspravu o kolektivnoj tužbi. Odobrena poravnanja obavezujuća su za ovlašćeno			
--	---	--	--	--

	lice, trgovca i pojedinačne potrošače na koje se odnose.			
<i>Član 12.</i> Raspodjela troškova predstavničke tužbe za mjere naknade štete 1. Države članice osiguravaju da stranka koja ne uspije u postupku predstavničke tužbe za mjere naknade štete podmiri troškove postupka koje snosi stranka koja je dobila spor, u skladu sa uslovima i izuzecima predviđenim nacionalnim pravom primjenjivim na sudske postupke uopšte. 2. Troškove postupka ne podmiruju pojedinačni potrošači na koje se odnosi predstavnička tužba za mjere naknade štete. 3. Odstupajući od stava 2., u izuzetnim okolnostima, pojedinačnom potrošaču na kog se odnosi predstavnička tužba za mjere naknade štete može se naložiti da podmiri troškove postupka koje je pojedinačni potrošač prouzrokovao namjerno ili nemarom.	Zakon o parničnom postupku („Službeni list Republike Crne Gore”, br. 22/04, 28/05 i 76/06; Službeni list Crne Gore 73/10, 47/15, 48/15 – ispravka, 51/17 i 10/15 – dr. zakon) Član 152 Stranka koja u cjelini izgubi parnicu dužna je da protivnoj stranci i njenom umješaču naknadi troškove. Ako stranka djelimično uspije u parnici, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da jedna stranka naknadi drugoj i umješaču srazmjeran dio troškova. Sud može da odluči da jedna stranka naknadi sve troškove koje su protivna stranka i njen umješač imali, ako protivna stranka nije uspjela samo u srazmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nijesu nastali posebni troškovi. Odgovornost članova grupe za troškove Član 50 Članovi grupe nemaju pravo na povraćaj sopstvenih troškova i nijesu odgovorni za povraćaj troškova suprotnoj stranki. Izuzetno od stava 1 ovog člana, pojedinačnom potrošaču na kog se odnosi kolektivna tužba za naknadu štete može se, u izuzetnim okolnostima, naložiti da naknadi troškove postupka koje je taj potrošač prouzrokovao namjerno ili nepažnjom..	Potpuno usklađeno		

Član 13. Informacije o predstavničkim tužbama 1. Države članice utvrđuju pravila kojima se osigurava da kvalifikovani subjekti pružaju, naročito na svojim internet stranicama, informacije o: (a) predstavničkim tužbama koje su odlučili podnijeti pred sudom ili upravnim tijelom; (b) statusu već podnesenih predstavničkih tužbi pred sudom ili upravnim tijelom; i (c) ishodima predstavničkih tužbi iz tačaka (a) i (b). 2. Države članice utvrđuju pravila kojima se osigurava da se potrošačima na koje se odnosi predstavnička tužba za mjere naknade štete koja je u toku blagovremeno i primjerenim sredstvima pružaju informacije o predstavničkoj tužbi kako bi se tim potrošačima omogućilo da izričito ili prećutno izraze svoju volju da budu zastupani u toj predstavničkoj tužbi na osnovu člana 9. stav 2.	Ovlašćena lica Član 5 (...) Ovlašćeno lice iz stava 1 tačka 1 ovog člana dužno je na svojoj internet stranici objaviti informacije o opštim izvorima svog finansiranja, svojoj organizacionoj i upravnoj strukturi, strukturi članstva, cilju osnivanja i djelatnostima. Ovlašćena lica dužna su pružati, naročito na svojoj internet stranici, informacije o podnesenim domaćim i prekograničnim kolektivnim tužbama, statusu i ishodu tih tužbi. Obavješćavanje članova grupe Član 29 Nakon pravosnažnosti rješenja o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete iz člana 27 ovog zakona, sud će o odobravanju tužbe obavijestiti članove grupe. Članovi grupe koji su poznati obavješćavaju se običnom poštom na njihovu posljednju poznatu adresu, a ako je to moguće, obavješćenje se šalje putem elektronske pošte. U slučaju velikog broja oštećenih i kada bi to prouzrokovalo nesrazmjerne troškove u odnosu na vrijednost spora, sud može odrediti da članovi grupe budu obaviješteni na drugi odgovarajući način, uvažavajući brojnost i sastav grupe kao i prebivalište njenih članova (jednokratnim ili višekratnim objavama u dnevnim novinama, preko elektronskih medija ili	Potpuno usklađeno		
---	---	--------------------------	--	--

3. Ne dovodeći u pitanje informacije iz stavova 1. i 2. ovog člana, sud ili upravno tijelo od trgovca zahtijeva da potrošače na koje se predstavnička tužba odnosi, o trgovčevom trošku, obavijesti o svim pravosnažnim odlukama kojima se predviđaju mjere iz člana 7. i o svim odobrenim poravnanjima iz člana 11., putem sredstava koja odgovaraju okolnostima predmeta i u utvrđenim rokovima, između ostalog, ako je to primjereno, obavještavanjem svakog potrošača pojedinačno. Ta se obveza ne primjenjuje ako su dotični potrošači na drugi način obaviješteni o pravosnažnoj odluci ili odobrenom poravnanju. Države članice mogu utvrditi pravila kojima bi se od trgovca tražilo da podnese informacije potrošačima samo ako kvalifikovani subjekt to od njega zatraži. 4. Zahtjevi u pogledu informacija iz stava 3. primjenjuju se <i>mutatis mutandis</i> na kvalifikovane subjekte u pogledu pravosnažnih odluka o odbacivanju ili odbijanju predstavničkih tužbi za mjere naknade štete. 5. Države članice osiguravaju da stranka koja je dobila spor može nadoknaditi troškove povezane s pružanjem	preko postojećih internet stranica ili internet stranica koje bi morala da uspostavi tužena strana). Obavješćavanje o kolektivnoj presudi za naknadu štete Član 41 Ako je sud naknadu štete dosudio u skladu sa članom 38 ovog zakona, pravosnažna kolektivna presuda se dostavlja svakom članu grupe. Ako je sud naknadu štete dosudio u skladu sa članom 39 ovog zakona, članovi grupe se o pravosnažnoj kolektivnoj presudi obavještavaju na način utvrđen u članu 29 ovog zakona. Obavješćenje iz stava 2 ovoga člana sadrži sažetak presude i slučaja kolektivne štete na koju se presuda odnosi, uputstvo da je kompletna presuda dostupna u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona, pouku o dejstvu presude u skladu sa članom 40 stav 1 ovog zakona i informacije o načinu isplate. Na zahtjev tužioca, sud može, uz procjenu svih okolnosti predmeta, tuženom narediti da o svom trošku obavijesti potrošače na koje se kolektivna tužba odnosi o svim pravosnažnim presudama po kolektivnim tužbama kojim je tužbeni zahtjev usvojen, i o svim odobrenim poravnanjima, putem sredstava koja odgovaraju okolnostima predmeta i u utvrđenim rokovima, uključujući i obavješćavanje svakog potrošača pojedinačno, ako je to primjereno. Obaveza obavješćavanja iz stava 4 ovog člana ne odnosi se na potrošače koji su na drugi način obaviješteni o pravosnažnoj presudi ili odobrenom poravnanju.	Potpuno usklađeno Potpuno usklađeno		
---	--	---	--	--

informacija potrošačima u kontekstu predstavničke tužbe, u skladu s članom 12. stav 1.				
<i>Član 14.</i> Elektronske baze podataka 1. Države članice mogu uspostaviti nacionalne elektronske baze podataka koje su javno dostupne putem internet stranica s informacijama o kvalifikovanim subjektima unaprijed imenovanim u svrhu podnošenja domaćih i prekograničnih predstavničkih tužbi te s opštim informacijama o predstavničkim tužbama koje su u toku i onima koje su okončane. 2. Ako uspostavi elektronsku bazu podataka iz stava 1., država članica obavještava Komisiju o internet adresi na kojoj je dostupna ta elektronska baza podataka. 3. Komisija uspostavlja i održava elektronsku bazu podataka za potrebe: (a) svake komunikacije između država članica i Komisije iz člana 5. stav 1., 4. i 5. te člana 23. stav 2.; i (b) saradnje među kvalifikovanim subjektima iz člana 20. stav 4. 4. Elektronska baza podataka iz stava 3. ovog člana je neposredno dostupna u odgovarajućoj mjeri: (a) nacionalnim kontakt tačkama iz člana 5. stav 5.; (b) sudovima i upravnim tijelima ako je to potrebno na osnovu nacionalnog prava;	Elektronske baze podataka Član 57 Ministarstvo na svojoj internet stranici uspostavlja i vodi bazu podataka koja sadrži informacije o licima ovlašćenim za podnošenje domaćih i/ili prekograničnih kolektivnih tužbi, kao i opšte informacije o postupcima po kolektivnim tužbama koji su u toku i postupcima koji su okončani. Baza podataka iz stava 1. ovoga člana je javna, i uvid je dostupan bez naknade.	Potpuno usklađeno		

(c) kvalifikovanim subjektima koje su države članice imenovala u svrhu podnošenja domaćih predstavničkih tužbi i prekograničnih predstavničkih tužbi; i (d) Komisiji. Informacije o kvalifikovanim subjektima imenovanim u svrhu podnošenja prekograničnih predstavničkih tužbi iz člana 5. stav 1. koje države članice dijele u okviru elektronske baze podataka iz stava 3. ovog članka javno su dostupne.				
<i>Član 15.</i> Učinci pravosnažnih odluka Države članice osiguravaju da pred njihovim nacionalnim sudovima ili upravnim tijelima, u skladu s nacionalnim pravom o ocjeni dokaza, pravosnažnu odluku suda ili upravnog tijela bilo koje države članice u vezi s postojanjem povrede kojom se nanosi šteta kolektivnim interesima potrošača sve stranke mogu upotrijebiti kao dokaz u kontekstu svih drugih tužbi kojima se traže mjere naknade štete protiv istog trgovca za istu praksu.	Obavezujuća snaga sudske odluke za zabranu Član 21 U postupku po pojedinačnoj tužbi ili po kolektivnoj tužbi za naknadu štete, protiv istog tuženog koji je bio tuženi i u postupku po kolektivnoj tužbi za zabranu, koja je usvojena, sud će u pogledu utvrđene protivpravnosti radnje trgovca odlučivati u skladu sa pravosnažnom odlukom iz postupka po toj kolektivnoj tužbi za zabranu.	Potpuno usklađeno		
<i>Član 16.</i> Rokovi zastarjelosti 1. U skladu s nacionalnim pravom, države članice osiguravaju da predstavnička tužba za mjeru zabrane iz člana 8. koja je u toku ima učinak zastoja ili prekida primjenjivih rokova zastarjelosti u odnosu na potrošače na koje se ta predstavnička tužba odnosi tako da te potrošače ne sprečava u tome da naknadno podnesu tužbu za mjere naknade štete u vezi s navodnom povredom iz člana 2. stav	Rokovi zastare Član 13 Podnošenjem kolektivne tužbe ne teče rok za zastarjelost za stranke i za oštećene obuhvaćene kolektivnom tužbom. Rokovi zastarjelosti ponovo teku od trenutka pravosnažnog okončanja kolektivnog postupka bez donošenja meritorne odluke o zahtjevu, odnosno za lica na koja kolektivna presuda za naknadu štete nema dejstvo, od dana isteka roka iz člana 30 stav 1 tačka 6 ovog zakona, odnosno od dana donošenja rješenja kojim je odbijeno njihovo svrstavanje na spisak iz člana 44 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

1. zbog toga što su primjenjivi rokovi zastarjelosti istekli tokom predstavničke tužbe za te mjere zabrane. 2. Države članice također osiguravaju da predstavnička tužba za mjeru naknade štete iz člana 9. stav 1. koja je u toku ima učinak zastoja ili prekida primjenjivih rokova zastarjelosti u odnosu na potrošače na koje se ta predstavnička tužba odnosi.				
<i>Član 17.</i> Ekspeditivnost postupka 1. Države članice osiguravaju da se predstavničke tužbe za mjere zabrane iz člana 8. razmatraju s primjerenom ekspeditivnošću. 2. Predstavničke tužbe za mjere zabrane iz člana 8. stav 1. tačka (a) razmatraju se, ako je to primjereno, u skraćenom postupku.	Hitnost postupka Član 23 Postupak po kolektivnoj tužbi za zabranu je hitan.	Potpuno usklađeno		
<i>Član 18.</i> Otkrivanje dokaza Države članice osiguravaju da, ako je kvalifikovani subjekt pružio razumno dostupne dokaze dovoljne za potporu predstavničkoj tužbi i naveo da su dodatni dokazi pod kontrolom tuženog ili treće strane, sud ili upravno tijelo može, ako taj kvalifikovani subjekt to zatraži, naložiti	Član 35 Dokazi kojima raspolaže samo jedna strana Ako se u kolektivnoj tužbi ili najkasnije na pripremnom ročištu tužilac pozvao na dokazna sredstva kojima raspolaže tuženi ili treće lice, a nužni su radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, sud će naložiti tuženom ili trećem licu da	Potpuno usklađeno		

tuženom ili trećoj strani da otkrije te dokaze u skladu s nacionalnim procesnim pravom te podložno primjenjivim pravilima Unije i nacionalnim pravilima o povjerljivosti i proporcionalnosti. Države članice osiguravaju i da sud ili upravno tijelo može jednako tako, na zahtjev tuženog, naložiti kvalifikovanom subjektu ili trećoj strani da otkrije relevantne dokaze u skladu s nacionalnim procesnim pravom.	dostavi te dokaze ili na drugi način omogući njihovo izvođenje. Ako se u odgovoru na kolektivnu tužbu ili najkasnije na pripremnom ročištu tuženi pozvao na dokazna sredstva kojima raspolaže tužilac ili treće lice, a nužni su radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, sud će naložiti tužiocu ili trećem licu da dostavi te dokaze ili na drugi način omogući njihovo izvođenje.			
<i>Član 19.</i> Sankcije 1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama za propust ili odbijanje postupanja u skladu s: (a) mjerama zabrane iz člana 8. stav 1. ili člana 8. stav 2. tačka (b); ili (b) obavezama iz člana 13. stav 3. i člana 18. Države članice preduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja sprovođenja tih pravila. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. 2. Države članice osiguravaju da sankcije mogu biti, između ostalog, u obliku novčanih kazni.	DIO OSMI KAZNE NE ODREDBE Novčane kazne Član 59 Nadležni sud može izreći novčanu kaznu u iznosu od 2.000 do 40.000 EUR za propuštanje ili odbijanje postupanja u skladu sa: • mjerama zabrane iz člana 15 ovog zakona; ili • obavezama iz čl. 35 i 41 st. 4 i 5 ovog zakona. Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura.	Potpuno usklađeno		
<i>Član 20.</i> Pomoć kvalifikovanim subjektima	Vrijednost predmeta spora Član 46	Potpuno usklađeno		

1. Države članice preduzimaju mjere kako bi osigurale da troškovi postupka povezani sa predstavničkim tužbama ne sprječavaju kvalifikovane subjekte u tome da djelotvorno ostvaruju svoje pravo na traženje mjera iz članaka 7. 2. Mjere iz stava 1. mogu biti, na primjer, u obliku javnog finansiranja, uključujući strukturnu podršku za kvalifikovane subjekte, ograničenja primjenjivih sudskih ili administrativnih taksi, ili pristup pravnoj pomoći. 3. Države članice mogu utvrditi pravila kojima se kvalifikovanim subjektima dopušta da od potrošača koji su izrazili volju da ih kvalifikovani subjekt zastupa u pojedinoj predstavničkoj tužbi za mjere naknade štete, zahtijevaju skromne ulazne naknade ili slične naknade za učešće u toj predstavničkoj tužbi. 4. Države članice i Komisija podržavaju i olakšavaju saradnju među kvalifikovanim subjektima te razmjenu i širenje njihovih najboljih praksi i iskustava u pogledu	Vrijednost predmeta spora po kolektivnoj tužbi za naknadu štete određuje se u iznosu od 20% zbira procijenjene vrijednosti svih iznosa članova grupe ili 20% od zahtjeva za plaćanje kolektivne odštete. U postupku koji se vodi po kolektivnoj tužbi za zabranu, vrijednost spora bez obzira na stvarni ekonomski značaj spora, ne može biti veća od 10.000,00 EUR. Pri određivanju vrijednosti predmeta spora iz stava 2 ovoga člana, sud uzima u obzir složenost i značaj predmeta sa aspekta tužioca, kolektivnih prava i javnog interesa. Učešće potrošača u finansiranju kolektivne tužbe za naknadu štete Član 47 Ovlašćeno lice može od potrošača koji su izrazili volju da ih ovlašćeno lice zastupa u toj kolektivnoj tužbi za naknadu štete zahtijevati naknadu za uključanje u grupu po toj kolektivnoj tužbi u iznosu od najmanje 30 eura. Iznos iz stava 2 ovoga člana ne smije biti veći od 20% očekivanog iznosa naknade štete koju bi taj potrošač ostvario u sporu. Saradnja ovlašćenih lica Član 56 Ovlašćena lica sarađuju i razmjenjuju informacije, uključujući i iskustva iz najbolje prakse u vezi rješavanja domaćih i prekograničnih potrošačkih sporova za povrede zakona iz člana 2 stav 1 ovog zakona.	Potpuno usklađeno Potpuno usklađeno		
---	---	---	--	--

postupanja s domaćim povredama i prekograničnim povredama iz člana 2. stav 1.	Saradnja i međusobna razmjena informacija između ovlaštenih lica vrši se u skladu sa zakonima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka i zaštita poslovne tajne.			
POGLAVLJE 3. ZAVRŠNE ODREDBE <i>Član 21.</i> Stavljanje van snage Ne dovodeći u pitanje član 22. stav 2. ove Direktive, Direktiva 2009/22/EZ stavlja se van snage s učinkom od 25. juna 2023. godine Upućivanja na direktivu stavljenju van snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tabelom iz Priloga II.	Prestanak važenja Član 62 Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 118 do 130 i čl. 169 i 170 Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. <u>2/14</u>, <u>6/14</u>, <u>43/15</u>, <u>70/17</u>, <u>67/19</u> i <u>146/21</u>).	Potpuno usklađeno		
<i>Članak 22.</i> Prelazne odredbe 1. Države članice primjenjuju zakone i druge propise kojima se prenosi ova Direktiva na predstavničke tužbe podnesene 25. juna 2023. godine ili nakon toga datuma. 2. Države članice primjenjuju zakone i druge propise kojima se prenosi Direktiva 2009/22/EZ na predstavničke tužbe podnesene prije 25. juna 2023. godine.	Započeti postupci Član 61 Postupci po kolektivnim tužbama za zabranu koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nijesu pravosnažno okončani, okončaće se po odredbama Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. <u>2/14</u>, <u>6/14</u>, <u>43/15</u>, <u>70/17</u>, <u>67/19</u> i <u>146/21</u>).	Potpuno usklađeno		

3. Države članice osiguravaju da se zakoni i drugi propisi o zastoju ili prekidu rokova zastarjelosti kojima se prenosi član 16. primjenjuju samo na zahtjeve za pravnu zaštitu koji se odnose na povrede kako su navedene u članu 2. stav 1. koje su se dogodile 25. juna 2023. godine ili nakon tog datuma. Time se ne sprečava primjena nacionalnih odredaba o zastoju ili prekidu rokova zastarjelosti koji su se primjenjivali prije 25. juna 2023. godine na zahtjeve za pravnu zaštitu koji se odnose na povrede kako su navedene u članu 2. stav 1. koje su se dogodile prije tog datuma.				
<i>Članak 23.</i> Praćenje i evaluacija 1. Najranije 26. juna 2028. godine Komisija sprovodi evaluaciju ove Direktive i Evropskom parlamentu, Savjetu i Evropskom ekonomskom i socijalnom odboru podnosi izvještaj o glavnim nalazima. Evaluacija se sprovodi u skladu sa smjernicama Komisije za bolju regulativu. Komisija u izvještaju posebno ocjenjuje područje primjene ove Direktive utvrđeno u članu 2. i Prilogu I., kao i funkcionisanje i djelotvornost ove Direktive u prekograničnim situacijama, između ostalog u smislu pravne sigurnosti. 2. Države članice prvi put do 26. juna 2027., a zatim svake godine, Komisiji pružaju sljedeće informacije potrebne za pripremu izvještaja iz stava 1.: (a) broj i vrstu predstavničkih tužbi koje su okončane pred svim njihovim sudovima ili upravnim tijelima;	Nema odgovarajuće odredbe Dostavljanje informacija Član 57 Ministarstvo je dužno da jednom godišnje dostavi Evropskoj komisiji sljedeće informacije o:	Potpuno usklađeno		

(b) vrstu povreda iz člana 2. stav 1. i stranke u tim predstavničkim tužbama; (c) ishode tih predstavničkih tužbi. 3. Komisija do 26. juna 2028. sprovodi evaluaciju o tome da li bi se prekogranične predstavničke tužbe mogle najbolje riješiti na nivou Unije osnivanjem Evropskog ombudsmana za predstavničke tužbe za mjere zabrane i za mjere naknade štete te Evropskom parlamentu, Savjetu i Evropskom ekonomskom i socijalnom odboru podnosi izvještaj o njenim glavnim nalazima praćeno, ako je to primjereno, zakonodavnim predlogom.	1) broju i vrsti kolektivnih tužbi po kojim su okončani postupci pred nadležnim sudom; 2) vrsti povreda iz člana 2 stav 1 ovog zakona i strankama u tim kolektivnim tužbama; 3) ishodu tih kolektivnih tužbi. Nema odgovarajuće odredbe			
<i>Član 24.</i> Prenošenje 1. Države članice najkasnije do 25. decembra 2022. godine donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One o tome odmah obavještavaju Komisiju. One primjenjuju te mjere od 25. juna 2023. godine. Kada države članice donose te mjere, one sadrže upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

<i>Član 25.</i> Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u <i>Službenom listu Evropske unije</i>.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<i>Član 26.</i> Adresati Ova je Direktiva upućena državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

PREDLOG

ZAKON O KOLEKTIVNIM TUŽBAMA ZA ZAŠTITU INTERESA POTROŠAČA*

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom propisuju se kolektivne tužbe za zaštitu interesa potrošača, pravila postupka po kolektivnim tužbama i druga pitanja od značaja za zaštitu interesa potrošača.

Primjena

Član 2

Ovaj zakon primjenjuje se na kolektivne tužbe za zaštitu interesa potrošača podnesene zbog povreda zakona kojima se u cjelini ili djelimično uređuje zaštita potrošača u Crnoj Gori ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, koje vrše trgovci, čime se narušavaju ili mogu narušiti kolektivni interesi potrošača.

Ovaj zakon primjenjuje se na domaće i prekogranične povrede, uključujući slučajeve kada su te povrede prestale prije nego što je tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača podnesena, kao i kada su te povrede prestale prije nego što je postupak po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa potrošača okončan.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 4

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **potrošač** je fizičko lice koja djeluje na tržištu u svrhe van svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;
- 2) **trgovac** je fizičko lice, odnosno pravno lice u privatnoj ili državnoj svojini koje, samostalno ili preko drugog lica koje nastupa u njegovo ime ili za njegov račun, zaključuje pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;
- 3) **kolektivni interesi potrošača** su opšti interesi potrošača i naročito, za potrebe mjera otklanjanja štete, interesi grupe potrošača;
- 4) **kolektivni postupak** je postupak koji se sprovodi na osnovu kolektivne tužbe;
- 5) **lice ovlašćeno za pokretanje postupka** (u daljem tekstu: ovlašćeno lice) je svaka organizacija ili javno tijelo koje zastupa interese potrošača i koje je ovlašćeno za podnošenje kolektivnih tužbi u skladu sa ovim zakonom;
- 6) **kolektivna tužba** je tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača koju je podnijelo ovlašćeno lice kojom, u interesu odnosno u korist potrošača, kao tužilac traži mjeru zabrane ili mjeru naknade štete, ili obje mjere;
- 7) **prekogranična kolektivna tužba** je kolektivna tužba koju je podnijelo ovlašćeno lice u državi članici Evropske unije koja nije država članica u kojoj je to lice imenovano za podnošenje kolektivne tužbe;
- 8) **praksa** je svaka radnja ili propuštanje trgovca;
- 9) **mjera naknade štete** je mjera kojom se trgovac obavezuje da potrošačima na koje se odnosi ta mjera pruži pravnu zaštitu kao što je naknada štete, opravka, zamjena, sniženje cijene, raskid ugovora ili povraćaj plaćenog iznosa, ako je to primjereno i po zakonu moguće;

- 10) **kolektivna šteta** je iznos pojedinačnih šteta, koju su pretrpjeli članovi grupe bez obzira na pravni osnov štete, a koja potiče iz istog slučaja kolektivnog oštećenja;
- 11) **grupa** je skup fizičkih lica koja su pretrpjela štetu ili kojima su na drugi način ugroženi kolektivni interesi, u čiju korist je podnijeta kolektivna tužba za naknadu štete;
- 12) **oštećeni** je lice koje je pretrpjelo štetu ili drugi oblik gubitka u slučaju kolektivnog oštećenja bez obzira na pravnu kvalifikaciju tog gubitka;
- 13) **sistem uključivanja** je sistem u kojem su članovi grupe samo oni oštećeni koji su na način i u roku koji odredi sud izjavili da se uključuju u grupu;
- 14) **mehanizam za utvrđivanje opravdanosti zahtjeva** predstavlja zbir radnji i dokaza koje vrši ili predlaže član grupe u okviru faze postupka isplate naknade štete;
- 15) **kolektivna presuda za naknadu štete** je presuda kojom je sud usvojio ili odbio zahtjev po kolektivnoj tužbi za naknadu štete;
- 16) **kolektivna odšteta** je ukupan iznos novčane odštete ili druge naknade određen kolektivnom presudom za naknadu štete, pri čemu, ako u okviru grupe ima i podgrupa, taj iznos je naveden i po podgrupama na način kategorizacije štete bez uzimanja u obzir ličnih karakteristika pojedinog oštećenog;
- 17) **kolektivna presuda za zabranu** je presuda kojom je sud utvrdio ili odbio zahtjev iz kolektivne tužbe za zabranu.
- 18) **reprezentativnost ovlašćenog lica** znači da se to lice u određenom slučaju u odnosu na okolnosti konkretnog događaja može prihvatiti kao adekvatni zastupnik grupe u najboljem interesu njenih članova;
- 19) **nosilac kodeksa** je lice ili organizacija koja je usvojila i sprovodi određeni kodeks poslovnog ponašanja (npr. udruženje trgovaca, strukovna udruženja, samoregulatorna tijela);
- 20) **finansiranje kolektivne tužbe od strane trećeg lica** znači, da treće lice osigurava tužiocu finansiranje dijela ili svih troškova postupka u zamjenu za dogovorenu premiju u slučaju uspjeha tužbe, koja se uobičajeno utvrđuje u udjelu od iznosa, kojeg će sud dosuditi odnosno, koji će biti dogovoren poravnanjem, postignutim u postupku;
- 21) **pravosnažna odlukaznači odluka suda ili javnopravnog organa** koja se ne može ili koja se više ne može preispitati redovnim pravnim sredstvima.

II. OVLAŠĆENA LICA I VRSTE KOLEKTIVNIH TUŽBI

Ovlašćena lica

Član 5

Lica ovlašćena za podnošenje kolektivne tužbe (u daljem tekstu: ovlašćena lica) su:

- 1) u postupcima po tužbi kojom se zahtjeva mjera zabrane i/ili mjera naknade štete:
 - organizacije potrošača upisane u evidenciju koju vodi organ državne uprave nadležan za poslove zaštite potrošača (u daljem tekstu: Ministarstvo) i koje ispunjavaju uslove za podnošenje kolektivnih tužbi utvrđene ovim zakonom;
- 2) u postupcima po tužbi kojom se zahtjeva samo mjera zabrane: komorska i interesna udruženja trgovaca (privredna, zanatska i druge).

Ovlašćeno lice iz stava 1 tačka 1 ovog člana dužno je na svojoj internet stranici objaviti informacije o opštim izvorima svog finansiranja, svojoj organizacionoj i upravnoj strukturi, strukturi članstva, cilju osnivanja i djelatnostima.

Ovlašćena lica dužna su pružati, naročito na svojoj internet stranici, informacije o podnesenim domaćim i prekograničnim kolektivnim tužbama, statusu i ishodu tih tužbi.

Ovlašćenje za podnošenje kolektivne tužbe

Član 6

(1) Kolektivnu tužbu može podnijeti organizacija potrošača koja:

- 1) je upisana u evidenciju organizacija potrošača u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača najmanje godinu dana;
 - 2) stvarno djeluje u oblasti zaštite interesa potrošača.
- (2) Ispunjenost uslova iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

(3) Stvarno djelovanje organizacije potrošača dokazuje se naročito godišnjim izvještajem o radu koji sadrži i podatke o finansiranju i to: pregled svih prihoda, izvora prihoda i troškova organizacija potrošača.

(4) Ministarstvo do 30. aprila tekuće godine utvrđuje listu organizacija potrošača koje su ovlaštene za podnošenje kolektivne tužbe.

(5) Lista iz stava 4 ovog člana i lista organizacija potrošača kojima su oduzeta ovlaštenja objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Ovlaštenje za prekogranične tužbe

Član 7

Organizacija potrošača iz člana 5 stav 1 tačka 1 ovog zakona ovlaštena je i za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi ili pokretanje drugog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača pred nadležnim tijelom neke od drugih država članica Evropske unije, ako pored opštih uslova utvrđenih ovim zakonom ispunjava i slijedeće posebne uslove:

- 1) ima 12 mjeseci stvarnog javnog i neprofitnog djelovanja u oblasti zaštite potrošača prije podnošenja zahtjeva za ovlaštenje;
- 2) protiv nje nije pokrenut stečajni postupak, niti je proglašena insolventnom;
- 3) nezavisna je i nije pod uticajem lica koje nijesu potrošači, naročito trgovaca, a koji imaju ekonomski interes za podnošenje bilo koje kolektivne tužbe, uključujući i slučajeve finansiranja sredstvima treće strane, i koja je uspostavila postupke za sprječavanje takvog uticaja, za sprječavanje sukoba interesa unutar same organizacije, kao i između svojih pružalaca finansiranja i interesa potrošača;
- 4) na jednostavnom i razumljivom jeziku, primjerenim sredstvima, a naročito putem internet stranice, čini javno dostupnim informacije o izvorima finansiranja, kao i informacije o organizacionoj i upravljačkoj strukturi, strukturi članstva, ciljevima predviđenim statutom i svojim aktivnostima.

Listu ovlašćenih organizacija potrošača iz stava 1 ovog člana, njihov naziv i cilj predviđen statutom sačinjava Ministarstvo.

Lista iz stava 2 ovog člana objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Listu iz stava 2 ovog člana Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji.

Ministarstvo je dužno da Evropsku komisiju obavijesti o svim promjenama na listi iz stava 2 ovoga člana.

Oduzimanje ovlaštenja

Član 8

(1) Ovlaštene organizacije potrošača dužne su da, bez odlaganja, obavijeste Ministarstvo o svim promjenama koje mogu biti od uticaja na ovlaštenje iz člana 6 ovog zakona.

(2) Ministarstvo će brisati sa liste iz člana 6 stav 4 ovog zakona organizaciju potrošača u slučaju:

- 1) davanja netačnih podataka od važnosti za ovlašćivanje;
- 2) prestanka ispunjavanja uslova utvrđenih ovim zakonom;
- 3) zahtjeva organizacije;
- 4) prestanka rada organizacije.

Aktivna legitimacija ovlašćenih lica iz drugih država članica EU

Član 9

Ako je postupanje određenog trgovca, njegovog dijela ili poslovne jedinice ili grupe trgovaca sa sjedištem u Crnoj Gori u suprotnosti sa pravom Evropske unije kojom se u cjelini ili djelimično uređuje zaštita potrošača, uključujući odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača i drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, ili to postupanje potiče iz Crne Gore i utiče ili može uticati na položaj potrošača u drugoj državi članici Evropske unije, postupak kolektivne tužbe pred nadležnim sudom u Crnoj Gori može pokrenuti ovlašćeno lice za podnošenje prekogranične kolektivne tužbe te države.

Ako postupanje iz stava 1 ovoga člana utiče ili je vjerojatno da će uticati na potrošače u različitim državama članicama Evropske unije, prekograničnu kolektivnu tužbu pred nadležnim sudom u Crnoj Gori može podnijeti više ovlaštenih lica iz tih država članica Evropske unije.

Lica iz st. 1 i 2 ovog člana ovlaštena su da pokrenu postupak kolektivne tužbe, ako su uvrštena na listu lica ovlaštenih za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa države članice Evropske unije u kojoj je imenovano, odnosno ako su uvrštena na listu koju sačinjava i objavljuje Evropska komisija.

Kolektivne tužbe

Član 10

Kolektivnu tužbu mogu podnijeti ovlaštena lica iz člana 5 ovog zakona.

Prilikom podnošenja kolektivne tužbe ovlašteno lice dužno je nadležnom sudu da pruži dovoljno informacija o potrošačima na koje se kolektivna tužba odnosi u skladu sa ovim zakonom.

Nadležni sud ocjenjuje dopuštenost pojedine kolektivne tužbe u skladu sa odredbama ovog zakona.

Kolektivnom tužbom ovlašteno lice može od nadležnog suda da traži izricanje:

- 1) mjere zabrane;
- 2) mjere naknade štete.

Mjere zabrane iz stava 4 tačka 1 ovog člana obuhvataju privremene mjere iz člana 22 ovog zakona i mjere zabrane sadržane u odluci suda kojom usvaja kolektivnu tužbu za zabranu iz člana 18 ovog zakona.

Izricanje mjera iz stava 4 ovog člana može se tražiti i jednom kolektivnom tužbom.

Interese potrošača u postupku po kolektivnoj tužbi zastupa ovlašteno lice kao tužilac, u skladu sa ovim zakonom.

Potrošači u ime kojih je podnijeta kolektivna tužba nijesu stranke u postupku ali imaju pravo da ostvare koristi od mjera iz stava 4 ovog člana.

Nadležni sud može odbaciti očigledno neosnovanu kolektivnu tužbu, bez određivanja ročišta, nakon prijema odgovora na kolektivnu tužbu ili odgovora na tužbu iz člana 25 stav 1 ovog zakona, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Nadležnost suda

Član 11

U postupku po kolektivnoj tužbi stvarno je nadležan sud opšte nadležnosti.

U postupku po kolektivnoj tužbi mjesno je nadležan sud prema mjestu sjedišta tuženog, odnosno njegovog dijela ili poslovne jedinice, ako spor proizlazi iz poslovanja tog dijela ili poslovne jedinice.

Ako tuženi nema sjedište, ni svoj dio ili poslovnu jedinicu u Crnoj Gori, a postoji međunarodna nadležnost suda u Crnoj Gori, mjesno je nadležan sud na čijem je području došlo do postupanja kojim se narušavaju kolektivni interesi potrošača ili do nastupanja štetnih posljedica.

Dejstvo u odnosu na druge postupke

Član 12

Dok teče postupak po kolektivnoj tužbi za zabranu ne može se pokrenuti drugi postupak kolektivnom tužbom za zabranu povodom iste grupne štete.

Po odobrenju kolektivne tužbe za naknadu štete, ne može se pokrenuti drugi postupak kolektivnom tužbom povodom iste grupne štete.

Ako je do odobravanja kolektivne tužbe, u vezi sa istim slučajem grupne štete podnijeto više kolektivnih tužbi, sud će u skladu sa kriterijumima iz člana 26 ovog zakona odlučiti koju će od više kolektivnih tužbi odobriti.

Ako je lice koje je podnijelo pojedinačnu tužbu uključeno u postupak pokrenut kolektivnom tužbom za naknadu štete, postupak pokrenut pojedinačnom tužbom obustavlja se.

Pokretanje ili vođenje postupka po kolektivnoj tužbi za zabranu ne sprječava potrošača, koji protivpravnim postupanjem trgovca trpi štetne posljedice, da pred nadležnim sudom pokrene postupak za naknadu štete, za poništaj ili utvrđivanje ništavosti ugovora koji je zaključen pod uticajem postupanja kojim se narušavaju kolektivni interesi potrošača, odnosno bilo koji drugi postupak za ostvarenje prava koja mu pripadaju na osnovu zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugih zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača.

Pravna zaštita predviđena mjerama naknade štete u okviru kolektivne tužbe za naknadu štete ne sprečava potrošača da pred nadležnim sudom pokrene postupak za zaštitu bilo kog dodatnog prava koje mu je utvrđeno na osnovu zakona, a koje nije bilo predmet te kolektivne tužbe.

Rokovi zastarjelosti

Član 13

Podnošenjem kolektivne tužbe ne teče rok za zastarjelost za stranke i za oštećene obuhvaćene kolektivnom tužbom.

Rokovi zastarjelosti ponovo teku od trenutka pravosnažnog okončanja kolektivnog postupka bez donošenja meritorne odluke o zahtjevu, odnosno za lica na koja kolektivna presuda za naknadu štete nema dejstvo, od dana isteka roka iz člana 30 stav 1 tačka 6 ovog zakona, odnosno od dana donošenja rješenja kojim je odbijeno njihovo svrstavanje na spisak iz člana 44 ovog zakona.

Registar kolektivnih tužbi

Član 14

Registar kolektivnih tužbi i donesenih odluka uspostavlja i vodi Ministarstvo.

U registar iz stava 1 ovoga člana unose se sljedeći podaci o:

- 1) kolektivnoj tužbi osim priloga tužbi, koji sadrži broj uključenih članova, popis i lične podatke poznatih članova grupe;
- 2) rješenju o odobrenju kolektivne tužbe za naknadu štete i podatak o pravosnažnosti tog rješenja;
- 3) obavještenju iz člana 27 ovog zakona;
- 4) presudi ili drugoj odluci kojom se postupak pokrenut kolektivnom tužbom završava;
- 5) potvrđenom poravnanju ili rješenju kojim sud ne dozvoljava sklapanje poravnanja;
- 6) mehanizmima koji su na raspolaganju za ostvarivanje naknade štete uključujući i vansudske mehanizme;
- 7) rješenju o potvrđivanju završnog izvještaja bez navođenja ličnih podataka oštećenih; i
- 8) drugi podaci za koje se u odnosu na okolnosti slučaja odluči sud.

Sud će podatke i dokumenta iz stava 2 ovog člana dostaviti Ministarstvu odmah nakon prijema tužbe, odnosno odmah nakon donošenja odgovarajuće odluke.

Registar iz stava 1 ovoga člana je javan i uvid je dostupan bez naknade.

Ministarstvo je dužno da na svojoj internet stranici učini dostupnim uvid u registar iz stava 1 ovoga člana.

Osim objavljivanja u registru iz stava 1 ovoga člana tužilac je dužan da na svojoj internet stranici objavi podatke o statusu postupka kolektivne tužbe i ishodu tog postupka.

Bliži sadržaj i način vođenja registra podnesenih tužbi i donesenih odluka propisuje Ministarstvo.

III. KOLEKTIVNE TUŽBE ZA IZRICANJE MJERA ZABRANE

Kolektivna tužba za zabranu

Član 15

Protiv trgovca koji upotrebom nepoštenih ugovornih odredbi, poslovne prakse ili na bilo koji drugi način krši prava potrošača utvrđena zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugim zakonom koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, čime narušava kolektivne interese potrošača, može se podnijeti kolektivna tužba za prestanak ili zabranu tih radnji (u daljem tekstu: kolektivna tužba za zabranu).

Kolektivna tužba za zabranu može se podnijeti protiv pojedinog trgovca ili grupe trgovaca iz istog privrednog sektora koji svojim postupanjem krši prava potrošača utvrđena zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugim zakonom koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, čime narušavaju kolektivne interese potrošača, protiv komorskih i interesnih udruženja trgovaca koji podstiču takvo postupanje ili protiv nosioca kodeksa kojim se podstiče korišćenje nepoštenih poslovnih prakse.

Za pokretanje postupka po kolektivnoj tužbi za zabranu pojedinačni potrošači nijesu dužni da izjave volju da ih zastupa ovlašćeno lice.

Postupci koji prethode pokretanju sudskog postupka

Član 16

Prije podnošenja kolektivne tužbe za zabranu ovlašćeno lice dužno je da lice koje namjerava da tuži prethodno pisano upozori da će u slučaju da ne prekine sa postupanjem kojim narušava kolektivne interese potrošača, protiv njega podnijeti kolektivnu tužbu.

Ovlašćeno lice ne može podnijeti kolektivnu tužbu prije isteka roka od 14 dana od dana dostavljanja upozorenja iz stava 1 ovog člana.

Predlog za izdavanje privremene mjere može se podnijeti i prije isteka roka iz stava 2 ovog člana.

Teret dokazivanja

Član 17

U postupku po kolektivnoj tužbi za zabranu ovlašćeno lice ne mora da dokazuje:

- 1) stvarni gubitak ili štetu koju su pretrpjeli pojedinačni potrošači, ili
- 2) namjeru, odnosno nemar trgovca.

Sadržaj presude

Član 18

Ako je kolektivna tužba za zabranu osnovana, sud će odlukom kojom usvaja tužbu utvrditi povredu zakona kojim se uređuje zaštita potrošača ili drugog zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, precizno je opisati i tuženom:

1) narediti da prestane sa postupanjem koje dovodi do tih povreda zakona i narediti mu da, ako je to moguće, preuzme mjere neophodne za otklanjanje štetnih posljedica koje su nastale zbog njegovog postupanja;

2) zabraniti takvo ili slično postupanje ubuduće, kojima se narušavaju kolektivni interesi potrošača;

3) naložiti da o svom trošku objavi cijelu ili dio odluke ili ispravku nedopuštenog oglašavanja ako njeno objavljivanje može doprinijeti da se ublaže ili u potpunosti otklone štetne posljedice zabranjenog postupanja.

Dejstvo sudske odluke

Član 19

Izvršenje pravosnažne sudske odluke iz člana 18 ovog zakona, osim tužioca i drugih ovlašćenih lica iz člana 5 stav 1 ovog zakona, može tražiti i svaki potrošač koji ima pravni interes.

Ako sud zabrani korišćenje određenih nepoštenih odredbi u ugovoru, trgovac koji je bio stranka u postupku po kolektivnoj tužbi za zabranu ne može se pozivati na takve odredbe iz već ranije zaključenih ugovora.

Posebne odredbe za postupke u vezi sa nepoštenim poslovnim praksama

Član 20

Ako je postupak kolektivne tužbe za zabranu pokrenut zbog nepoštenih poslovnih prakse iz zakona kojim se uređuje zaštita potrošača, odnosno iz drugog zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, prilikom odlučivanja o tome da li je poslovna praksa nepoštena neće se uzimati u obzir da li je tom praksom nekom prouzrokovana šteta, odnosno da li je

vjerovatno da će nekomе biti prouzrokovana šteta, kao ni da li je lice protiv kojeg se vodi postupak krivo za nepoštenu poslovnu praksu.

Ako je postupak kolektivne tužbe za zabranu pokrenut zbog obmanjujuće poslovne prakse iz zakona kojim se uređuje zaštita potrošača, odnosno iz drugog zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, sud će zahtijevati od tuženog, ako je to primjereno s obzirom na okolnosti slučaja i uzimajući u obzir opravdane interese tuženog i druge strane u postupku, da u roku od sedam dana od dana dostavljanja zahtjeva, dostavi dokaze koji potvrđuju istinitost iznesenih činjeničnih navoda u okviru poslovne prakse.

Ako dokazi ne budu dostavljeni u roku iz stava 2 ovog člana ili ako sud utvrdi da su dostavljeni dokazi nepotpuni ili nedovoljni, smatra se da su činjenični navodi izneseni u okviru poslovne prakse neistiniti.

Obavezujuća snaga sudske odluke za zabranu

Član 21

U postupku po pojedinačnoj tužbi ili po kolektivnoj tužbi za naknadu štete, protiv istog tuženog koji je bio tuženi i u postupku po kolektivnoj tužbi za zabranu, koja je usvojena, sud će u pogledu utvrđene protivpravnosti radnje trgovca odlučivati u skladu sa pravosnažnom odlukom iz postupka po toj kolektivnoj tužbi za zabranu.

Privremene mjere

Član 22

Sud će na predlog tužioca, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje, izdati privremenu mjeru kojom tuženoj strani zabranjuje radnju ili naređuje da prestane sa postupanjem koje narušava kolektivni interes potrošača.

Sud može da izda privremenu mjeru i u slučaju kada tužena strana još nije počela sa protivpravnim postupanjem, ali je neposredno pred tim da započne sa takvim postupanjem.

Hitnost postpuka

Član 23

Postupak po kolektivnoj tužbi za zabranu je hitan.

IV. KOLEKTIVNE TUŽBE ZA NAKNADU ŠTETE

ODJELJAK A.

ODOBRAVANJE TUŽBE I SISTEM UKLJUČIVANJA

Sadržina kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 24

Kolektivna tužba za naknadu štete sadrži i:

- 1) navod da se tužba podnosi kao kolektivna tužba za naknadu štete;
- 2) činjenice i dokaze kojima tužilac dokazuje da ispunjava uslove iz člana 30 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona, a prvenstveno okolnosti koje su zajedničke ili slične za sve članove grupe, okolnosti za koje tužilac zna da su važne samo za pojedine članove grupe, kao i druge okolnosti na osnovu kojih se može ocijeniti da li je kolektivna tužba odgovarajuće pravno sredstvo;
- 3) opis kolektivne štete, činjenice i dokaze kao i pravne argumente kojima se dokazuje osnovanost zahtjeva;
- 4) opis grupe, a ako su u okviru grupe podgrupe, imajući u vidu prirodu i visinu štete, opis mora biti dat i za podgrupe;
- 5) procjenu broja članova grupe, a kada su u okviru grupe podgrupe, procjena mora biti data i po podgrupama kao i osnov za takvu procjenu;
- 6) procjenu ukupnog iznosa novčane naknade za štetu, ili druge naknade, a ako su u okviru grupe podgrupe, taj iznos mora biti naveden i po podgrupama na način kategorizacije štete;
- 7) obrazloženje kako je iznos iz stava 1 tačka 6 ovog člana obračunat;

- 8) predlog u pogledu načina odmjjeravanja naknade štete u skladu sa čl. 38 i 39 ovog zakona i razloge za to;
- 9) predlog načina obavješćavanja članova grupe (npr. lično obavješćavanje, obavješćavanje preko medija i uspostavljanje odgovarajuće internet stranice);
- 10) predloge koji se tiču uslova za procjenu opravdanosti naknada štete;
- 11) podatke o troškovima postupka i mogućem finansiranju parnice od strane trećeg lica u skladu sa članom 48 ovog zakona;

Uz tužbu mora biti priložena kopija moguće odluke i svaka druga isprava o kršenju prava na koju se tužba poziva, te ako je to moguće, spisak poznatih članova grupe sa njihovim posljednjim poznatim adresama stalnog prebivališta.

Odlučivanje o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 25

Tužba se dostavlja tuženom na odgovor u pogledu postojanja uslova za odobravanje kolektivne tužbe.

Po prijemu odgovora na tužbu iz stava 1 ovog člana, ili nakon isteka roka za taj odgovor, sud će zakazati ročište za odlučivanje o odobravanju tužbe za naknadu štete, osim ako ocijeni da je tužba očito neosnovana.

Sud će na ročište iz stava 1 pozvati stranke u postupku.

Svaki član grupe ili drugo ovlašćeno lice može podnijeti sudu podnesak sa mišljenjem u odnosu na pitanja koja se tiču odobravanja kolektivne tužbe za naknadu štete u roku od osam dana od dana dostavljanja odgovora na tužbu.

Sud će po potrebi to lice pozvati na ročište i omogućiti mu da predstavi svoje izjašnjenje.

Ako sud poslije prijema odgovora na tužbu ili na ročištu za odobravanje kolektivne tužbe ocijeni da je kolektivna tužba očito neosnovana, sud će donijeti rješenje kojim se tužba odbija.

Uslovi za odobravanje kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 26

Sud će kolektivnu tužbu za naknadu štete odobriti ako:

- 1) se tom tužbom podnose istovrsni zahtjevi u ime grupe lica koja se mogu identifikovati, a tiču se istih, sličnih ili povezanih činjeničnih ili pravnih pitanja, odnose se na isti slučaj kolektivne štete, i pogodni su za odlučivanje u kolektivnom postupku;
- 2) zajednička pravna i činjenična pitanja za cijelu grupu imaju prednost nad pitanjima koja se odnose samo na određene članove grupe;
- 3) je grupa toliko brojna da bi podnošenje zahtjeva pojedinačnim tužbama ili drugačiji oblik udruživanja njenih članova, npr. suparničarstvo ili spajanje parnica bilo manje efikasno od podnošenja kolektivne tužbe za naknadu štete;
- 4) zahtjev iz kolektivne tužbe za naknadu štete nije očigledno neosnovan;
- 5) su ispunjeni uslovi iz člana 48 ovog zakona u odnosu na dogovor o troškovima i finansiranju postupka;
- 6) sud ocijeni da je mogući dogovor sa advokatom o plaćanju prema udjelu iz dosuđenog iznosa u skladu sa članom 49 ovog zakona, razuman.

Ako sud ocijeni da uslov iz stava 1 tačka 5 ovog člana u pogledu razumnosti premije nije ispunjen, sud će pozvati tužioca da u određenom roku dogovor ispravi ili predloži novi.

Ako sud ocijeni, da nije ispunjen uslov iz stava 1 tačka 6 ovog člana, sud će pozvati tužioca, da u određenom roku dostavi nov ili ispravljen dogovor sa advokatom.

Kod odlučivanja o opravdanosti zahtjeva za raspravljanje u kolektivnom postupku sud će uzeti u obzir: da li kolektivni postupak omogućava efikasno rješavanje zajedničkih pravnih i činjeničnih pitanja; kakvi su troškovi i koristi ako se nastavi kolektivni postupak; da li su članovi grupe podnijeli pojedinačne tužbe u vezi sa tim ili sličnim zahtjevom; koja je veličina i značaj grupe; kakve su mogućnosti utvrđivanja članstva u grupi; da li su zahtjevi primjereni za dosuđenje kolektivne odštete; da li postoji mogućnost vansudskog rješavanja sporova ili druga mogućnost za rješavanje sporova.

Dodatni rok iz st. 2 i 3 ovog člana sud će odrediti samo jednom.

Ako utvrdi da uslovi iz stava 1 ovog člana nijesu ispunjeni, sud će rješenjem odbaciti kolektivnu tužbu za naknadu štete.

Rješenje o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 27

Ako utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 26 ovog zakona, sud donosi rješenje o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete koje sadrži:

- 1) podatke o tužiocu i tuženom;
- 2) opis kolektivne štete na koju se odnosi kolektivna tužba za naknadu štete;
- 3) tačan opis grupe, a ako grupa ima podgrupe, iste podatke treba navesti posebno po podgrupama;
- 4) određivanje načina primjene sistema uključenja i određivanje roka, koji ne može biti kraći od 30 dana niti duži od 90 dana, u kom su članovi grupe dužni dati izjavu o uključenju;
- 5) rok za davanje pisanih izjašnjenja u skladu sa članom 34 ovog zakona;
- 6) određivanje načina obavješćavanja članova grupe.

Radi donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana sud može naložiti stranci koja podnosi zahtjev da:

- 1) obavi dodatne aktivnosti u odnosu na obavješćenja o kolektivnoj tužbi za naknadu štete, npr. da izradi odgovarajuću internet stranicu;
- 2) plati garanciju za troškove postupka koji bi u slučaju neuspjeha bili isplaćeni tuženoj strani.

U rješenju o odobravanju tužbe za kolektivnu naknadu štete sud će odrediti tuženoj strani da rok za odgovor na tužbu ne može biti kraći od 30 dana niti duži od 60 dana od dana pravosnažnosti rješenja o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete.

Sistem uključivanja

Član 28

U postupcima po tužbi za naknadu štete primjenjuje se sistem uključivanja koji podrazumijeva izričitu izjavu volje potrošača da bude zastupan u toj kolektivnoj tužbi.

Potrošači koji su izričito izjavili volju da budu zastupani u kolektivnoj tužbi ne mogu biti zastupani u drugim kolektivnim tužbama sa istim zahtjevom i protiv istog trgovca, niti mogu podnijeti pojedinačnu tužbu sa istim zahtjevom i protiv istog trgovca.

Obavješćavanje članova grupe

Član 29

Nakon pravosnažnosti rješenja o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete iz člana 27 ovog zakona, sud će o odobravanju tužbe obavijestiti članove grupe.

Članovi grupe koji su poznati obavješćavaju se običnom poštom na njihovu posljednju poznatu adresu, a ako je to moguće, obavješćenje se šalje putem elektronske pošte.

U slučaju velikog broja oštećenih i kada bi to prouzrokovalo nesrazmjerne troškove u odnosu na vrijednost spora, sud može odrediti da članovi grupe budu obavješćeni na drugi odgovarajući način, uvažavajući brojnost i sastav grupe kao i prebivalište njenih članova (jednokratnim ili višekratnim objavama u dnevnim novinama, preko elektronskih medija ili preko postojećih internet stranica ili internet stranica koje bi morala da uspostavi tužena strana).

Sadržaj obavješćenja

Član 30

Obavješćenje iz člana 29 ovog zakona sadrži:

- 1) podatke o strankama u postupku, punomoćniku tužioca i adresi ili adresama na koje je kod tužioca moguće dobiti dodatne informacije o kolektivnoj tužbi za naknadu štete;
- 2) kratak opis kolektivne tužbe i rješenja o njenom odobravanju;
- 3) opis grupe i mogućih podgrupa oštećenih;
- 4) glavna pitanja o kojima će se raspravljati u kolektivnom postupku;

- 5) podatke o vremenu i mjestu održavanja glavne rasprave i o pravu na dostavljanje izjašnjenja u skladu sa članom 34 ovog zakona;
- 6) informacije o roku i načinu davanja izjave o uključivanju iz člana 28 ovog zakona, dokazima, i, ako je to primjenjivo, potvrdi o plaćanju nadoknade iz člana 46 ovog zakona, koje treba priložiti toj izjavi;
- 7) pouku o pravnim posljedicama izjave o uključenosti u kolektivni postupak iz člana 28 ovog zakona;
- 8) pouku o tome da se uključivanjem u kolektivni postupak potrošač ne izlaže riziku plaćanja troškova postupka tuženom u slučaju neuspjeha u sporu;
- 9) podatak o adresi registra kolektivnih tužbi gdje se može izvršiti uvid u kolektivnu tužbu za naknadu štete i u rješenje o njenom odobravanju;
- 10) pojašnjenje da sud kod donošenja rješenja o odobravanju kolektivne tužbe nije provjeravao istinitost i opravdanost navoda tužioca u pogledu protivpravnog postupanja i odgovornosti tuženog, već da se radi samo o tvrdnjama tužioca;
- 11) pojašnjenje da članovi grupe nemaju pravo na povraćaj troškova za učešće u kolektivnom postupku;
- 12) podatke o iznosu, načinu i roku plaćanja naknade za uključenje u grupu iz člana 46 ovog zakona, ako se za učešće u kolektivnoj tužbi zahtijeva plaćanje te naknade, i o tome, da u slučaju neplaćanja, potrošač neće biti uključen u kolektivnu tužbu za naknadu štete;
- 13) druge podatke.

Uključivanje članova grupe

Član 31

Lice koje u roku i na način koji odredi sud u obavještenju iz člana 30 ovog zakona, dostavi sudu izjavu o uključivanju iz člana 28 ovog zakona, uz tražene dokaze, smatra se uključenim u postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete.

Nakon isteka roka za dostavljanje izjave o uključivanju iz stava 1 ovog člana, lice koje smatra da je bilo oštećeno u istom slučaju grupne štete, može se uključiti u postupak najkasnije do zaključenja glavne rasprave, ako sud dozvoli takvo uključenje, cijeneći okolnosti da li je kašnjenje prouzrokovao sam član i da li bi položaj tuženog takvim uključanjem bio značajno otežan.

Sud vodi spisak uključenih lica.

Upis u spisak uključenih lica može da se odbije samo ako je očigledno da lice koje je dalo izjavu o uključivanju nije član grupe u korist koje je podnijeta kolektivna tužba za naknadu štete.

Uključenje lica na spisak iz stava 3 ovog člana ne znači da lice koje se nalazi na tom spisku stvarno ima pravo na isplatu, ako sud donese presudu kojom se zahtjev iz kolektivne tužbe za naknadu štete usvaja.

Tužilac i tuženi imaju pravo uvida u spisak iz stava 3 ovog člana.

Nakon utvrđivanja konačnog spiska iz stava 3 ovog člana, drugom zainteresovanom licu sud, na njegov zahtjev, izdaje potvrdu da je to lice uvršteno na taj spisak.

Nakon isteka roka iz stava 1 ovog člana zakona, sud će konačni spisak uključenih dostaviti tuženom i tužiocu.

U registar kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona upisuje se samo broj uključenih članova bez njihovih ličnih podataka.

Položaj članova grupe u postupku

Član 32

Lice uključeno u postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete nije stranka u postupku.

Izjave o uključivanju nakon isteka roka iz člana 30 stav 1 tačka 6 ovog zakona ne mogu se opozvati ili povući.

Član grupe ne može stupiti u parnicu kao umješak na strani tužioca.

Zaštita interesa grupe

Član 33

Tužilac je dužan da štiti interese svih članova grupe.

U postupku po kolektivnoj tužbi za naknadu štete se ne primjenjuju pravila o donošenju presude zbog propuštanja.

Priznanje tužbenog zahtjeva, povlačenje tužbe, izmjene tužbe ili odustajanje od tužbenog zahtjeva sud će dopustiti samo ako ocijeni da to nije u suprotnosti sa interesima grupe.

Ako sud ocijeni da tužilac ozbiljno krši interese grupe sud može na predlog člana grupe ili drugog ovlašćenog lica donijeti rješenje da se tužilac zamijeni drugim ovlašćenim licem, ako je to lice spremno da stupi u postupak.

Prvobitni tužilac će, bez obzira na to, ostati odgovoran za plaćanje svih troškova postupka u vezi sa procesnim radnjama sprovedenim do trenutka zamjene tužioca.

Ako sud u toku postupka utvrdi da je ovlašćeno lice za podnošenje kolektivne tužbe u drugoj državi članici Evropske unije izbrisano sa spiska ovlašćenih lica u toj državi, na predlog člana grupe, drugog ovlašćenog lica ili tuženog, sud će donijeti rješenje da tužioca zamijeni drugo ovlašćeno lice, koje je sa tim saglasno.

Ako zamjena tužioca iz st. 4 ili 5 ovog člana nije moguća, sud će u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona objaviti da namjerava donijeti rješenje o obustavi postupka po kolektivnoj tužbi za naknadu štete i odrediti rok u kojem se može predložiti zamjena tužioca.

Ako sud nakon isteka roka iz stava 6 ovog člana utvrdi da zamjena tužioca nije moguća, donijeće rješenje o obustavi postupka po kolektivnoj tužbi za naknadu štete.

Izjašnjenje članova grupe

Član 34

Lica koja učine vjerovatnim da su članovi grupe i druga ovlašćena lica imaju pravo da daju pisana izjašnjenja u roku koji odredi sud rješenjem o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete iz člana 27 ovog zakona.

Pisana izjašnjenja iz stava 1 ovog člana sud dostavlja strankama u postupku.

Član grupe koji je prethodno dao pisano izjašnjenje iz stava 1 ovog člana ima pravo da te stavove iznese na glavnoj raspravi ako o toj namjeri unaprijed obavijesti sud, osim ako sud obzirom na brojnost grupe, odnosno broj članova grupe koji žele da iskoriste to pravo, ocijeni da bi to nesrazmjerno otežalo efikasno sprovođenje postupka.

U tom slučaju sud može da odluči kojim od članova grupe će omogućiti usmeno iznošenje stavova na glavnoj raspravi.

Poziv za dostavljanje pisanih izjašnjenja i rok u kojem se dostavljaju, kao i obavještenje o datumu glavne rasprave objavljuju se u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona, a po potrebi i na način iz člana 29 stav 3 ovog zakona.

Članovi grupe nemaju pravo na povraćaj troškova za učešće u postupku po kolektivnoj tužbi za naknadu štete na šta moraju biti posebno upozoreni u obavještenju iz člana 30 ovog zakona.

Dokazi kojima raspolaže samo jedna strana

Član 35

Ako se u kolektivnoj tužbi ili najkasnije na pripremnom ročištu tužilac pozvao na dokazna sredstva kojima raspolaže tuženi ili treće lice, a nužni su radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, sud će naložiti tuženom ili trećem licu da dostavi te dokaze ili na drugi način omogući njihovo izvođenje.

Ako se u odgovoru na kolektivnu tužbu ili najkasnije na pripremnom ročištu tuženi pozvao na dokazna sredstva kojima raspolaže tužilac ili treće lice, a nužni su radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja, sud će naložiti tužiocu ili trećem licu da dostavi te dokaze ili na drugi način omogući njihovo izvođenje.

Poravnanje o naknadi štete

Član 36

Sud će na pripremnom ročištu povodom kolektivne tužbe za naknadu štete upoznati stranke sa mogućnošću da spor riješe sudskim poravnanjem.

Radi odobravanja poravnanja iz stava 1 ovog člana:

1) ovlašteno lice i trgovac mogu zajednički predložiti sudu poravnanje u pogledu naknade štete za potrošače na koje se odnosi; ili

2) sud, nakon savjetovanja sa ovlaštenim licem i trgovcem, može pozvati ovlašteno lice i trgovca da postignu poravnanje u pogledu naknade štete u razumnom roku.

Poravnanje iz stava 1 ovog člana podliježe nadzoru suda.

Radi odlučivanja o odobravanju predloženog poravnanja sud će odrediti ročište.

Ako je to primjereno, sud će odrediti da se predlog poravnanja objavi u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona i pozvati članove grupe da sudu u određenom roku dostave podneske u kojim će iznijeti svoje stavove o predloženom poravnanju.

Podnesci iz stava 5 dostavljaju se strankama u postupku.

Na ročište iz stava 4 ovog člana sud može pozvati i članove grupe koji su sudu prethodno dostavili podneske iz stava 5 ovog člana.

Sud će odbiti poravnanje o naknadi štete, ako je predlog za poravnanje:

- 1) protivan prinudnim propisima ili sadrži odredbe koje se ne mogu izvršiti;
- 2) nepravedan, uzimajući u obzir prava i interese svih stranaka, a naročito potrošača na koje se odnosi ili predložena visina odštete, bilo ukupna, bilo za pojedine podgrupe ili oštećene nije razumna odnosno primjerena, pri čemu se u obzir uzima obim štete, relativna jednostavnost i ažurnost isplate, uzroci i odgovornost za nastanak štete uz istovremeno uvažavanje činjenice, da se poravnanje postiže uzajamnim popuštanjem u svrhu otklanjanja pravne nesigurnosti i troškova sudskog postupka;
- 3) odredio da su troškovi koje bi tuženi trebao platiti tužiocu viši od troškova koje je stvarno pretrpio;
- 4) nema dovoljnih garancija da će dogovorena ukupna odšteta biti dovoljna za isplatu svim oštećenima;
- 5) sporazum ne sadrži adekvatan nezavisan mehanizam za utvrđivanje opravdanosti zahtjeva za isplatu, uključujući nezavisan mehanizam vansudskog rješavanja sporova u vezi sa tim.

Radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 7 ovog člana, sud može po službenoj dužnosti izvesti dokaz vještačenjem ili drugi relevantan dokaz.

Ako sud odbije predlog za poravnanje, nastavlja raspravu o kolektivnoj tužbi.

Odobrena poravnanja obavezujuća su za ovlašteno lice, trgovca i pojedinačne potrošače na koje se odnose.

ODJELJAK B. KOLEKTIVNA PRESUDA ZA NAKNADU ŠTETE

Kolektivna presuda za naknadu štete

Član 37

Kolektivna presuda kojom sud usvaja tužbeni zahtjev u cjelosti ili djelimično, naročito sadrži:

- 1) opis kolektivne štete na koju se odnosi;
- 2) opis grupe, a ako u okviru grupe postoje podgrupe prema prirodi i visini štete, tačan opis i za podgrupe;
- 3) broj članova grupe sa spiskom poznatih članova grupe u prilogu;
- 4) naznaku da je kolektivni postupak vođen po sistemu uključivanja;
- 5) način na koji će članovi grupe biti obaviješteni;
- 6) način na koji će se odmjeriti naknada štete i sama procjena naknade u skladu sa čl. 38 ili 39 ovog zakona;
- 7) odluku o troškovima postupka.

Individualno odmjeravanje naknade štete

Član 38

Ako su svi članovi grupe poznati, a u postupku se može odlučiti o zahtjevima koji su opravdani, ako se time nesrazmjerno ne otežava postupak, sud će u izreci presude navesti sve članove grupe i iznos naknade štete ili drugog potraživanja koje je tuženi dužan nadoknaditi ili

ispuniti svakom od njih.

Kolektivna presuda za naknadu štete iz stava 1 ovoga člana je izvršna isprava na osnovu koje svaki član grupe može da pokrene izvršni postupak za iznos koji mu pripada.

Odmjeravanje naknade štete kada nije moguće individualno odmjerenje

Član 39

Ako u izreci presude nijesu precizno navedeni članovi grupe i pojedinačni iznosi naknade štete, odnosno drugih potraživanja na koja članovi grupe imaju pravo, sud će u izreci presude odrediti:

- 1) visinu kolektivne odštete, ili
- 2) iznos ili na drugi način odredljivu vrijednost (na primjer izraženu kao procenat cijene ili jedinice ili drugo ispunjenje obaveze, koje će dobiti svaki uključeni član grupe koji dokaže da ispunjava uslove utvrđene presudom, pri čemu sud procjenjuje i očekivani ukupni iznos obaveze koju tuženi treba da ispuni).

Ako se u okviru grupe nalaze podgrupe, iznosi naknade štete, odnosno drugih potraživanja moraju biti navedeni po podgrupama sa što preciznijom kategorizacijom šteta.

Ako sud odredi naknadu štete u skladu sa stavom 1 ovog člana odrediće i način procjene opravdanosti zahtjeva za naknadu i svrstavanje u podgrupe uz kategorizaciju štete.

Sud će tuženom naložiti da kolektivnu odštetu iz stava 1 tačka 1 ovog člana ili ukupni iznos očekivanih isplata iz stava 1 tačka 2 ovog člana, plati na prelazni račun notara koji je presudom određen za upravnika kolektivnog obeštećenja.

Izvršenje obaveza iz stava 4 ovog člana može da zahtijeva tužilac ili upravnik kolektivnog obeštećenja.

Dejstva kolektivne presude za naknadu štete

Član 40

Pravosnažna kolektivna presuda za naknadu štete obavezuje sve članove grupe sa liste uključenih lica iz člana 31 ovog zakona.

U postupku po pojedinačnoj tužbi kojom se traži mjera naknade štete, protiv istog tuženog koji je bio tuženi i u postupku po kolektivnoj tužbi, koja je usvojena, sud će odlučivati u skladu sa pravosnažnom odlukom iz postupka po kolektivnoj tužbi.

Obavješćavanje o kolektivnoj presudi za naknadu štete

Član 41

Ako je sud naknadu štete dosudio u skladu sa članom 38 ovog zakona, pravosnažna kolektivna presuda se dostavlja svakom članu grupe.

Ako je sud naknadu štete dosudio u skladu sa članom 39 ovog zakona, članovi grupe se o pravosnažnoj kolektivnoj presudi obavješćavaju na način utvrđen u članu 29 ovog zakona.

Obavješćenje iz stava 2 ovoga člana sadrži sažetak presude i slučaja kolektivne štete na koju se presuda odnosi, uputstvo da je kompletna presuda dostupna u registru kolektivnih tužbi iz člana 14 ovog zakona, pouku o dejstvu presude u skladu sa članom 40 stav 1 ovog zakona i informacije o načinu isplate.

Na zahtjev tužioca, sud može, uz procjenu svih okolnosti predmeta, tuženom narediti da o svom trošku obavijesti potrošače na koje se kolektivna tužba odnosi o svim pravosnažnim presudama po kolektivnim tužbama kojim je tužbeni zahtjev usvojen, i o svim odobrenim poravnanjima, putem sredstava koja odgovaraju okolnostima predmeta i u utvrđenim rokovima, uključujući i obavješćavanje svakog potrošača pojedinačno, ako je to primjereno.

Obaveza obavješćavanja iz stava 4 ovog člana ne odnosi se na potrošače koji su na drugi način obavješćeni o pravosnažnoj presudi ili odobrenom poravnanju.

Imenovanje upravnika kolektivnog obeštećenja

Član 42

Ako je sud naknadu štete dosudio u skladu sa članom 39 ovog zakona, sud će

kolektivnom presudom za naknadu štete imenovati upravnika kolektivnog obeštećenja.

Za upravnika kolektivnog obeštećenja sud imenuje notara, koji vrši administrativnu funkciju povjerenika suda.

Prije imenovanja upravnika kolektivnog obeštećenja, sud će strankama dati mogućnost da se izjasne o okolnostima koji se tiču izbora notara ili da same podnesu predlog o izboru notara za imenovanje.

Upravnik kolektivnog obeštećenja ima pravo na povraćaj troškova i naknadu za poslove koje je dužan da obavlja.

Sastavljanje nacrtu spiska oštećenih lica

Član 43

Upravnik kolektivnog obeštećenja će u roku od 30 dana od imenovanja na osnovu izjava o uključenju i dokaza priloženih uz te izjave, sastaviti nacrt spiska oštećenih i njihovo svrstavanje u moguće podgrupe.

Rasprava o nacrtu spiska oštećenih lica

Član 44

Radi rasprave o nacrtu spiska oštećenih iz člana 43 ovog zakona sud će odrediti ročište na koje će pozvati upravnika kolektivnog obeštećenja, tužioca i tuženog, lica za koja je upravnik kolektivnog obeštećenja ocijenio da ne ispunjavaju uslove da budu svrstani na spisak oštećenih, kao i lica kojima je svrstavanje na spisak bilo osporeno.

Nakon održavanja ročišta iz stava 1 ovog člana sud će rješenjem odrediti konačan spisak oštećenih i iznose naknade štete, odnosno drugih davanja na koja imaju pravo.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana žalba nije dozvoljena.

Lica koja nijesu svrstana na spisak ne smatraju se članovima grupe i nijesu obuhvaćeni dejstvima kolektivne presude o naknadi štete.

Ako je naknada štete bila određena na način iz člana 39 stav 1 tačka 1 ovog zakona i ako se pri sačinjavanju spiska iz stava 2 ovog člana pokaže da određena naknada štete nije dovoljna za potpunu isplatu svih oštećenih, iznosi na koje oštećeni imaju pravo se srazmjerno umanjuju.

Isplata oštećenih

Član 45

Isplata oštećenih vrši se nakon donošenja rješenja iz člana 44 stav 2 ovog zakona.

Upravnik kolektivnog obeštećenja poziva oštećena lica koja nijesu dostavila podatke o računima ili druge podatke potrebne za izvršenje isplate da to učine u određenom roku.

Nakon isplate oštećenima i plaćanja troškova postupka koje je tuženi dužan nadoknaditi, eventualna preostala sredstva iz člana 39 stav 1 ovog zakona vraćaju se tužiocu.

Nakon izvršenja svih radnji u vezi sa isplatom, upravnik kolektivnog obeštećenja sačinjava završni izvještaj sa spiskom svih isplata i dostavlja ga sudu na potvrdu.

Donošenjem rješenja o potvrđivanju završnog izvještaja iz stava 4 ovog člana završava se postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete u slučajevima iz člana 39 ovog zakona.

V. TROŠKOVI POSTUPKA I FINANSIRANJE KOLEKTIVNE TUŽBE

Vrijednost predmeta spora

Član 46

Vrijednost predmeta spora po kolektivnoj tužbi za naknadu štete određuje se u iznosu od 20% zbira procijenjene vrijednosti svih iznosa članova grupe ili 20% od zahtjeva za plaćanje kolektivne odštete.

U postupku koji se vodi po kolektivnoj tužbi za zabranu, vrijednost spora bez obzira na stvarni ekonomski značaj spora, ne može biti veća od 10.000,00 EUR.

Pri određivanju vrijednosti predmeta spora iz stava 2 ovoga člana, sud uzima u obzir složenost i značaj predmeta sa aspekta tužioca, kolektivnih prava i javnog interesa.

Učešće potrošača u finansiranju kolektivne tužbe za naknadu štete

Član 47

Ovlašćeno lice može od potrošača koji su izrazili volju da ih ovlašćeno lice zastupa u toj kolektivnoj tužbi za naknadu štete zahtijevati naknadu za uključenje u grupu po toj kolektivnoj tužbi u iznosu od najmanje 30 eura.

Iznos iz stava 2 ovoga člana ne smije biti veći od 20% očekivanog iznosa naknade štete koju bi taj potrošač ostvario u sporu.

Finansiranje kolektivne tužbe od strane trećeg lica

Član 48

Tužilac mora javno da prikaže i sudu prijavi izvor sredstava koje će koristiti za finansiranje postupka po kolektivnoj tužbi.

Na predlog tužioca sud može dozvoliti, da se prekrije dio dogovora o finansiranju koji sadrži poslovne tajne, ako taj dio nije bitan za procjenu uslova iz ovog člana.

Sud neće odobriti kolektivnu tužbu koju finansira treće lice ako:

- 1) nije obezbijeđeno sprečavanje sukoba interesa, odnosno da se finansiranjem koje pruža treća strana koja ima ekonomski interes za podnošenje ili ishod predstavničke tužbe za mjere naknade štete ne odvraća predstavničku tužbu od zaštite kolektivnih interesa potrošača;
- 2) treće lice nema dovoljno sredstava za ispunjenje finansijskih obaveza prema tužiocu koji je pokrenuo postupak kolektivnom tužbom;
- 3) tužilac ne dokaže da ima dovoljno sredstava ili odgovarajuća obezbjeđenja za plaćanje troškova tuženog ako ne uspije u postupku po kolektivnoj tužbi;
- 4) dogovorena premija nije razumna.

Prilikom procjene dogovorene premije, sud naročito uzima u obzir složenost spora, obim preuzetog rizika u odnosu na troškove i složenost spora i prava članova grupe do dobijanja pune odštete.

Ako je finansiranje kolektivne tužbe dogovoreno u obliku zajma, smatra se, da premija nije razumna, ako je kao dogovorena premija utvrđena kamata viša od zatezne kamate propisane zakonom.

Ako kolektivnu tužbu finansira treće lice, tom licu nije dozvoljeno da:

- 1) neopravdano utiče na odluke ovlašćenih lica u kontekstu kolektivne tužbe, uključujući odluke o poravnanju, na način koji bi štetio kolektivnim interesima potrošača na koje se kolektivna tužba odnosi;
- 2) finansira kolektivnu tužbu protiv tuženog koji je konkurent lica koje finansira kolektivnu tužbu ili protiv tuženog od kog lice koje finansira kolektivnu tužbu zavisi;
- 3) za obezbjeđivanje finansijskih sredstava obračunava kamatu po kamatnoj stopi koja prelazi zakonom određenu kamatnu stopu.

Ovlašćena lica su dužna da dostave sudu finansijski pregled sa popisom izvora finansijskih sredstava koja su koristila za podršku kolektivnih tužbi.

Sud može naložiti ovlašćenom licu da odbije ili promijeni određeno finansiranje i, ako je to nužno, odbiti priznavanje aktivne procesne legitimacije ovlašćenom licu u određenoj kolektivnoj tužbi.

Ako je u određenoj kolektivnoj tužbi aktivna procesna legitimacija ovlašćenog lica odbijena iz razloga iz stava 6 ovog člana, to odbijanje ne utiče na prava potrošača na koje se ta kolektivna tužba odnosi.

Ako naplatu premije za finansiranje kolektivne tužbe nije moguće u cjelini obezbijediti iz troškova postupka koji je morala da plati suprotna stranka, određeni iznosi isplata koji pripadaju članovima grupe će se proporcionalno smanjiti.

Nagrada advokatu u procentualnom iznosu

Član 49

Tužilac se može dogovoriti sa advokatom da, umjesto naknade po advokatskoj tarifi, advokat primi kao nagradu najviše 15% od iznosa koji sud dosudi, ako je takav dogovor razuman.

Za procjenu razumnosti dogovora iz stava 1 ovog člana sud će primijeniti kriterijume iz člana 48 stav 3 ovog zakona.

Ako se advokatu na način propisan u stavu 1 ovog člana ne može obezbijediti plaćanje nagrade iz troškova postupka koji je kao troškove nagrade advokata dužna da plati suprotna stranka, određeni iznosi isplata koji pripadaju članovima grupe će se proporcionalno smanjiti.

Odgovornost članova grupe za troškove

Član 50

Članovi grupe nemaju pravo na povraćaj sopstvenih troškova i nijesu odgovorni za povraćaj troškova suprotnoj stranci.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pojedinačnom potrošaču na kog se odnosi kolektivna tužba za naknadu štete može se, u izuzetnim okolnostima, naložiti da naknadi troškove postupka koje je taj potrošač prouzrokovao namjerno ili nepažnjom.

Plaćanje troškova

Član 51

Ako sud odredi naknadu štete u skladu sa članom 39 ovog zakona, iz dosuđenog iznosa i iznosa određenih troškova postupka prvo će se isplatiti troškovi tužioca u visini koju odredi sud, uključujući i nagradu advokata ako je ona određena u dijelu dosuđenog iznosa, kao i predujam za troškove i nagradu upravnika kolektivnog obeštećenja.

Sudske takse

Član 52

Ovlašćena lica iz člana 5 stav 1 ovog zakona oslobođena su od plaćanja sudskih taksi tokom cijelog trajanja postupka.

Shodna primjena

Član 53

U postupku uređenim ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak i zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje ako zakonom nije drugačije propisano.

VI. INFORMACIJE, NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA, PREKOGRANIČNE TUŽBE I SARADNJA SA EVROPSKOM KOMISIJOM

Informacije i praćenje ovlašćenih lica

Član 54

Listu ovlašćenih lica unaprijed imenovanih za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi, uključujući naziv i statutarni cilj tih ovlašćenih lica vodi Ministarstvo.

O svakoj promjeni liste Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju.

Ministarstvo najmanje jednom u pet godina provjerava da li ovlašćena lica i dalje ispunjavaju uslove iz člana 5 stav 1 ovog zakona.

Ako ovlašćeno lice prestane da ispunjava jedan ili više uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo će tom ovlašćenom licu oduzeti ovlašćenje i brisati ga sa liste iz stava 1 ovoga člana.

Ako država članica Evropske unije ili Evropska komisija obavijesti Ministarstvo o mogućoj neusklađenosti ovlašćenog lica sa uslovima iz člana 5 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo će sprovesti postupak ocjene ispunjenosti tih uslova.

Ministarstvo će oduzeti ovlašćenje i brisati sa liste iz stava 1 ovog člana ovlašćeno lice ako nakon sprovedenog postupka iz stava 4 ovog člana utvrdi da to ovlašćeno lice više ne ispunjava neki od uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona.

U postupku po kolektivnoj tužbi, trgovac u svojstvu tužene stranke ima pravo da nadležnom sudu podnese prigovor o ispunjenosti uslova iz člana 5 stav 1 ovog zakona ovlaštenog lica.

Po prigovoru tuženog iz stava 6 ovog člana sud donosi rešenje kojim odlučuje o dopuštenosti kolektivne tužbe u konkretnom kolektivnom postupku.

Nacionalna kontakt tačka

Član 55

Za potrebe sprovođenja postupka iz člana 54 st. 4 ovog zakona i pružanja pomoći državama članicama EU pri provjeri ispunjenosti uslova za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi, Ministarstvo je nacionalna kontakt tačka u smislu člana 5 stav 5 Direktive 2020/1828 Evropskog parlamenta i Savjeta o o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju van snage Direktive 2009/22/EZ.

Saradnja ovlašćenih lica

Član 56

Ovlašćena lica sarađuju i razmjenjuju informacije, usključujući i iskustva iz najbolje prakse u vezi rješavanja domaćih i prekograničnih potrošačkih sporova za povrede zakona iz člana 2 stav 1 ovog zakona.

Saradnja i međusobna razmjena informacija između ovlašćenih lica vrši se u skladu sa zakonima kojima se uređuje zaštita ličnih podataka i zaštita poslovne tajne.

Elektronske baze podataka

Član 57

Ministarstvo na svojoj internet stranici uspostavlja i vodi bazu podataka koja sadrži informacije o licima ovlašćenim za podnošenje domaćih i/ili prekograničnih kolektivnih tužbi, kao i opšte informacije o postupcima po kolektivnim tužbama koji su u toku i postupcima koji su okončani.

Baza podataka iz stava 1 ovoga člana je javna, i uvid je dostupan bez naknade.

Dostavljanje informacija

Član 8

Ministarstvo je dužno da jednom godišnje dostavi Evropskoj komisiji sljedeće informacije o:

- 1) broju i vrsti kolektivnih tužbi po kojim su okončani postupci pred nadležnim sudom;
- 2) vrsti povreda iz člana 2 stav 1 ovog zakona i strankama u tim kolektivnim tužbama;
- 3) ishodu tih kolektivnih tužbi.

VII. KAZNENE ODREDBE

Novčane kazne

Član 59

Nadležni sud može izreći novčanu kaznu u iznosu od 2.000 do 40.000 EUR za propuštanje ili odbijanje postupanja u skladu sa:

- 1) mjerama zabrane iz člana 15 ovog zakona; ili
- 2) obavezama iz čl. 35 i 41 st. 4 i 5 ovog zakona.

Za povredu iz stava 1 ovog člana sud će izreći novčanu kaznu fizičkom licu i odgovornom licu u pravnom licu, u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 60

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi donijeti na osnovu Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 2/14, 6/14, 43/15, 70/17, 67/19 i 146/21), ako nijesu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Odložena primjena

Član 61

Odredbe člana 7, člana 54 stav 5 i člana 55 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Započeti postupci

Član 62

Postupci po kolektivnim tužbama za zabranu koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nijesu pravosnažno okončani, okončaće se po odredbama Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 2/14, 6/14, 43/15, 70/17, 67/19 i 146/21).

Prestanak važenja

Član 63

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 118 do 130 i čl. 169 i 170 Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 2/14, 6/14, 43/15, 70/17, 67/19 i 146/21).

Stupanje na snagu

Član 64

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

**U ovaj zakon prenjeta je Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2020/1828 (EU) o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.*

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje **Zakona o tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača** sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore kojim je, između ostalog, propisano da se zakonom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje Zakona o tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača (u daljem tekstu: ZoKT) je dalje usaglašavanje sa najnovijom potrošačkom pravnom tekovinom EU iz 2020. godine, što je i preduslov za privremeno zatvaranje poglavlja 28 u skladu sa operativnim zaključcima videokonferencije od 1. aprila 2025. godine sa predstavnicima Evropske komisije kao i konačnim izvještajem ekspertske misije EK (*peer review*) iz novembra 2023. godine o ocjeni spremnosti Crne Gore za privremeno zatvaranje Pregovaračkog poglavlja (PP) 28.

Naime, Predlogom zakona vrši se preuzimanje Direktive 2020/1828 o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača kojom se stavlja van snage prethodna Direktiva 2009/22/EZ koja je u nacionalno zakonodavstvo prenijeta odredbama članova 118 – 130 Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 2/14, 6/14, 43/15, 70/17, 67/19 i 146/21). Nova direktiva dio je tzv. "New Deal for Consumers" paketa zakonodavnih inicijativa koji je Evropska komisija predstavila 2018. godine s ciljem jačanja prava potrošača i poboljšanja mehanizama za njihovu zaštitu u Evropskoj uniji. U tom kontekstu, Direktiva (EU) 2020/1828 o predstavničkim tužbama zauzima centralno mjesto. Ova direktiva omogućava kvalifikovanim subjektima, kao što su organizacije potrošača, da u ime grupe potrošača pokreću kolektivne tužbe protiv trgovaca koji krše propise EU iz oblasti zaštite potrošača. Cilj je efikasno sprječavanje i sankcionisanje masovnih povreda prava, uz osiguranje pravične naknade za pogođene potrošače. Direktiva uvodi ravnotežu između interesa potrošača i zaštite poslovanja od neosnovanih tužbi, kroz stroge kriterijume za kvalifikaciju subjekata koji mogu pokretati postupke i uspostavljanje mehanizama za sprječavanje zloupotreba. Njena implementacija predstavlja važan korak ka unapređenju pravne sigurnosti i jačanju povjerenja potrošača u jedinstveno tržište EU.

Prema direktivi, predstavničke tužbe su tužbe koje podnose kvalifikovani subjekti pred nacionalnim sudovima ili upravnim tijelima u ime grupa potrošača kako bi zatražili mjere zabrane (tj. kako bi zaustavili nezakonite prakse trgovca, slično onome što je predviđeno pomenutom Direktivom 2009/22/EZ o sudskim nalogima), mjere popravljivanja ili naknade štete (npr. povraćaj novca, zamjenu, popravku) ili obje mjere. Cilj je Direktive zaštititi kolektivne interese potrošača u mnogim područjima prava i privrednim sektorima, kao što su zaštita podataka, finansijske usluge, putovanja i turizam te energetika i telekomunikacije. Direktiva se primjenjuje na predstavničke tužbe podnesene protiv nezakonitih praksi (povreda) trgovaca kako je predviđeno u propisima EU navedenima u njenom Prilogu I.

U pravnom sistemu Crne Gore trenutno ne postoji efikasan mehanizam za kolektivno ostvarivanje zahtjeva za naknadu štete i povraćaj novčanih sredstava u slučajevima kada je veliki broj potrošača ili drugih lica oštećen na sličan način. Iako pojedinci imaju zakonsko pravo na pokretanje postupka, u praksi ga često ne koriste zbog visokih troškova, složenosti postupka, neznanja ili male vrijednosti pojedinačnog zahtjeva. Ova situacija naročito pogađa oblast prava potrošača, zaštite konkurencije, radnog prava, finansijskih usluga i zaštite životne sredine, gdje je karakteristično da su pojedinačni zahtjevi niske vrijednosti, ali ukupna nezakonita korist kršioca može biti veoma velika.

Nesrazmjera između male imovinske koristi za pojedinca i visokih sudskih troškova čini sudsku zaštitu često neefikasnom, čime se obesmišljava pravo na pristup pravdi. Uz to, nedostatak kolektivnog mehanizma omogućava nepoštenim učesnicima na tržištu da zadrže nezakonito stečenu korist, što dodatno ugrožava poštenu konkurenciju i obeshrabruje zakonito poslovanje. S druge strane, ako bi mnogi oštećeni istovremeno pokrenuli pojedinačne postupke, to bi moglo izazvati ozbiljno opterećenje sudskog sistema.

Postojeći Zakon o parničnom postupku ne predviđa kolektivnu tužbu niti dopušta tužbu u korist trećih ili neodređenog broja lica. Nema pravnog okvira koji bi omogućio potrošačkim organizacijama ili sličnim subjektima da traže isplatu novčane naknade za veći broj oštećenih osoba. Instituti poput suparničarstva ili spajanja postupaka ne nude funkcionalno rješenje jer su ograničeni u primjeni i ne uklanjaju ključne prepreke, posebno rizik od visokih troškova.

U ovom trenutku jedina vrsta kolektivne tužbe koju crnogorsko zakonodavstvo poznaje jeste tužba za izricanje mjera zabrane, predviđena Zakonom o zaštiti potrošača (ZZP), kojom se može zahtijevati prestanak nezakonitog ponašanja trgovca (npr. nepoštena poslovna praksa, zavaravajuće oglašavanje). Time je bila implementirana Direktiva 2009/22/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23.4.2009 o sudskim i upravnim zabranama za zaštitu interesa potrošača. ZZP naime omogućava da ovlaštene organizacije (prvenstveno potrošačke organizacije) mogu tužbom zahtijevati prestanak radnji kojima se krše prava potrošača (npr. nedopušteno oglašavanje, korištenje nepoštenih opštih uslova poslovanja itd.) – tužba za izricanje zabrana.

U praksi, ovaj mehanizam pravne zaštite je bio korišćen u dva pravosnažno okončana sudska postupka koje je pokrenula organizacija potrošača „Centar za zaštitu potrošača“ (CEZAP). Riječ je o kolektivnoj tužbi protiv CKB banke zbog naplate naknade za obradu kredita u iznosu od 1% do 1,7% odobrenog kredita. Osnovni sud u Podgorici presudio je u korist CEZAP-a, utvrdivši da je takva praksa suprotna članu 102 Zakona o zaštiti potrošača. Viši sud je potvrdio ovu presudu, zabranjujući banci da u budućim ugovorima određuje naknadu za obradu kredita u procentima zavisno od iznosa kredita. Drugi postupak koji je takođe pravosnažno okončan u korist CEZAP-a odnosio se na naplatu naknade za prijevremenu otplatu kredita (0,5% ili 1%), bez obzira na stvarne troškove koje banka ima. Presudom je utvrđeno da je tužena banka povrijedila čl. 23 st. 2 Zakona o potrošačkim kreditima, određujući naknadu za prijevremenu otplatu kredita u iznosima od 1%, odnosno 0,5% iznosa kredita koji se prijevremeno otplaćuje, čime je ujedno povrijedila kolektivna prava potrošača. U pomenutom izvještaju ekspertske misije Evropske komisije (Peer review) ocjenjuje da su se sudovi svih nivoa u donošenju svojih odluka značajno oslanjali na sudsku praksu Suda Pravde EU, što pokazuje da je koncept kolektivnog postupka u potrošačkim poslovima u Crnoj Gori funkcionalan i usklađen sa pravnim tekovinama.

Međutim, domašaj takvih tužbi je ograničen. Presuda djeluje samo ubuduće, odnosno na buduće ponašanje trgovca, ali ne i u imovinsku korist potrošača koji su oštećeni nezakonitim postupanjem. Konkretno, zakonsko rješenje ne omogućava da oštećeni potrošači putem ove tužbe ostvare pravo na isplatu novčanog iznosa (na ime naknade štete, sniženje cijene, povraćaja kupoprodajne cijene). Kolektivne tužbe za izricanje zabrana u postojećem pravnom okviru predstavljaju koristan, ali nedostatan instrument za zaštitu kolektivnih prava i interesa. Stoga Predlog ovog zakona zadržava institut kolektivne tužbe za zabranu, ali uređuje i novi, uz to i značajniji institut kolektivne tužbe za naknadu štete.

Osnovni cilj prijedloga zakona je uvođenje prava potrošača na kolektivno ostvarivanje novčanih i drugih kompenzacijskih zahtjeva u pravnom sistemu Crne Gore u slučaju određenih tipičnih masovnih oštećenja čime se dobija kompletan i efikasan pravni okvir zaštite kolektivnih interesa potrošača u sudskom postupku.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Sa ovim Zakonom u nacionalno zakonodavstvo prenosi se (potpuno usklađeno) Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2020/1828 (EU) o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača i stavljanju van snage Direktive 2009/22/EZ.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

DIO PRVI:

Osnovne odredbe (čl. 1-4)

U ovom dijelu propisana su opšta rješenja koja se odnose na predmet, područje primjene, odnos ovog zakona sa drugim zakonima u pravnom poretku i značenje izraza koji se upotrebljavaju u ovom zakonu. Ovim odredbama uređena je okvirna sadržina predloga zakona, za koje potrebe su u članu 1 kao njegov predmet određena pravila kojima se osigurava dostupnost mehanizma kolektivne tužbe čiji je cilj zaštita kolektivnih interesa potrošača, uključujući i pravila postupka pokrenutog po kolektivnoj tužbi.

Članom 2 propisuje se opseg primjene Predloga zakona, čime se obezbjeđuje pravna sigurnost i jasnoća u pogledu kada i na koje povrede se zakon odnosi. Shodno zahtjevu Direktive, propisuje da se zakon primjenjuje i na slučajeve kada su te povrede prestale prije nego što je tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača podnesena, kao i kada su te povrede prestale prije nego što je postupak po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa potrošača okončan. Članom 4 definiše značenje ključnih izraza koji se koriste u tekstu zakona.

DIO DRUGI

Ovlašćena lica i vrste kolektivnih tužbi (čl.5-14)

Drugi dio Predloga zakona uređuje ovlašćena lica i vrste kolektivnih tužbi, određujući da pravo na podnošenje kolektivne tužbe imaju organizacije potrošača, kao i određena udruženja trgovaca kada se zahtijeva samo mjera zabrane (**član 5**). Ova lica moraju ispunjavati zakonom propisane uslove transparentnosti, nezavisnosti i informisanja javnosti. Tako se članom 6 propisuje da organizacije potrošača da bi bile ovlašćene za podnošenje kolektivne tužbe moraju ispuniti dodatne kriterijume i to da stvarno djeluju, što se dokazuje odgovarajućim aktima poput godišnjeg izvještaja o radu. Ovim se i ozbiljnost u pristupu zaštite potrošača u postupku naročito značajne kolektivne zaštite ciljno potvrđuje, a samim organizacijama potrošača koje ispune uslove obezbjeđuje poseban status. Posebno se reguliše ovlašćenje za podnošenje prekograničnih kolektivnih tužbi (**član 7**), gdje se zahtijeva da organizacija ima najmanje godinu dana javnog djelovanja, da nije insolventna, da je nezavisna od trećih lica sa interesom u ishodu spora, te da objavljuje ključne informacije o svojoj strukturi i radu. Podaci o tim organizacijama se dostavljaju Evropskoj komisiji radi unosa na zvaničnu listu. Nadalje, **član 9** precizira uslove pod kojima ovlašćena lica iz drugih država članica EU mogu pokrenuti kolektivnu tužbu u Crnoj Gori, ako je sporno postupanje povezano sa pravom EU o zaštiti potrošača i ima prekogranični učinak. Kolektivne tužbe mogu uključivati zahtjev za mjeru zabrane i/ili naknadu štete (**član 10**), a potrošači nijesu stranke u postupku, ali imaju pravo na korist od donesenih mjera. Stavom 5 se izričito precizira da mjere zabrane ovuhvataju i privremene mjere iz člana 22 ovog zakona, kao i konkretne mjere koje je sud odredio u svojoj presudi kojom je usvojen tužbeni zahtjev. U posljednjem stavu ovog člana se daje ovlašćenje nadležnom sudu da može odbaciti očigledno neosnovane tužbe, u skladu sa izričitim zahtjevom Direktive. Propisana je nadležnost sudova (**član 11**), pa je za ove postupke stvarno nadležan sud opšte nadležnosti, dok se mjesna nadležnost određuje prema mjestu sjedišta tuženog odnosno dijela njegove poslovne jedinice ako spor proizilazi iz poslovanja te jedinice. **Članom 12** je određeno međusobno dejstvo kolektivnih i pojedinačnih postupaka, uključujući suspenziju i obustavu paralelnih tužbi radi efikasnosti i izbjegavanja dvostruke pravne zaštite. Odredbe o rokovima zastarjelosti (**član 13**) predviđaju da zastara ne teče tokom trajanja

kolektivne tužbe, čime se osigurava pravna sigurnost potrošača. Slično kao i kod drugih postupaka iz člana 10, tako se i u odnosu na rokove zastare propisuje da oni ponovo počinju da teku od dana pravosnažnog okončanja kolektivnog postupka bez donošenja odluke o meritumu, budući da se kolektivni postupak može okončati u nekoj ranijoj fazi, odnosno za potrošače na koje ta odluka nema pravno dejstvo od dana isteka roka za davanje izjave o uključivanju na poziv suda iz člana 30 ovog zakona, odnosno od dana donošenja rješenja kojim je odbijeno njihovo svrstavanje na spisak iz člana 44 ovog zakona. Na kraju, **član 14** uvodi obavezu vođenja javnog registra kolektivnih tužbi i odluka od strane Ministarstva, pa je propisana obavezna sadržina tog registra u koji se unose ključni podaci o toku i ishodu kolektivnih sporova, čime se dodatno osigurava transparentnost i pristup informacijama svim zainteresovanim stranama.

DIO TREĆI

Kolektivne tužbe za zabranu (čl. 15 do 23)

U ovom dijelu Predloga zakona bliže se uređuje kolektivna tužba za zabranu koji mehanizam pravne zaštite postoji i u važećem Zakonu o zaštiti potrošača (čl. 118 – 130) i koji je primjenjivan u praksi.

Tako se **članom 15** propisuje mogućnost kolektivne zaštite prava potrošača (tužbom za prestanak, odnosno zabranu daljnje upotrebe, odnosno radnje) propisuje za sve radnje, koje su u suprotnosti sa važećim normama prava zaštite potrošača iz zakona o zaštiti potrošača, ali i drugih (sektorskih) zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača (npr. o turističkim uslugama, potrošačkim kreditima, platnom prometu, enegretici, elektronskim komunikacijama, elektronskoj trgovini, oglašavanju, lijekovima, bezbjednosti hrane, pravima u oblasti (vazdušnog, drumskog, željezničkog ili pomorskog) saobraćaja i dr.) Obzirom da je moguće da se radi o usklađenom (koordiniranom) postupanju trgovaca i da ih na nedopuštene radnje podstiču zaključci ili preporuke njihovih organizacija i komora, svrsishodno je zato da se i za ove subjekte predvidi pasivna legitimacija.

Narednim odredbama propisane su radnje koji prethode pokretanju postupka (prethodno upozorenje i rok od 14 dana u kome se ne može pokrenuti postupak), i teretu dokazivanja pa se **članom 17** propisuje da ovlašćeno lice u ovim postupcima nije dužno da dokazuje stvarni gubitak ili štetu koju su pretrpjeli pojedinačni potrošači na koje je uticala povreda pomenutih zakona ili namjeru, odnosno nemar trgovca pri takvom postupanju.

Daljim odredbama se utvrđuje karakter i sadržaj odluke suda po kolektivnoj tužbi. Kako se zaštita kolektivnih interesa potrošača odnosi i na prestanak zabranjenih radnji, koje još mogu biti u toku, Predlogom zakona je propisano da će sud odrediti da se sa njima prestane (član 18). Osim toga, takve radnje se zabranjuju i u budućnosti, a kako tuženi ne bi sudsku zabranu pokušao zaobići da u nekoj nebitnoj nijansi samo formalno promjeni svoje ponašanje izričito je propisano da zabrana važi i za slično ponašanje. Sankcija objavljivanja odluke, inače poznata u crnogorskom obligacionom pravu (u pogledu povreda prava ličnosti) je takođe propisana, i namjera je da se ublaže posljedice nedopuštenih radnji, pored čega ista ima i edukativan učinak za potrošače i trgovce, kao i preventivno dejstvo.

Član 19 predviđa da izvršenje pravosnažne odluke kojom je usvojena kolektivna tužba za zabranu može, osim tužioca i ovlašćenih lica, zahtijevati i svaki potrošač koji ima pravni interes. Ovim rješenjem obezbjeđuje se puno procesno dejstvo mjere zabrane, u skladu sa članom 10 i članom 8 Direktive (EU) 2020/1828. Drugi stav člana 19 dodatno operacionalizuje princip dejstva sudske odluke o zabrani tako što onemogućava trgovca da se poziva na nepoštene ugovorne odredbe koje su sudskom odlukom već zabranjene, i to i u odnosu na ranije zaključene ugovore. Ovakvo rješenje je u potpunoj saglasnosti sa načelom sprečavanja nastavka ili ponavljanja povreda potrošačkih prava iz člana 8 Direktive, kao i sa ciljem da se uklone sve posljedice zabranjenog postupanja.

Daljim odredbama se uređuju posebnosti u vezi sa nepoštenim poslovnim praksama kod kojih se kolektivnom tužbom zahtjeva prestanak određenih (agresivnih ili obmanjujućih) poslovnih praksi (**član 20**). Za zaštitu svojih individualnih građanskopravnih zahtjeva potrošač mora da

podnese posebnu tužbu. Ipak, u toj zasebnoj parnici potrošač će se moći osloniti na presudu po kolektivnoj tužbi o postojanju povrede prava potrošača, a na nju se može pozivati i podnositelj kolektivne tužbe za naknadu štete (**član 21**). Ovim se ne dira u ustavno pravo na saslušanje u sudskom postupku koje zahtijeva da nikome na štetu ne može ići sudska odluka donesena u postupku u kojem određeno lice nije moglo da učestvuje. Presude u građanskim predmetima u načelu iz tog razloga djeluju samo među stranama (*inter partes*). Ipak, konkretni trgovac je u vezi nedopuštenosti određene radnje već saslušan upravo u parnici po kolektivnoj tužbi, iz kog razloga nije problematično da nepovoljan rezultat te parnice protiv njega ima dejstvo i u sljedećim parnicama (individualnim tužbama potrošača).

Član 22, koji odgovara članu 8 stav 1 tačka (a) Direktive, predviđa da sud, na predlog tužioca, može izreći privremenu mjeru kojom se tuženoj strani zabranjuje da nastavi s postupanjem koje narušava ili može narušiti kolektivne interese potrošača. Ova mjera se izdaje u skladu sa zakonodavstvom koje uređuje izvršenje i obezbjeđenje, čime se obezbjeđuje pravna formalnost i garancije za obje strane. To je posebno značajno jer se uređuje poseban parnični postupak, pa za ostala opšta pitanja postupka koja nijesu uređena Predlogom zakona (npr. procesne pretpostavke, postupanje sa nepotpunom tužbom, zastupanje, punomoć, procesne radnje, dostava, ročišta, izvođenje dokaza, donošenje i forma presude, spajanje parnica, prekidanje postupka, pravni lijekovi i dr.) treba primijeniti Zakon o parničnom postupku, dok za izvršenje treba primijeniti Zakon o izvršenju i obezbjeđenju. Dodatno, zakon prepoznaje i preventivnu funkciju privremenih mjera – sud ih može donijeti i prije nego što je štetno postupanje nastupilo, ako postoji neposredna opasnost da će se ono desiti, čime se osnažuje proaktivna zaštita potrošača i smanjuje rizik od nastanka većih posljedica. Ova odredba je u duhu Direktive, koja zahtijeva da države članice omoguće brzo djelovanje kako bi se spriječile štetne posljedice.

Član 23, koji implementira član 17 Direktive, ističe obavezu suda da u postupcima kolektivne tužbe za zabranu obrati posebnu pažnju na hitnost rješavanja spora. Ovo uključuje brzu reakciju naročito u slučajevima kada se odlučuje o privremenim mjerama iz člana 22. Zakon precizira da je postupak po kolektivnoj tužbi za zabranu hitan, što odražava zahtjev Direktive da se zaštita potrošača ne smije odugovlačiti administrativnim ili procesnim preprekama. Time se osigurava efikasna sudska zaštita, kao i povjerenje u sistem kolektivne pravde, što je jedno od ključnih načela Direktive 2020/1828.

DIO ČETVRTI

Kolektivne tužbe za naknadu štete (čl. 24 do 44)

Dio četvrti zakona podijeljen je na dva odjeljka koji detaljno uređuju kolektivne tužbe za naknadu štete (odjeljak A) i kolektivne presude donijete po osnovu tih tužbi (odjeljak B).

Odjeljak A uređuje kolektivne tužbe za naknadu štete, počevši od sadržaja same tužbe, preko postupka njenog odobravanja, do sistema uključivanja članova grupe i njihove pravne pozicije. U ovom odjeljku se razrađuju kako formalni tako i suštinski uslovi koje tužba mora da ispuni da bi mogla biti prihvaćena kao kolektivna, ali i proceduralne korake koji osiguravaju pravičnost i efikasnost postupka.

Potrebno je osigurati da kolektivna tužba, kako u pogledu sadržaja tako i organizacije koja je podnosi, s jedne strane štiti osobe u čiju se korist podnosi, a s druge strane štiti tuženog od očigledno neutemeljenih ili zlonamjernih tužbi. Stoga je u svim sistemima kolektivnih tužbi ključna faza sertifikacije odnosno odobravanja. Nije dovoljno da tužilac ima procesnu legitimaciju za podnošenje kolektivne tužbe na osnovu apstraktnih zakonskih kriterijuma. Potrebno je osigurati da tužilac, u konkretnom slučaju, dokaže da je prikladan zastupnik interesa grupe u čiju korist podnosi tužbu, da je kolektivna tužba odgovarajuće sredstvo za zaštitu prava oštećenih osoba, da su grupa (i moguće podgrupe) jasno određene, kao i da su zahtjevi precizno određeni te da tužba nije očigledno neosnovana. Samo pravilno

sertifikovana (odobrena) kolektivna tužba može biti predmet meritornog suđenja, pa su predlogom zakona predviđena odgovarajuća rješenja.

Član 24 određuje obavezan sadržaj kolektivne tužbe za naknadu štete. Tužilac mora jasno označiti da je riječ o kolektivnoj tužbi i priložiti sve podatke o strankama, dokazima, zajedničkim i posebnim okolnostima u vezi sa štetom, kao i predlogom načina obavještanja članova grupe. Ova detaljna struktura tužbe ima za cilj da omogući sudu da odmah procijeni osnovanost i pogodnost tužbe za kolektivni postupak. Na osnovu tako pripremljene tužbe, **član 25** predviđa zakazivanje ročišta na kojem će se odlučiti o njenom odobravanju. Ovdje je važna i uloga članova grupe i trećih ovlaštenih lica, koji mogu iznijeti mišljenja o opravdanosti tužbe, što dodatno osnažuje proces legitimacije.

Naime, sud u ovoj fazi odlučuje je li tužilac dovoljno reprezentativan za zastupanje cijele grupe oštećenika te jesu li ispunjeni drugi posebni uslovi koji pokazuju da je sudska zaštita putem kolektivne odštetne tužbe primjerenija od samostalnih parničnih postupaka i mogućnosti koje daje klasični sistem parničnog postupka, prije svega prevladavaju li zajednička pravna i činjenična pitanja za cijelu grupu i je li ona dovoljno brojna da bi kolektivna tužba za naknadu štete bila svrsishodna. Sud u toj fazi također mora provjeriti jesu li ispunjeni zakonski uslovi u vezi sa dogovorima o troškovima i finansiranju postupka te, u slučaju dogovora sa advokatom o plaćanju, ocijeniti je li taj dogovor razuman. Radi zaštite opravdanih interesa tuženog (uključujući zaštitu od negativnog publiciteta), sud već u ovoj fazi može da ne dopusti vođenje postupka ako je tužba sadržajno očito neosnovana.

Stoga se **članom 26** propisuju uslovi koje kolektivna tužba mora ispuniti da bi bila odobrena: istovrsnost zahtjeva grupe lica koja se mogu identifikovati sa zajedničkim pravnim i činjeničnim osnovom, kao i prihvatljive uslove finansiranja i zastupanja. U stavu 4 se preciziraju i kriterijumi koje sud cijeni kod odlučivanja o opravdanosti zahtjeva za raspravljanje u kolektivnom postupku. Takođe, ostavlja se prostor za naknadno usklađivanje ako neki od uslova nijesu odmah ispunjeni, ali samo uz jednu mogućnost dodatnog roka.

Faza odobravanja odnosno sertifikacije okončava se odlukom o odbacivanju kolektivne tužbe ili donošenjem rješenja o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete (**član 27**). Ovo rješenje sadrži osnovne informacije o tužbi i grupi, određuje sistem uključivanja, rokove za davanje izjava i način obavještanja članova. Po potrebi, može se nametnuti i obaveza izrade internet stranice ili polaganja garancije za troškove, i to kao uslov stupanja na snagu rješenja.

Član 28 uvodi sistem uključivanja zasnovan na principu "opt-in", tj. samo potrošači koji izričito izraze volju da učestvuju u tužbi mogu biti zastupani.

Naime, u skladu sa načelom dispozitivnosti, svakom licu treba omogućiti slobodan izbor želi li biti uključeno u obavezujuće dejstvo presude donesene u postupku po kolektivnoj tužbi za naknadu štete. To se može postići na dva načina. Presuda donesena u postupku kolektivne tužbe za naknadu štete može obavezivati sve članove grupe, osim onih koji izričito izjave da ne žele biti obavezani (engl. *opt-out*), ili samo one članove koji izričito izjave da žele biti uključeni u obavezujući učinak kolektivne tužbe za naknadu štete (engl. *opt-in*). Direktiva dozvoljava jedan ili drugi model ili kombinaciju oba modela. Predlagač se odlučio za tzv. "opt-in" sistem iz sljedećih razloga. Prednost načela uključivanja je u tome što u potpunosti osigurava da presuda kolektivne tužbe za naknadu štete ne obavezuje osobe koje za tužbu nijesu ni znale i zbog toga nijesu mogle ostvariti pravo na isključenje. Takođe, osigurava da je krug osoba koje će biti obuhvaćene presudom unaprijed određen i transparentan. Međutim, praktična uporedno-pravna iskustva pokazuju da sistem uključivanja umanjuje učinak kolektivne tužbe, kako u odštetnom, tako i u preventivnom smislu. Naime, u slučajevima pojedinačnih zahtjeva male vrijednosti, učestalo neznanje, inercija ili apatija oštećenih prevlada, što rezultira time da mnoga oštećena lica ne preduzmu ni minimalne korake kako bi sudu dostavili izjavu o uključivanju. Zbog toga je sistem isključivanja (*opt-out*) djelotvorniji, što

potvrđuju i strana iskustva. Na primjer, u području zaštite konkurencije u Ujedinjenom Kraljevstvu, gdje su zbog loših rezultata sistema uključivanja nedavno uveli i mogućnost sistema isključivanja (oba sistema omogućava i belgijsko zakonodavstvo). Sistem isključivanja, prema tome, osigurava da znatno veći broj oštećenih osoba bude obuhvaćen kolektivnom tužbom.

Međutim, naročito u fazi kad se kolektivna zaštita za naknadu štete po prvi put uvodi u pravni sistem, više razloga govori u korist načela uključivanja. To naime više odgovara načelima prava na učešće u postupku jer garantuje da će kolektivnom tužbom biti obuhvaćena samo lica koja su to izričito zahtijevala (a ne – što se može dogoditi u sistemu isključenja – lica koja se nijesu upoznala sa podnesenom kolektivnom tužbom i nijesu znali za mogućnost isključenja). Isto tako, smatra se da se sa širokim pristupom informacijama putem elektronskih i digitalnih medija i komunikacija smanjuje faktička razlika između jednog i drugog sistema. Informacije o podnošenju tužbe su u doba elektronskih komunikacija bitno lakše dostupne, a isto tako i radnja pojedinca putem koje se uključuje u postupak (putem elektronske poruke) ne zahtijeva ulaganje značajnog napora. Kao što je već objašnjeno, kod kolektivnih tužbi za izricanje mjera zabrane, koje su regulisane u dijelu III predloga zakona, sistem uključivanja ili isključivanja pojedinačnih oštećenika nije potreban.

Sud o odobravanju kolektivne tužbe obavještava članove grupe, a rješenje o odobravanju kolektivne tužbe i podatak o njegovoj pravosnažnosti upisuju se u registar kolektivnih tužbi. Kada rješenje o odobravanju kolektivne tužbe postane pravosnažno, sud šalje tuženoj strani tužbu na odgovor. Nakon što tužba bude odobrena, aktivira se mehanizam informisanja članova grupe, što regulišu **čl. 29 i 30**. Sud obavještava poznate članove grupe poštom ili e-mailom, dok u slučaju velikog broja oštećenih i kada bi to prouzrokovalo nesrazmjerne troškove u odnosu na vrijednost spora obavještenje se vrši na drugi odgovarajući način, npr. putem medija, u zavisnosti od veličine i prirode grupe. Članom 30 propisuje se obavezna sadržina ovog obavještenja pa ono mora sadržati niz ključnih informacija koje omogućavaju potrošaču da donese informisanu odluku o uključivanju – uključujući i pravne posljedice, prava i ograničenja u postupku, te objašnjenje statusa tužbe.

Nakon toga slijedi tzv. faza uključivanja propisana **članom 31** Predloga zakona. U toj fazi, u roku koji odredi sud i na način koji, u skladu sa zakonom, sud navede u rješenju o odobravanju kolektivne tužbe za naknadu štete, sud obavještava (potencijalne) članove podgrupa i saopštava im, kako mogu – ako žele – da se uključe u kolektivnu tužbu. Predlog zakona uređuje i uslove za naknadno uključivanje članova, koji se iz opravdanih razloga nijesu mogli uključiti u određenom roku. Sud vodi spisak uključenih lica, pri čemu može odbiti upis ako je očigledno da osoba koja je dala izjavu o uključivanju nije član grupe u čiju je korist podnesena kolektivna tužba za naknadu štete. Sud konačan spisak uključenih osoba dostavlja tužiocu i tuženom, dok se u registru kolektivnih tužbi objavljuje samo broj uključenih članova.

Važno je naglasiti da u postupku po sistemu uključivanja, upis lica na spisak ne znači konačnu potvrdu da je to lice zaista ovlašćeno na isplatu, ako sud donese presudu kojom se usvaja zahtjev iz kolektivne tužbe za naknadu štete. Ne samo sistem isključivanja, već ni sistem uključivanja ne može uvijek garantovati da će krug oštećenih lica biti konačno poznat već u trenutku kada se završi prva faza kolektivnog postupka, pa čak ni prilikom podnošenja tužbe. Sistem uključivanja doduše obezbjeđuje da niko ko se nije uključio u kolektivnu tužbu neće biti obuhvaćen njenim dejstvom (poznat je, dakle, „najveći mogući obim oštećenih“). Međutim, sama uključenost u postupak još ne znači da je lice koja se prijavilo zaista i stvarni oštećenik.

U vezi s tim, član 32 još jednom precizira položaj članova grupe: oni nijesu stranke u postupku, ali imaju određena procesna prava, naročito u vezi sa dokazima. Jednom data izjava o uključivanju je neopoziva, a članovi se ne mogu pojaviti kao umješaci, čime se osigurava koherentnost i jedinstvo postupka.

Član 33 jasno stavlja odgovornost na tužioca da štiti interese svih članova grupe, što je u skladu sa principima kolektivne pravde i zastupanja. O prethodno pomenutom principu reprezentativnosti tužioca da zastupa interese grupe sud pazi tokom cijelog postupka pa ključne radnje tužioca u postupku cijeni na osnovu toga da li su u skladu sa interesima grupe. Takođe, predlogom zakona su propisane i mjere ako sud ocijeni da tužilac više ne postupa u skladu sa tim principom, pa se predviđa mogućnost zamjene tužioca na predlog člana grupe ili drugog ovlašćenog lica. Ako zamjena tužioca nije moguća, sud će u registru kolektivnih tužbi objaviti da namjerava donijeti odluku o obustavljanju postupka ako se u odgovarajućem roku koji sud odredi ne dostavi predlog za takvu zamjenu.

Lica koja učine vjerovatnim da su članovi grupe, kao i druga ovlašćena lica, imaju pravo da sudu dostave svoja pisana izjašnjenja u roku koji će sud odrediti u rješenju kojim se odobrava kolektivna tužba za naknadu štete (**član 34**). Ta pisana izjašnjenja sud će dalje dostaviti strankama u postupku. Član grupe koji je prethodno dao pisano izjašnjenje može, ako to unaprijed najavi sudu, iznijeti svoje stavove i usmeno na glavnoj raspravi. Međutim, ako bi veći broj članova grupe izrazio želju da se usmeno izjasni, sud može procijeniti da bi to otežalo vođenje postupka i odlučiti kome će omogućiti usmeno iznošenje stavova. Poziv za dostavljanje pisanih izjašnjenja, rok za njihovo dostavljanje, kao i obavještenje o datumu glavne rasprave objavljuju se u Registru kolektivnih tužbi, a po potrebi i na drugi način propisan zakonom. Članovi grupe nemaju pravo na naknadu troškova za svoje učešće u kolektivnom postupku, o čemu moraju biti jasno upozoreni u obavještenju iz člana 27 odnosno 28 ovog predloga zakona.

Član 35 uvodi mehanizam kojim se sudu omogućava da naloži dostavljanje ili omogućavanje izvođenja dokaza koji se nalaze u posjedu suprotne strane ili trećeg lica, ako su ti dokazi nužni radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja. Ovo rješenje odgovara obavezi iz člana 18 Direktive (EU) 2020/1828, koji od država zahtijeva da obezbijede pravila o otkrivanju dokaza kako bi se prevazišla informaciona asimetrija karakteristična za postupke u kojima isključivo trgovac ili treće lice raspolaže relevantnim dokazima. Uvođenje ove norme omogućava efikasno vođenje kolektivnog postupka i sprječava situacije u kojima bi trgovac mogao onemogućiti razrješenje spora uskraćivanjem ključnih informacija. Propisano je i simetrično pravilo – i tužilac i tuženi mogu zahtijevati pristup dokazima druge strane – čime se obezbjeđuje jednakost „oružja“, transparentnost i pravično vođenje postupka.

Cjelokupno sprovođenje postupka kolektivne tužbe za naknadu štete neizbježno je povezano sa visokim troškovima i velikim angažmanom svih učesnika, uključujući sud. Kako bi se to izbjeglo, ali istovremeno zadržale prednosti kolektivnog ostvarivanja odštetnih zahtjeva, predlog zakona predviđa mirno rješavanje sporova i, po uzoru na uporedna rješenja (posebno holandska, belgijska i britanska) propisuje institut poravnanja u okviru postupka po kolektivnoj tužbi.

Stranke (ovlašćeno lice - tužilac i tuženi) mogu sklopiti poravnanje u postupku, koji je počeo kolektivnom tužbom za naknadu štete (**član 36**). Poravnanje se sklapa u korist oštećenih lica i obavezujuće je za njih. Stoga poravnanje mora odobriti sud. Sudska provjera nije samo formalna; sud mora ocijeniti da li poravnanje obezbjeđuje razumnu i pravičnu naknadu za pojedine kategorije oštećenih (pri čemu treba uzeti u obzir da poravnanje podrazumijeva uzajamne ustupke i da, zbog prednosti uštede vremena te izbjegavanja rizika neizvjesnog ishoda postupka i troškova, iznos odštete utvrđen poravnanjem može biti niži od onog koji bi sud dosudio u slučaju uspjeha tužbe).

Mirno rješavanje sporova podstiče se i aktivnom ulogom suda. Sud može strankama, bilo na pripremnom ročištu ili u pisanom obliku, predložiti kako oblikovati tekst poravnanja. Zakon u skladu sa načelom mirnog rješavanja sporova daje prednost sklapanju poravnanja, osobito nakon odobravanja (sertifikacije) kolektivne tužbe.

Ako tokom prethodne faze ne dođe do zaključenja poravnjanja, sud u predmetu odlučuje meritorno, na osnovu sprovedenog dokaznog postupka i primjenom materijalnog prava. Ovo je faza meritornog odlučivanja koja je uređena **Odjeljkom B predloga zakona**.

Sud prvog stepena završava postupak donošenjem kolektivne presude za naknadu štete čija je sadržina propisana **članom 37** predloga zakona. Ako usvoji tužbeni zahtjev, ključno je pitanje kako se određuje naknada štete i način isplate pojedinim oštećenima. Samo u rijetkim slučajevima biće moguće i svrishodno da se u izreci presude poimenično navedu svi oštećeni i iznosi koji svakome od njih treba da budu isplaćeni (**član 38**). Najčešće to neće biti moguće, ne samo zbog prevelikog broja oštećenih, već i zato što bi to zahtijevalo razmatranje pojedinačnih pitanja — da li je neko uopšte stvarno oštećen i koliki je tačan iznos njegovog potraživanja, zbog čega se u ovom članu i ostavlja odrednica da će sud tako postupiti samo „ako se time nesrazmjerno ne otežava postupak“.

Član 39 uređuje druge dvije alternativne mogućnosti. Prva mogućnost jeste da sud, ako to na osnovu dokaza može dovoljno pouzdano procijeniti, odredi agregatnu odštetu — dakle, ukupni iznos naknade štete koji će tuženi morati da plati zbog konkretnog slučaja masovne štete (ovakvo rješenje poznato je i u komparativnim zakonodavstvima, poput engleskog i belgijskog). Pritom, sud mora precizno utvrditi kriterijume koji omogućuju procjenu koliki iznos pripada oštećenima ili pojedinim kategorijama oštećenih (npr. kategorizacija štete po podgrupama). Takođe, mora biti jasno propisano kako osoba koja želi da ostvari isplatu dokazuje da pripada određenoj kategoriji oštećenih — na primjer, dostavljanjem računa, ugovora ili drugog relevantnog dokaza. Agregatnu odštetu tuženi je dužan da uplati na depozitni račun notara, kojeg sud u presudi imenuje kao upravnika kolektivne odštete.

Druga mogućnost jeste da sud u presudi ne navede ukupan iznos koji će tuženi morati da plati, već samo iznos koji će biti isplaćen svakom oštećenom koji dokaže da ispunjava kriterijume utvrđene u presudi (uz eventualnu kategorizaciju štete po podgrupama). U tom slučaju, sud procjenjuje i očekivani ukupni iznos obaveze koju će tuženi morati da ispuni, a taj procijenjeni iznos tuženi je dužan da uplati na depozitni račun notara, kojeg sud u presudi imenuje kao upravnika kolektivne obeštećenja.

Član 40 propisuje da je kolektivna presuda za naknadu štete obavezujuća za sve članove grupe, osim za one koji se nijesu uključili (po načelu uključivanja — opt-in). To znači da, u slučaju neuspjeha kolektivne tužbe u istoj stvari, eventualna samostalna tužba tih članova u parničnom postupku nije dozvoljena, zbog dejstva pravosnažno presuđene stvari (res iudicata).

U skladu sa članom 13 Direktive, **članom 41** Predloga zakona reguliše se način na koji se članovi grupe obavještavaju o pravosnažnoj presudi u kolektivnoj tužbi za naknadu štete. Ako je naknada štete određena individualno (po članu 38), presuda se svakom članu grupe dostavlja prema pravilima parničnog postupka. U slučaju kada je naknada dosuđena ukupno za cijelu grupu (po članu 39), obavještenje se vrši putem javne objave, na način definisan članom 29 zakona. U takvim slučajevima, obavještenje mora sadržati sažetak presude, kratak opis slučaja kolektivne štete, uputstvo gdje se može pristupiti punom tekstu presude, informacije o njenom obavezujućem dejstvu, kao i način isplate naknade. Dodatno, sud može, na zahtjev tužioca i nakon procjene svih okolnosti, naložiti tuženom da o svom trošku informiše sve potrošače na koje se presuda odnosi, koristeći odgovarajuća sredstva, uključujući i pojedinačna obavještenja kada je to primjereno. Ova obaveza ne važi za potrošače koji su već na drugi način informisani o presudi ili poravnanju.

Nakon pravosnažnosti kolektivne presude za naknadu štete prelazi se u fazu izvršenja. Ako su u kolektivnoj presudi oštećeni poimence navedeni, zajedno s iznosima (ili drugom vrstom ispunjenja) na koje su ovlašćeni, tada ta presuda predstavlja izvršnu ispravu za svakog pojedinačnog oštećenika.

U slučaju kada sud odredi naknadu štete u vidu agregatne odštete ili tako što utvrdi iznos koji će biti isplaćen svakom licu koje dokaže da ispunjava utvrđene kriterijume, sud imenuje

upravnika kolektivne odštete (tu funkciju obavlja notar – **član 42**). Prije imenovanja, sud daje strankama mogućnost da se izjasne o okolnostima koje treba uzeti u obzir prilikom izbora notara ili da predlože notara kojeg smatraju pogodnim za imenovanje. Imenovani notar ocjenjuje opravdanost zahtjeva u skladu sa kriterijumima i postupkom koji je sud odredio u presudi. Na osnovu svih prijava, notar sastavlja nacrt spiska oštećenika i spisak osoba čiji su zahtjevi odbijeni, te ih dostavlja sudu na potvrdu (**član 43**). Radi rasprave o spisku oštećenika, sud zakazuje ročište na koje poziva notara kao upravnika kolektivne odštete, stranke u postupku, lica za koje je upravnik ocijenio da ne ispunjavaju uslove za uvrštavanje na spisak oštećenika, kao i one čije je uvrštavanje na spisak osporeno (**član 44**). Lice čije je uvrštavanje na spisak odbijeno ne smatra se članom grupe i nije obuhvaćeno dejstvom kolektivne presude za naknadu štete. Zbog toga ima pravo da svoje zahtjeve ostvaruje u posebnoj, individualnoj parnici.

Nakon donošenja sudskog rješenja kojim se potvrđuje konačan spisak oštećenika, pristupa se isplati odštete (**član 45**). Ako nakon isplate ostane preostali iznos sredstava koji nije isplaćen u predviđenom roku, taj iznos se vraća tužiocu. S druge strane, ako se ispostavi da agregatna odšteta nije dovoljna za isplatu svih oštećenika, iznosi na koje su oni ovlašćeni srazmjerno se smanjuju. Po završetku svih aktivnosti vezanih za isplate, upravnik (notar) sastavlja završni izvještaj sa detaljnim popisom svih izvršenih isplata i dostavlja ga sudu na potvrdu. Postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete završava se donošenjem sudskog rješenja o potvrdi završnog izvještaja.

DIO PETI:

Troškovi postupka i finansiranje kolektivne tužbe (čl. 46 – 53)

Dio peti Zakona uređuje ključna pitanja troškova i finansiranja kolektivnih tužbi, čime se osigurava ravnoteža između olakšanog pristupa pravdi za potrošače i zaštite od potencijalne zloupotrebe mehanizma kolektivne pravne zaštite. **Član 46** uvodi posebna pravila za utvrđivanje vrijednosti predmeta spora u kolektivnim tužbama. Za kolektivne tužbe za naknadu štete, vrijednost spora se određuje u visini od 20% od ukupne procijenjene vrijednosti zahtjeva članova grupe ili kolektivnog odštetnog zahtjeva. Kod tužbi za zabranu, vrijednost spora se ograničava na 10.000 EUR, bez obzira na stvarni finansijski značaj, pri čemu sud dodatno uzima u obzir složenost i javni interes – što doprinosi proporcionalnosti i efikasnosti sistema. Opredjeljenje u Predlogu zakona je slično rješenju postojećeg ZZP, i već je prošlo test opravdanosti i cjelishodnosti sudskog preispitivanja kod prvih pravosnažnih presuda po kolektivnim tužbama u Crnoj Gori. Stoga, da troškovni rizik kolektivne tužbe ne bi bio previsok, čime se i nagrade advokatima drže na prihvatljivom nivou vrijednost spora u ovim postupcima je ovim zakonom limitirana. Ipak, propisano rješenje ne znači da kolektivna tužba za zabranu nije moguća u predmetima čija prava ekonomska vrijednost prevazilazi 10.000 EUR, već je intencija da bez obzira na pravu ekonomsku vrijednost predmeta, pravno utvrđena vrijednost spora ne može biti veća od propisanog iznosa.

Član 47 predviđa mogućnost da ovlašćeno lice od potrošača koji se žele uključiti u kolektivnu tužbu za naknadu štete zatraži naknadu za uključenje u grupu, ograničenu na minimum 30 eura, ali i ne više od 20% očekivane naknade štete. Ova mjera služi kao instrument za pokrivanje osnovnih troškova pripreme kolektivne tužbe, uz zaštitu potrošača od prekomjernog finansijskog opterećenja. **Član 48** detaljno reguliše uslove pod kojima treća lica mogu finansirati kolektivne tužbe. Ključno je da se izbjegne sukob interesa i očuva nezavisnost tužioca, naročito ako finansijer ima ekonomski interes u ishodu spora. Sud provjerava razumnost dogovorene premije, a ako se finansiranje vrši kroz zajam, kamatna stopa ne smije biti veća od zakonske zatezne kamate. Ova pravila ograničavaju potencijalnu komercijalizaciju kolektivnih tužbi i obezbjeđuju transparentnost, kao i odgovarajuću zaštitu potrošača, što je u skladu sa članom 10 Direktive (EU) 2020/1828. Takođe, sud može odbiti legitimaciju tužioca ako ocijeni da su uslovi finansiranja štetni po interese grupe. U slučaju da se dogovorena premija ne može u cijelosti pokriti iz troškova koje plaća protivna strana, isplate članovima grupe se srazmjerno umanjuju, čime se jasno definiše hijerarhija naplate.

Član 49 dozvoljava dogovor između tužioca i advokata o procentualnoj nagradi koja ne može preći 15% od iznosa dosuđene naknade, s tim da se primjenjuju kriterijumi razumnosti iz **člana 48 stav 3**. Ako takva nagrada ne može biti isplaćena iz troškova koje snosi protivna strana, i u ovom slučaju se vrši proporcionalno umanjene naknada članovima grupe, čime se održava balans između pravedne naknade advokatima i zaštite prava potrošača.

Član 50 izričito isključuje odgovornost članova grupe za troškove postupka, osim u izuzetnim slučajevima kada pojedinac svojim ponašanjem, namjerno ili iz krajnje nepažnje, uzrokuje dodatne troškove. Ovo je ključno za ohrabrivanje potrošača da se uključe u kolektivne tužbe bez straha od visokih finansijskih posljedica. **Član 51** reguliše raspodjelu iznosa dosuđene naknade – prvo se iz tih sredstava pokrivaju troškovi tužioca, uključujući i nagradu advokata ako je ona dogovorena kao procenat iznosa, te predujam za upravljanje kolektivnim obeštećenjem. Ova procedura osigurava da troškovi ne padaju na teret potrošača i da se izvrši redoslijed isplate u skladu sa stvarnim troškovima i zaslugama u postupku. **Članom 52** uvodi se oslobođanje od plaćanja sudskih taksi za ovlašćena lica u postupcima po kolektivnim tužbama. Cilj ove odredbe je obezbjeđivanje efektivnog pristupa pravdi u skladu sa članom 20 Direktive (EU) 2020/1828 koja se odnosi na mjere podrške koje Direktiva predviđa, uključujući ograničavanje ili smanjenje sudskih i administrativnih taksi u ovim postupcima.

Članom 53 propisana je shodna primjena zakona o parničnom postupku i zakona o izvršenju i obezbjeđenju.

Sve ove odredbe su u funkciji ostvarivanja ciljeva Direktive (EU) 2020/1828, posebno u dijelu koji se odnosi na finansijsku transparentnost, zaštitu od zloupotreba i dostupnost kolektivne pravne zaštite za potrošače, pri čemu je poseban naglasak stavljen na zaštitu slabije strane i očuvanje integriteta procesa.

DIO ŠESTI

Informacije, nadležnosti Ministarstva, prekogranične tužbe i saradnja sa Evropskom komisijom (čl. 54 – 57)

Ovaj dio Predloga zakona reguliše nadležnosti Ministarstva, prekogranične kolektivne tužbe, saradnju sa Evropskom komisijom, i transparentnost sistema kroz informisanje javnosti i razmjenu podataka.

Ministarstvo vodi listu kvalifikovanih subjekata koji su ovlašćeni da podnose prekogranične kolektivne tužbe, a uz to ima obavezu da redovno, najmanje jednom u pet godina, provjerava da li ti subjekti i dalje ispunjavaju zakonom propisane uslove (**član 54**). Ako ovlašćeni subjekt prestane da ispunjava bilo koji od uslova, Ministarstvo mu oduzima ovlašćenje i briše ga sa liste, pri čemu o svakoj promjeni obavještava Evropsku komisiju. U slučaju da Evropska komisija ili država članica EU ukaže na moguću neusklađenost ovlašćenog subjekta sa zakonskim uslovima, Ministarstvo sprovodi odgovarajući postupak provjere i postupa u skladu sa nalazima. U kolektivnim parnicama trgovac ima pravo da pred sudom ospori da ovlašćeni subjekt ispunjava potrebne uslove, a sud potom odlučuje o dopuštenosti tužbe u konkretnom slučaju.

Ministarstvo takođe ima ulogu nacionalne kontakt tačke za saradnju sa Evropskom unijom u vezi s prekograničnim kolektivnim tužbama, u skladu sa Direktivom 2020/1828 (član 55). Ovlašćena lica imaju obavezu međusobne saradnje i razmjene informacija i iskustava u rješavanju potrošačkih sporova, i to na način koji ne narušava propise o zaštiti ličnih podataka i poslovne tajne (član 56).

Radi informisanja javnosti i osiguranja transparentnosti, Ministarstvo uspostavlja i vodi javno dostupnu elektronsku bazu podataka na svojoj internet stranici (član 57). Baza sadrži podatke o ovlaštenim licima, kao i informacije o tekućim i završenim kolektivnim postupcima. Evropska komisija se redovno obavještava o dostupnosti ovih podataka. Dodatno, Ministarstvo je dužno da jednom godišnje dostavi Evropskoj komisiji izvještaj koji sadrži broj i vrstu kolektivnih tužbi koje su okončane, podatke o vrstama povreda i strankama u tim postupcima, kao i njihove ishode (član 58).

DIO SEDMI

Kaznene odredbe (čl. 59)

U uvodnoj izjavi Direktive 2020/1828 navodi se da bi trgovci koji vrše povrede trebali biti izloženi efikasnim, odvraćajućim i proporcionalnim sankcijama za propust ili odbijanje postupanja u skladu sa mjerom zabrane. Države članice trebale bi osigurati da te sankcije mogu biti u obliku novčanih kazni, npr. uslovne novčane kazne, periodična plaćanja ili plaćanje penala. Takođe treba da postoje i sankcije za propust ili odbijanje poštovanja zabrane da se potrošačima kojih se to tiče pruže informacije o pravosnažnim odlukama ili poravnanjima odnosno za propust ili odbijanje da im se otkriju dokazi. Takođe treba omogućiti primjenu druge vrste sankcija, poput procesnih mjera, u slučaju odbijanja poštovanja zabrane za otkrivanje dokaza.

Shodno tome, član 56 Predloga zakona propisuje mogućnost izricanja novčane kazne od strane nadležnog suda u slučajevima kada određeno lice ne postupi u skladu sa zakonskim obavezama. Predviđene kazne odnose se na dva konkretna slučaja nepostupanja. Prvi slučaj se odnosi na nepoštovanje mjera zabrane propisanih presudom po kolektivnoj tužbi za zabranu iz člana 15, koje se donose radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, dok se drugi slučaj odnosi na neispunjavanje obaveza iz člana 41 stav 4 i 5, koje se tiču postupanja po naredbi suda o obavještanju potrošača o kolektivnoj presudi za zabranu.

DIO OSMI

Prelazne i završne odredbe (čl. 60 – 64)

Član 60 predviđa rok od devet mjeseci za donošenje svih potrebnih podzakonskih akata.

Član 61 uvodi odloženu primjenu pojedinih odredbi od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji – konkretno, članova koji se odnose na prekogranične kolektivne tužbe i saradnju sa EU institucijama (čl. 7, 54 stav 5 i član 55).

Član 62 uređuje da će se već započeti sudski postupci po kolektivnim tužbama za zabranu završiti prema odredbama Zakona o zaštiti potrošača. Riječ je o odredbama koje se odnose na kolektivne tužbe za zabranu koje su do sada jedino bile dostupne u našem pravnom poretku (čl. 118 – 130, i čl. 169 i 170). Radi uređenja ove oblasti jedinstvenim zakonom, **članom 63** propisano je da te odredbe prestaju da važe danom stupanja na snagu ovog zakona.

Član 64 određuje da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Shodno članu 151 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, predlaže se donošenje ovog zakona u hitnoj proceduri zbog neposredne potrebe da se uskladi nacionalno zakonodavstvo

Ministarstvo
finansija

Crna Gora
MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
PODGORICA

Primljeno 13.10.2025				
Org. jed.	Ud. i u. čas.	Rechn. broj	P. broj	U. broj
07-328/25-2354/2				

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mrf.gov.me

Br: 05-02- 430/25-33554/2

Podgorica, 09.10.2025.godine

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, Rimski trg 46, Podgorica
gospodinu, Niku Gjelošhaju, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača

Veza: Vaš akt br: 07-328/25-2354/2 od 29.09.2025. godine

Poštovani gospodine Gjelošhaj,

Povodom *Predloga zakona o tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Osnovni cilj Predloga zakona je uvođenje prava potrošača na kolektivno ostvarivanje novčanih i drugih kompenzacijskih zahtjeva u pravnom sistemu Crne Gore u slučaju određenih tipičnih masovnih oštećenja čime se dobija kompletan efikasan pravni okvir zaštite kolektivnih interesa potrošača u sudskom postupku.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izveštaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje Predloga zakona nije potrebno dodatno izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta nema primjedbi na Predlog zakona o tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo ekonomskog razvoja
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- U pravnom sistemu Crne Gore trenutno ne postoji efikasan mehanizam za kolektivno ostvarivanje zahtjeva za naknadu štete i povraćaj novčanih sredstava u slučajevima kada je veliki broj potrošača ili drugih lica oštećen na sličan način. Iako pojedinci imaju zakonsko pravo na pokretanje postupka, u praksi ga često ne koriste zbog visokih troškova, složenosti postupka, neznanja ili male vrijednosti pojedinačnog zahtjeva. Ova situacija naročito pogađa oblast prava potrošača, zaštite konkurencije, radnog prava, finansijskih usluga i zaštite životne sredine, gdje je karakteristično da su pojedinačni zahtjevi niske vrijednosti, ali ukupna nezakonita korist kršioca može biti veoma velika.

Nesrazmjera između male imovinske koristi za pojedinca i visokih sudskih troškova čini sudsku zaštitu često neefikasnom, čime se obesmišljava pravo na pristup pravdi. Uz to, nedostatak kolektivnog mehanizma omogućava nepoštenim učesnicima na tržištu da zadrže nezakonito stečenu korist, što dodatno ugrožava poštenu konkurenciju i obeshrabruje zakonito poslovanje. S druge strane, ako bi mnogi oštećeni istovremeno pokrenuli pojedinačne postupke, to bi moglo izazvati ozbiljno opterećenje sudskog sistema.

Postojeći Zakon o parničnom postupku ne predviđa kolektivnu tužbu niti dopušta tužbu u korist trećih ili neodređenog broja lica. Nema pravnog okvira koji bi omogućio potrošačkim organizacijama ili sličnim subjektima da traže isplatu novčane naknade za veći broj oštećenih osoba. Instituti poput suparničarstva ili spajanja postupaka ne nude funkcionalno rješenje jer su ograničeni u primjeni i ne uklanjaju ključne prepreke, posebno rizik od visokih troškova.

U ovom trenutku jedina vrsta kolektivne tužbe koju crnogorsko zakonodavstvo poznaje jeste tužba za izricanje mjera zabrane, predviđena Zakonom o zaštiti potrošača (ZZP), kojom se može zahtijevati prestanak nezakonitog ponašanja trgovca (npr. nepoštena poslovna praksa, zavaravajuće oglašavanje).

Međutim, domašaj takvih tužbi je ograničen. Presuda djeluje samo ubuduće, odnosno na buduće ponašanje trgovca, ali ne i u imovinsku korist potrošača koji su oštećeni nezakonitim postupanjem. Konkretno, zakonsko rješenje ne omogućava da oštećeni potrošači putem ove tužbe ostvare pravo na isplatu novčanog iznosa (na ime naknade štete, sniženje cijene, povraćaja kupoprodajne cijene).

Osim toga, donošenje Zakona o kolektivnim tužbama je neophodno radi daljeg usaglašavanja sa najnovijom potrošačkom pravnom tekovinom EU iz 2020. godine, što je i preduslov za privremeno zatvaranje poglavlja 28 u skladu sa operativnim zaključcima videokonferencije od 1. aprila 2025. godine sa predstavnicima Evropske komisije kao i konačnim izvještajem ekspertske misije EK

(peer review) iz novembra 2023. godine o ocjeni spremnosti Crne Gore za priremeno zatvaranje Pregovaračkog poglavlja (PP) 28.

- Masovna oštećenja neizbježna su posljedica sve masovnije proizvodnje, prodaje i komunikacije. Česta osobina masovnih oštećenja je da zahvataju velik broj oštećenih lica koji imaju pravo na pojedinačne zahtjeve male vrijednosti. Iako pravo na sudsku zaštitu u individualnim sudskim postupcima teoretski ostaje zajamčeno, zbog nesrazmjere između vrijednosti pojedinačnog zahtjeva i troškova postupka – a često i zbog neznanja ili pasivnosti oštećenih osoba – nerealno je očekivati da će ono biti učinkovito iskorišćeno. Naročito u potrošačkim sporovima, imovinska vrijednost spora (gubitak potrošača zbog nezakonitog postupanja privrednog subjekta) često je preniska da bi potrošaču bilo isplativo rizikovati visoke troškove sudskog postupka. Očigledna nesrazmjera između imovinske vrijednosti povrijeđenog ili ugroženog prava, s jedne, i prijetućih sudskih troškova, uz rizik gubitka spora, s druge strane, temeljna je karakteristika prosječnog potrošačkog spora. S druge strane, ukupna vrijednost takvih pojedinačno niskih zahtjeva može biti visoka, što znači da je i nezakonita korist kršioca značajna. Budući da prekršilac zna da većina oštećenika neće sudski ostvariti svoje zahtjeve, u većini slučajeva ta će nezakonita korist ostati trajna.
- Glavna posljedica je ugrožavanje prava na pristup sudu i samim tim nedostatna pravna zaštita u slučajevima masovnih kršenja potrošačkih prava. Kako kršilac shvata da pojedinačno ostvarivanje zahtjeva u parničnom postupku nije realna opcija, prijetnja sudskim postupkom ne može ispuniti ni svoju preventivnu funkciju – odvratanje od kršenja. Posljedično, zbog takve nezakonite koristi subjekata koji na tržištu djeluju nepošteno (npr. kršenjem prava potrošača ili prava konkurencije), ugrožen je i položaj svih drugih privrednih subjekata i konkurenata koji posluju u skladu sa pravom.
Ako se većina oštećenika zbog ekonomskih razloga ili neznanja ne odluči na sudsko ostvarivanje svojih zahtjeva, sistem sudske zaštite ne ispunjava svoju svrhu zaštite prava, niti svoju funkciju odvratanja od budućih povreda prava.
- Oštećeni su potrošači. Potrošači kao slabija strana u ugovornom odnosu sa trgovcima često odustaju od pokretanja postupaka zaštite svojih prava, naročito u situacijama kada je vrijednost tih sporova mala i u nesrazmjeri sa troškovima sudskog postupka po individualnoj tužbi. Time i neravnoteža u odnosu trgovca i potrošača postaje veća jer otvara prostor za primjenu nepoštenih poslovnih praksi. Takođe, oštećeni su drugi privredni subjekti odnosno konkurenti koji posluju u skladu sa zakonom.
- Zakon o zaštiti potrošača trenutno uređuje samo jednu vrstu kolektivnih tužbi – tužbu za izricanje mjera zabrane koja je primijenjena u dva slučaja i rezultirala je pravosnažnim presudama koje su utvrdile slučajeve kršenja kolektivnih interesa potrošača. Međutim, te presude djeluju samo ubuduće, odnosno na buduće ponašanje trgovca, ali ne i u imovinsku korist potrošača koji su oštećeni nezakonitim postupanjem. Konkretno, zakonsko rješenje ne omogućava da oštećeni potrošači putem ove tužbe ostvare pravo na isplatu novčanog iznosa (na ime naknade štete, sniženje cijene, povraćaja kupoprodajne cijene). Prema tome, sudska praksa pokazuje da postoje slučajevi kršenja kolektivnih interesa potrošača koji su oštećeni tim praksama ali koji faktički ne mogu ostvariti pravnu zaštitu. Mjere zabrane nisu dovoljno snažan mehanizam za sprječavanje takvih praksi, što može rezultirati učestalijim povredama tih kolektivnih interesa i štetom za građane.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Cilj donošenja ovog zakona je podizanje nivoa zaštite prava potrošača na nivo zemalja Evropske unije i razvijenog svijeta. Osnovni cilj predloga zakona je uvođenje prava potrošača na kolektivno ostvarivanje novčanih i drugih kompenzacijskih zahtjeva u pravnom sistemu Crne Gore u slučaju određenih tipičnih masovnih oštećenja. Kolektivna tužba olakšava pristup sudskoj zaštiti, posebno u predmetima u kojima je pojedinačna šteta toliko mala da se potencijalnim tužiocima ne bi isplatilo podnositi pojedinačne zahtjeve. Takođe, zakon će povećati pregovaračku moć potencijalnih tužilaca i doprinijeti većoj efikasnosti sudske zaštite, jer će doprinijeti izbjegavanju vođenja velikog broja pojedinačnih postupaka koji proizlaze iz iste pravne povrede. Dodatni cilj zakona je i jedinstveno regulisanje kolektivnih tužbi, koje su do sada bile regulisane samo u Zakonu o zaštiti potrošača i to u ograničenom obimu (samo tužbe za izricanje mjera zabrane). Poseban cilj zakona je pravilan prenos i efikasna implementacija Direktive o predstavničkim tužbama 2020/1828 i postizanje potpune usklađenosti sa pravom Evropske unije. Njegovo donošenje je uslov za privremeno zatvaranje Poglavlja 28 (zaštita potrošača i zdravlja) i direktno odgovara na preporuke iz izvještaja ekspertske misije EK (Peer review izvještaj, novembar 2023. godine). - Usklađenost ciljeva sa strateškim dokumentima Vlade ogleda se u činjenici da je donošenje ovog zakona direktno povezano sa obavezama iz procesa pristupanja EU i posebno iz poglavlja 28 – Zaštita potrošača i zdravlja. Zakon prenosi Direktivu (EU) 2020/1828 o predstavničkim tužbama, čime se ispunjava međunarodna obaveza Crne Gore. Takođe, predloženo rješenje je usklađeno sa Programom pristupanja Crne Gore EU 2024-2027 i sa strategijama Vlade koje se odnose na jačanje vladavine prava, zaštitu potrošača i unapređenje konkurencije, poput Nacionalnog programa zaštite potrošača 2025-2027.	
3. Opcije - Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa). - Obrazložiti preferiranu opciju? - Glavna i neophodna opcija je usvajanje predloženog zakona. - Izabrana opcija je neophodna zbog obaveze usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim izvorima prava Evropske unije, kao i iz razloga što pojedine probleme koji se pokušavaju riješiti ovim zakonom nije moguće riješiti na drugi način osim regulatornom opcijom. Naime, ovim zakonom se uvodi mogućnost kolektivne naknade štete, uređuju se postupci sa prekograničnim elementom, definišu procesne garancije i predviđa transparentnost kroz registar kolektivnih tužbi. Uz to, propis uvodi zaštitne mjere protiv zloupotreba i omogućava sudovima da odbace očigledno neosnovane tužbe, čime se postiže ravnoteža između interesa potrošača i privrede.	
4. Analiza uticaja - Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne. - Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima). - Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti. - Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija. - Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.	
- Rješenja u propisu utiče na potrošače i ostvariti efikasniju pravnu zaštitu njihovih prava. Kolektivna tužba za naknadu štete, kao ključni oblik tužbe propisan ovim zakonom, ima trostruku svrhu i to: olakšanje pristupa sudskoj zaštiti i ostvarenju prava pojedinaca koji su bili pogođeni masovnim oštećenjem – Zakon će ukloniti problem, da potrošači, ako imaju jedino	

mogućnost individualne tužbe, od podnošenja takve tužbe odustaju naročito u slučajevima nesrazmjere između male vrijednosti tužbenog zahtjeva i visokih troškova vođenja, trajanja i neizvjesnosti ishoda parničnog postupka. Zbog tih razloga samostalna tužba za ostvarivanje prava potrošača u parničnom postupku ostaje samo teoretska.

Sprečavanje povreda prava potrošača odvracanjem potencijalnih kršilaca od nepoštene prakse uvođenjem efikasnog sistema obeštećenja potrošača u slučajevima masovnih oštećenja – Zakon će riješiti problem svjesne zloupotrebe od strane nesavjesnih privrednih subjekata i činjenice da većina oštećenika odustaje od podnošenja pojedinačne tužbe, što im omogućava da iz nezakonitih radnji zadrže značajnu protivpravnu imovinsku korist. Kolektivna tužba će imati preventivni regulatorni uticaj koji dopunjuje zaštitu zakonitosti ostvarenu djelovanjem javnih tijela, kao što su tržišni regulatori te inspekcijski nadzor. Ovim se postiže javni interes kroz generalnu i specijalnu prevenciju, osiguravajući poštovanje pravila tržišnog ponašanja i pravnih obaveza te sprečavanje protivpravnog sticanja imovinske koristi.

Smanjenje preopterećenosti sudova u slučajevima masovnih oštećenja – Zakon će ukloniti opasnost da sudovi, zbog prekomjernog broja pojedinačnih tužbi, ne budu u mogućnosti pravovremeno rješavati ne samo potrošačke predmete male vrijednosti, već i ostale predmete. Trenutni sistem rada sudova ne omogućava brzu reakciju na iznenađan i nesrazmjerno povećan priliv predmeta.

- Primjena ovog propisa ne stvara dodatne troškove za potrošače i privredu u odnosu na postojeće obaveze po potrošačkom zakonodavstvu. Građani, odnosno potrošači, mogu snositi trošak uključenja u kolektivnu tužbu, samo ako izričito izraze volju za učešće u postupku, koji je zakonom ograničen i ne može biti manji od 30 eura niti veći od 20% od očekivane naknade. Privreda, a posebno mali i srednji privredni subjekti, mogu snositi troškove postupaka i naknada u slučaju utvrđene povrede. Međutim, ovi troškovi su direktno vezani za protivpravna postupanja i imaju preventivnu funkciju, jer podstiču zakonito poslovanje.
- Troškovi koji će nastati kao posljedica donošenja ovog zakona su minimalni u odnosu na uslove koji se stvaraju njegovom primjenom. Pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove jer se jača povjerenje potrošača i unapređuje tržišna disciplina, što dugoročno donosi korist kako potrošačima tako i privredi. Troškovi koji mogu nastati za privredne subjekte predstavljaju posljedicu nezakonitog postupanja i imaju preventivni karakter, čime se smanjuje ukupna učestalost povreda potrošačkih prava.
- Mehanizmi kolektivne pravne zaštite, sadržani u predlogu zakona, pored efikasnije zaštite prava potrošača doprinose i pravednijim uslovima konkurencije jer stvaraju ravnopravne uslove za trgovce koji savjesno posluju na tržištu. Raspoloživost efikasnog pravnog mehanizma kolektivne zaštite, takođe, može imati snažan odvraćajući učinak na nepoštene trgovce koji stiču nezakonite koristi usljed čega je ugrožen položaj svih drugih privrednih subjekata i konkurenata koji posluju u skladu sa zakonom i primjenjuju dobre poslovne prakse.
- Administrativna opterećenja koje zakon stvara već postoje i po osnovu važećeg Zakona o zaštiti potrošača i odnose se prije svega na obavezu uspostavljanja i vođenja registra kolektivnih tužbi i izvještavanje Ministarstva prema Evropskoj komisiji. Zakon ne stvara biznis barijere već doprinosi smanjenju rizika od nelojalne konkurencije i predvidljivije tržišno okruženje, što je dugoročno pozitivno za razvoj privrede.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići

finansijske obaveze? - Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore? - Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda. - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti. - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa? - Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
- Nije potrebno obezbijediti finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore za implementaciju propisa. - Obezbjedenje finansijskih sredstava nije neophodno. - Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. - Nisu neophodna finansijska sredstva iz budžeta za tekuću fiskalnu godinu. - Predviđeno je donošenje novih podzakonskih akata, ali iz istih neće proisteći dodatne finansijske obaveze. - Primjenom zakona ostvariće se prihod za budžet Crne Gore u dijelu naplate sudskih taksi i novčanih kazni izrečenih za povrede odredbi ovog zakona. - Nije korišćena nijedna metodologija prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda. - Obzirom na to da nije korišćena nijedna metodologija prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda, nijesu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda. - Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa. - Kako nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa, primjedbe nijesu mogle biti uključene u tekst propisa.
6. Konsultacije zainteresovanih strana - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti. - U izradi Predloga zakona o kolektivnim tužbama učestvovao je prof. dr Aleš Galić, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, kroz podršku PLAC (Policy and Legal Advice Centre for Montenegro) projekta koji finansira Evropska unija. - Nacrt zakona razmatran je na sjednicama Savjeta za zaštitu potrošača koji okuplja sve nosioce zaštite potrošača i uključuje predstavnike organa državne uprave, regulatornih tijela, organizacija potrošača i akademske zajednice. U skladu sa Vladinom Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona ("Službeni list Crne Gore", broj 12/12) sprovedena je javna rasprava u ukupnom trajanju od 30 dana (16.05 – 15.06.2025. godine). Link: Javna rasprava- NACRT ZAKONA O KOLEKTIVNIM TUŽBAMA Tokom javne rasprave održan je okrugli sto 30.05.2025. godine u Podgorici uz učešće zainteresovane javnosti, uključujući predstavnike organizacija potrošača, Advokatske i Notarske komore, Ministarstva pravde i Savjeta za zaštitu potrošača. Link: Predstavljen Nacrt Zakona o kolektivnim tužbama - Za javnu raspravu o Nacrtu zakona o kolektivnim tužbama interesovanje su iskazali: Ministarstvo pravde i Notarska komora Crne Gore. Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja sadržani su u objavljenom izvještaju o sprovedenoj javnoj raspravi.
7: Monitoring i evaluacija - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa? - Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.

- Edukacija potrošača i trgovaca o dostupnosti mehanizama kolektivne zaštite u potrošačkim sporovima i pojačan nadzor nad sprovođenjem zakona. Predlog zakona predviđa uspostavljanje elektronske baze podataka koja je javno dostupna putem internet stranica, sa informacijama o kvalifikovanim subjektima unaprijed imenovanim u svrhu podnošenja domaćih i prekograničnih predstavničkih tužbi, kao i opštim informacijama o predstavničkim tužbama koje su u toku i onima koje su okončane.
- Broj pokrenutih kolektivnih postupaka naročito pokrenutih kolektivnom tužbom za naknadu štete; broj pravosnažno okončanih kolektivnih postupaka; dosuđeni iznosi naknade štete u tim postupcima.
- Ministarstvo ekonomskog razvoja i ostali državni organi nadležni za nadzor nad primjenom ovog propisa, kao i organizacije potrošača.

Datum i mjesto

29.09.2025., Podgorica

MINISTAR

Nik Gjelošhaj

[Handwritten signature]

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

(naziv ministarstva koje je sprovelo javnu raspravu)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

Nacrt zakona o kolektivnim tužbama

(naziv nacrt zakona, odnosno strategije koji je bio predmet javne rasprave)

Vrijeme trajanja javne rasprave: 30 dana od dana objavljivanja javnog poziva (16.05.2025. – 15.06.2025.)

Način sprovođenja javne rasprave:

- Dostavljanjem primjedbi, predloga i sugestija na Nacrt zakona o kolektivnim tužbama u pisanoj formi na adresu: Rimski trg, broj 46, 81000 Podgorica ili na sljedeće e-mail adrese: jasna.vujovic@mek.gov.me; zeljko.tomovic@mek.gov.me; tokom cijelog trajanja javne rasprave.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- Jasna Vujović, generalna direktorica Direktorata za unutrašnje i konkurenciju.
- Željko Tomović, samostalni savjetnik III u Direkciji za zaštitu potrošača

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

- Tokom javne rasprave 30.05.2025. godine održan je okrugli sto u organizaciji Ministarstva ekonomskog razvoja uz podršku PLAC (Policy and Legal Advice Center for Montenegro) projekta, na kom su učestvovali predstavnici organizacija potrošača, Advokatske komore, Notarske komore, Ministarstva pravde i privrede. Nakon uvodnih izlaganja Jasne Vujović, generalne direktorice Direktorata za unutrašnje tržište i konkurenciju kao i Željka Tomovića iz Direkcije za zaštitu potrošača, te prezentacije teksta Nacrta zakona od strane eksperta prof. dr Aleša Galića uslijedila je analiza konkretnih zakonskih predloga i tumačenja njihovog uticaja na položaj potrošača i trgovaca u Crnoj Gori. Tom prilikom istaknuto je da Nacrt zakona u potpunosti prenosi odredbe Direktive (EU) 2020/1828 o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, čime se Crna Gora u potpunosti usklađuje sa savremenim evropskim standardima u oblasti zaštite potrošača. Njegovo donošenje je uslov za privremeno zatvaranje Poglavlja 28 (zaštita potrošača i zdravlja) i direktno odgovara na preporuke iz izvještaja ekspertske misije EK (Peer review, novembar 2023). Nacrt zakona o kolektivnim tužbama ima za

cilj uspostavljanje sveobuhvatnog i efikasnog mehanizma pravne zaštite kolektivnih interesa potrošača u Crnoj Gori. Time se stvara mogućnost da potrošači, preko kvalifikovanih organizacija, kolektivno ostvare ne samo mjere zabrane nezakonitih praksi, što je do sada bilo dostupno i korišteno u dva pravosnažno okončana postupka, već i pravo na naknadu štete, povraćaj sredstava, sniženje cijena i druge oblike pravične kompenzacije. Potrošači se uključuju u kolektivnu tužbu na osnovu opt-in sistema, što znači da moraju izričito izraziti volju da budu dio grupe koja potražuje naknadu. Iako nisu stranke u postupku, imaju pravo na korist iz presude ili poravnjanja. Zakon detaljno uređuje i način obavješćavanja potrošača o tužbama i presudama, čime se obezbjeđuje širok pristup informacijama i participativnost procesa. Uz stroge kriterijume za kvalifikaciju subjekata koji mogu pokretati ovakve postupke i odgovarajuće mehanizme za sprečavanje zloupotreba, direktiva i predloženi zakon uspostavljaju ravnotežu između zaštite potrošača i očuvanja pravne sigurnosti poslovanja.

- Za javnu raspravu o Nacrtu zakona o kolektivnim tužbama interesovanje su iskazali: Ministarstvo pravde i Notarska komora Crne Gore.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Podnosilac primjedbe /predloga/ sugestije	Član Nacrta Zakona	Primjedba /predlog/sugestija	Analiza i osvrt na primjedbu/predlog/sugestiju	Implementacija primjedbe /predloga/ sugestije
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 1		Predlažemo da naziv zakona sadrži i određenje da je riječ o Zakonu o kolektivnim tužbama potrošača. Imajući u vidu sadržinu člana 1 predmetnog Zakona, naziv samog zakona je potrebno prilagoditi, obzirom da nije riječ o propisu koji uređuje sve vrste kolektivnih tužbi, već se isti referiše na jednu određenu vrstu. Takođe, sugerišemo da tekst zakona treba terminološki uskladiti.	Primjedba prihvaćena Naziv zakona preformulisao u Predlog zakona o tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.	Predlog Zakona o tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača
Ministarstvo pravde	Član 4	U tački 5 predmetnog člana nije	Djelimično prihvaćeno.	

Primjedba /predlog/sug estija br. 2	precizirano na koji način se utvrđuje da je organizacija ili javno tijelo ovlašteno za zastupanje potrošača i za podnošenje kolektivnih tužbi; u tački 6 termini mjera zabrane ili mjera naknade štete nisu adekvatni, obzirom da tužbeni zahtjev može biti usmjeren na utvrđenje, odnosno na činjenje ili uzdržavanje od činjenja; u odnosu na tačku 9 ukazujemo da, imajući u vidu prethodno navedeno, terminološko određenje mjera naknade štete nije adekvatan pa samim tim nije riječ o mjeri koja je upravljena na pravnu zaštitu, već o nalogu suda u pogledu činjenja koje je dužan preduzeti tuženi; određenje u tački 10 „pravna kvalifikacija“ nije odgovarajuće, obzirom da normativno možemo govoriti samo o vrstama štete; u tački 16 termin „odšteta“ nije adekvatan, obzirom da Zakon o obligacionim odnosima, kada je u pitanju šteta, govori o naknadi štete, dok je potrebno preciziranje i u odnosu na članove tkz. „podgrupe“, odnosno na koji način se identifikuju članovi podgrupe i šta se podrazumijeva pod „kategorizacijom štete“; u tački 19 nije potrebno propisivati značenje izraza pravosnažna odluka, sa razloga što Zakon o parničnom postupku sadrži odjeljak pod nazivom pravosnažnost presude (član 352), pa imajući u vidu da se datim terminološkim određenjem ne predviđa odstupanje od već postojećeg uređenja, nije potrebno dvostruko normiranje.	U odnosu na stav 1 tačka 5 ovog člana, samo se daje definicija izraza „ovlaštenog lica“ dok su u članu 5 Nacrta zakona navedena lica koja su ovlaštena za podnošenje kolektivne tužbe, kao i uslovi koje moraju ispunjavati, pri čemu se pravi razlika između kolektivnih tužbi za naknadu štete i za mjere zabrane. U pogledu tačke 6, u vezi sa tačkom 9, termini „mjere naknade štete“ i „mjere zabrane“ su adekvatni budući da je riječ o terminologiji Direktive 2020/1828. Naime, kod tužbi za zabranu, osnovni zahtjev je uvijek usmjeren na uzdržavanje od određenog postupanja, odnosno na zabranu. Tek izuzetno može postojati i zahtjev za neku radnju (npr. uklanjanje reklama), dok deklaratornih zahtjeva u ovom postupku nema. Kada je riječ o tužbama za „naknadu štete“, taj termin je najbliži i najrazumljiviji korisnicima, ali pravna kvalifikacija takvih zahtjeva nije uvijek strogo odštetnopravna. Primjera radi, ukoliko su potrošači platili 100, a na osnovu kolektivne tužbe sud dosudi da trgovac mora svakom vratiti 20 (jer je neosnovano naplaćivao troškove na osnovu ništave ugovorne odredbe), takva obaveza se ne smatra odštetom u pravnom smislu, već kondikcionim zahtjevom (vraćanje iznosa bez pravnog osnova). Slično tome, zahtjevi se mogu odnositi na popravku, zamjenu robe ili povraćaj pune cijene. Upravo iz tog razloga bilo bi nepraktično da svaka zakonska odredba posebno navodi sve moguće vrste zahtjeva (odšteta, kondikcija, činidba, ispunjenje i sl.). Zbog toga i sama direktiva, kao i nacrt zakona, koriste širi i jedinstveni pojam kroz definiciju, čime se obuhvataju svi navedeni
--	--	--

			slučajevi. U vezi sa tim je i termin "odšteta u tački 16 koji takođe proizilazi iz rječnika same direktive i potrebe definisanja termina kolektivne odštete koji, kako je istaknuto, može obuhvatiti različite osnove i oblike obeštećenja. Tačka 10 je korigovana pa je umjesto određenja "pravna kvalifikacija" upotrijebljen termin "pravni osnov štete". Sugestija za tačku 19 je prihvaćena pa je brisana definicija "pravosnažne odluke".	
Ministarstvo pravde	Član 8, stav 2	U članu 8 stav 2 nije adekvatno propisivanje da je ovlašćeno lice dužno da pruži sudu „dovoljno informacija o potrošačima“. Potrebno je precizirati šta se podrazumijeva pod dovoljnim informacijama, termin je neprecizan, odnosno koje su to informacije koje mogu identifikovati potrošače na koje se kolektivna tužba odnosi. Takođe, nije pravilno određenje iz stava 4 obzirom da nije riječ o mjerama, već o tužbenim zahtjevima.	Primjedba se odbija. Ove primjedbe nisu osnovane jer terminologija slijedi Direktivu (EU) 2020/1828 i uporednu praksu. Namjerno je ostavljen prostor za sudsku diskreciju i fleksibilnost, što je nužno u složenim postupcima kolektivne zaštite potrošača. U konkretnom, primjeri će se značajno razlikovati: u nekim slučajevima grupa će biti malobrojna, u drugima brojna; negdje će se moći precizno individualizovati članovi, dok u drugim situacijama neće biti poznato ko je sve oštećen; u pojedinim slučajevima postoje podgrupe, a u nekima ne. Osim toga, sve je već uređeno u skladu sa zakonom – detaljnija pravila sadržana su u članu 22 i članu 24. Stav 4 precizira na šta može biti usmjeren tužbeni zahtjev u kolektivnoj tužbi, tj. izricanje koje mjere tužilac traži od suda.	
Ministarstvo pravde	Član 8, stav 8 i 9	U članu 8 st. 8 i 9 nije adekvatno propisivanje instituta odbačaja tužbe. Imajući u vidu da se tužba može odbaciti usljed formalnih nedostataka, što je i razlog da je tužilac može ponovo podnijeti, u konkretnom slučaju nije moguće govoriti	Primjedba prihvaćena. Stav 8 i 9 su izmijenjeni tako da se propisuje odbijanje tužbe. Međutim, u postupku po kolektivnoj tužbi, i u ovoj fazi postupka, odbijanje tužbe ne bi smjelo da ima učinak "ne bis in idem" koji proizilazi iz odbijanja tužbe. Shodno tome, u stavu 9 je	

Primjedba /predlog/sug estija br. 4		o odbačaju tužbe kao neosnovane, obzirom da ukoliko sud odlučuje o osnovanosti ili neosnovanosti tužbenog zahtjeva o tome će odluku donijeti meritorno, dakle tužbeni zahtjev će odbiti ili usvojiti.	propisano da ovo odbijanje "... ne sprječava podnošenje nove kolektivne tužbe u vezi iste kolektivne štete." Navedeno proizilazi iz toga što kada je riječ o „očito neosnovanim tužbama“, granica između odbacivanja i odbijanja nije uvijek jasna. Naime, određeni razlozi koji na prvi pogled zahtijevaju sadržajnu ocjenu mogu se normativno kvalifikovati i kao procesna pretpostavka. Primjera radi, u postupku pred Evropskim sudom za ljudska prava prvo se odlučuje o <i>inadmissibility</i> (nedopuštenosti). Većina razloga za takvu odluku jeste procesne prirode (propušten rok, zloupotreba prava, već odlučan zahtjev i sl.). Ipak, među razlozima nedopuštenosti nalazi se i institut <i>manifestly ill-founded</i> – očigledne neutemeljenosti. Slično rješenje postoji i u pravu EU. Tako, prema Uredbi o evropskom sporu male vrijednosti (koja će se neposredno primjenjivati i u Crnoj Gori nakon pristupanja EU), član 4 stav 4 propisuje da, ukoliko sud smatra da su navodi tužioca nepotpuni ili nejasni, ili da obrazac nije ispravno popunjen, tužiocu će se dati mogućnost da to ispravi, osim ako je zahtjev očigledno neosnovan ili očigledno nedopušten. U tom slučaju, zahtjev se odbacuje – dakle, očigledna neosnovanost se tretira isto kao očigledna nedopuštenost, sa istom sankcijom.	
Ministarstvo pravde	Član 10, stav 3	U članu 10 stav 3 nije usklađen sa odredbama ZPP-a.	Primjedba se odbija.	
Primjedba /predlog/sug		Imajući u vidu razloge za prekid postupka propisane Zakonom o parničnom postupku, potrebno je izvršiti usklađivanje.	Zakon o parničnom postupku (ZPP) ne predviđa institut kolektivnih tužbi, pa samim tim ne sadrži odredbe o prekidu pojedinačnog postupka zbog pokretanja kolektivne tužbe. Potrebno je	

estija br. 5			implementirati norme koje će urediti uticaj kolektivne tužbe na pojedinačne postupke, što se upravo čini ovim posebnim zakonom, naročito u pogledu pitanja zastare i procesnih rokova. Takođe, neophodno je pažljivo normirati odnos između kolektivne i pojedinačnih tužbi, budući da se može desiti da isti potrošač, koji je prethodno pokrenuo individualni postupak, naknadno odluči da se priključi kolektivnoj tužbi – što mu, prema Direktivi, mora biti omogućeno. Uostalom, članom 211 stav 1 tačka 8 Zakona o parničnom postupku propisano je da se parnični postupak prekida i kad je to drugim zakonom određeno.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 6	Član 10 stav 6	Neprecizno određenje u članu 10 stav 6. U predmetnoj normi izvršiti preciziranje u pravcu jasnog određenja koji se postupak nastavlja, pojedinačni ili kolektivni, šta se podrazumijeva pod nerazumno dugim trajanjem postupka i ko vrši procjenu dužine trajanja postupka.	Primjedba je djelimično prihvaćena. Izvršeno je preciziranje da se nastavlja postupak pokrenut po pojedinačnoj tužbi. U dijelu "nerazumno dugog trajanja postupka", ne može se precizirati šta se podrazumijeva pod tim pojmom jer to zavisi od konkretnog slučaja pa se to ostavlja na diskrecionu ocjenu sudu.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 7	Član 13, stav 2	Izvršiti preciziranje u članu 13 stav 2. Precizarati šta se podrazumijeva pod „nosiocima kodeksa”.	Primjedba prihvaćena. U članu 4 „Značenje izraza” dodata je nova tačka kojom se prenosi definicija nosioca kodeksa iz važećeg Zakona o zaštiti potrošača.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 8	Član 14	Prezirati naziv člana 14. Imajući u vidu sadržinu člana i strukturu parničnog postupka, adekvatniji je naziv člana iz važećeg Zakona o zaštiti potrošača koji glasi: „Postupci koji	Primjedba prihvaćena. Naziv člana preformulisan u “Postupci koji prethode pokretanju sudskog postupka”.	

		prethode pokretanju sudskog postupka".		
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sug estija br. 9	Član 17 stav 2	Neprecizno određenje u članu 17 stav 2. Precizirati na koji način se dejstvo presude proteže na ostale ugovorne odnose.	Primjedba se odbija. Navedena odredba je već sadržana u važećem Zakonu o zaštiti potrošača. Naime, po uzoru na rješenje u austrijskom zakonu, u stavu 2 ovog člana regulisano je određeno proširenje dejstva presude. Prema opštem pravilu presuda u kolektivnoj parnici utiče samo na ponašanje trgovca u budućnosti i nema dejstvo tj. učinak na već sklopljene ugovore. Na posredan način takav se učinak time postiže u slučaju kada se radi o zabrani upotrebe nepoštenih ugovornih odredbi. Ako se trgovcu upotreba određenih ugovornih odredbi (npr. u fomularnim ugovorima ili u opštim uslovima poslovanja) zabrani, on će tu zabranu morati poštovati i u pogledu ugovora koji su već sklopljeni. Trgovac se na te odredbe (npr. u parnici u kojoj bi zahtijevao nešto od potrošača ili ako bi kao tuženi u parnici želio svoje stavove braniti pozivanjem na te ugovorne odredbe) neće moći pozvati. Ako bi se na njih pozivao, time bi prekršio svoju obavezu iz presude po kolektivnoj tužbi za zabranu.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sug estija br. 10	Član 18 stav 2	Primjedba u odnosu na član 18 stav 2. Iz određenja da će sud pozvati tuženog da u roku od sedam dana dostavi dokaze se ne može zaključiti da li je to tuženi dužan učiniti u okviru odgovora na tužbu, da li je u pitanju rok od 7 dana za odgovor na tužbu, odnosno da li je eventualno u pitanju dodatni rok koji se propisuje nakon dostavljanja odgovora na tužbu.	Primjedba prihvaćena. Izvršeno je preciziranje da se dokazi koji potvrđuju istinitost iznesenih činjeničnih navoda u okviru poslovne prakse dostavljaju u okviru odgovora na tužbu.	

Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 11	Član 19	Primjedba u odnosu na član 19. Imajući u vidu da se zakonski tekst odnosi na kolektivne tužbe, te uzimajući u obzir naziv člana, u istom se ne može se uređivati postupanje suda u postupku po pojedinačnoj tužbi.	Primjedba se odbija. Takođe je riječ o odredbi važećeg Zakona o zaštiti potrošača o efektu usvojene kolektivne tužbe za zabranu, s tim što se taj efekat ovdje proširuje i na kolektivnu tužbu za naknadu štete. Uvažavajući navode o uticaju na postupke po pojedinačnoj tužbi, ovim se ne dira u ustavno pravo na saslušanje u sudskom postupku koje zahtijeva da nikome na štetu ne može ići sudska odluka donesena u postupku u kojem određeno lice nije moglo da učestvuje. Presude u građanskim predmetima u načelu iz tog razloga dejstvuju samo među stranama (inter partes). Ipak, konkretni trgovac je u vezi nedopuštenosti određene radnje već saslušan upravo u parnici po kolektivnoj tužbi, iz kog razloga nije problematično da nepovoljan rezultat te parnice protiv njega ima dejstvo i u sljedećim parnicama (individualnim tužbama potrošača).	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 12	Član 20 stav 2	Primjedba u odnosu na član 20 stav 2. Stav 2 nije u saglasnosti sa odredbama Zakona o izvršenju i obezbjeđenju.	Primjedba se odbija. Navedena norma je sadržana i u važećem Zakonu o zaštiti potrošača i predstavlja izričit zahtjev Direktive 2020/1828 koja u članu 8 propisuje: "Države članice osiguravaju da su mjere zabrane iz člana 7. stav 4. tačka (a) dostupne u obliku: (a) <i>privremene mjere za prestanak prakse</i> ili, prema potrebi, zabranu prakse za koju se smatra da predstavlja povredu iz člana 2. stav 1.,". Mjere zabrane trebale bi uključivati konačne i privremene mjere. Privremenim mjerama mogle bi se obuhvatiti privremene mjere u užem smislu, mjere opreza i preventivne mjere za zaustavljanje prakse koja je u toku ili za zabranu prakse u slučaju da ona nije	

			<u>sprovedena, ali postoji rizik da bi mogla prouzrokovati ozbiljnu ili nepopravljivu štetu potrošačima.</u>	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 12	Član 22	Primjedba u odnosu na član 22. U članu 22 nije potrebno normiranje koje je već sadržanu u Zakonu o parničnom postupku.	Djelimično prihvaćeno. Na osnovu date sugestije izvršena je korekcija pa je brisan dio koji se odnosi na podatke o strankama, njihovoj adresi i zakonskim zastupnicima.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 14	Član 22 stav 1 tačka 10	Sugestija u odnosu na član 22 stav 1 tačka 10 Precizirati kome se upućuje predlog o načinu obavješćavanja članova grupe.	Primjedba se odbija. Ovim članom se uređuje sadržaj tužbe. Predlog o načinu obavješćavanja članova grupe je obavezni dio tužbe imajući u vidu specifičnosti postupka po kolektivnoj tužbi, pa se shodno tome, upućuje sudu.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 15	Član 22 stav 1 tačka 12	Primjedba u odnosu na član 22 tačka 12. Troškovi postupka se ne mogu unaprijed predvidjeti. ZPP-om je propisano za koje parnične radnje se predujmiju troškovi, dok za sud ne može biti od značaja činjenica na koji način stranka postiže dogovor sa trećim licem o finansiranju parnice.	Primjedba se odbija. Polazeći od specifičnosti ovog postupka, troškovi postupka se mogu i moraju unaprijed ocijeniti, pri čemu je posebno važno da finansiranje od strane treće strane bude potpuno transparentno pred sudom, jer nije riječ o internom odnosu između stranke i finansijera. Transparentnost je ključna kako bi se spriječile moguće štetne posljedice po integritet postupka, osobe u čiju korist je tužba podnesena, te tuženog. Direktiva naglašava da ovlašćeni subjekti trebaju sudu ili upravnom tijelu jasno prikazati izvore finansiranja, kako bi se procijenilo postoji li sukob interesa između finansijera i ovlašćenog subjekta, može li treća strana neopravdano uticati na procesne odluke, te ima li finansijer ekonomski interes u ishodu tužbe	

			koji bi mogao narušiti kolektivne interese potrošača ili biti u sukobu s tuženim. Na taj način sud može osigurati da finansiranje treće strane ne ugrožava pravičnost i integritet kolektivnog postupka.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 16	Član 23	Primjedba u odnosu na član 23. ZPP poznaje pripremno ročište pa je neophodno izvršiti usaglašavanje, odnosno preciziranje da li je održavanje ročišta za odobravanje kolektivne tužbe dodatno ročište. Propisivanje da „ukoliko postoje uslovi za odobravanje“ nije saglasno sa određenjem da će nakon što ocijeni da su uslovi ispunjeni održati ročište za odlučivanje o odobravanju tužbe, a potom da, nakon što je sud utvrdio da su ispunjeni uslovi, može donijeti rješenje kojim se tužba odbacuje ukoliko je tužba očito neosnovana. Mišljenja smo da je i u pogledu izjašnjenja člana grupe ili drugog ovlašćenog lica potrebno precizirati u kom roku se isto može dostaviti i na osnovu kojih kriterijuma će sud odlučiti kada će to neko lice pozvati da prisustvuje ročištu za pojašnjenje svoga izjašnjenja/mišljenja. Takođe, iz razloga navedenih u ovom članu tužba se ne može odbaciti, već odbiti kao neosnovana.	Primjedba djelimično prihvaćena. Postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete se odvija u dvije faze – fazu odobravanja (sertifikacije) kolektivne tužbe, nakon koje slijedi meritorno odlučivanje. Shodno tome, ročište za odobravanje kolektivne tužbe prethodi fazi meritornog postupka pa je riječ o dva različita ročišta. Sugestija u pogledu stava 2 je prihvaćena pa je brisano „ukoliko postoje uslovi za odobravanje“. U stavu 3 je izvršeno i preciziranje roka u kom član grupe može podnijeti izjašnjenje u odnosu na pitanja koja se tiču odobravanja kolektivne tužbe za naknadu štete u formi podneska. Sa druge strane, nije moguće zakonom precizirati kriterijume na osnovu kojih će sud pozvati to lice da prisustvuje ročištu, već se to ostavlja na diskrecionu ocjenu suda.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 17	Član 24	Primjedbe u odnosu na član 24. U predmetnom članu više poziva na članove nije pravilno označeno. Nadalje, u stavu 1 tačka 7 ne može se ostaviti sudu na ocjenu odlučivanje o razumnosti	Primjedba djelimično prihvaćena. Izvršene su potrebne korekcije. U pogledu tačke 7, vrlo je bitno da sud kontroliše sve aranžmane u vezi dogovora oko troškova, jer treba imati u vidu, da se ti troškovi (udio od dobiti)	

		troškova prema udjelu, obzirom da sud za isto nije ovlašten i da takav dogovor nije od značaja za vođenje parnice.	isplaćuju iz onoga što bi inače dobili potrošači – a ne stranka (tužilac). To sve je nužno kod razmatranja uslova za odobravanje kolektivne tužbe.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 18	Član 25	Sugestija i primjedbe u odnosu na član 25. Naziv člana nije adekvatan, obzirom da se već u prvom stavu govori o odbacivanju tužbe. Takođe, sud ne može usloviti stupanje na snagu nekog rješenja, na način kako je to normirano u stavu 3 ovog člana, dok takođe nalog da tužilac obavi dodatne aktivnosti mora proizaći iz nekih kriterijuma koji nisu ispunjeni, pa samim tim mora biti jasno izvedeno koje su to aktivnosti koje se mogu naložiti, dok takođe plaćanje garancije za troškove nije institut koji poznaje parnično zakonodavstvo, dok posebno nije adekvatno njihovo paušalno odmjeravanje. Sugerisemo da određenje iz stava 4 je protivrečno sadržini člana 23, kojim je propisano da se odlučivanje o odobravanju tužbe obavlja po proteku roka za odgovor na tužbu, pa nije jasno na koji način se u ovom stavu govori o novom roku za odgovor na tužbu.	Primjedba djelimično prihvaćena. Izvršena je korekcija, pa je stav 1 ovog člana Nacrta zakona prenesen kao stav 8 člana 24 ovog zakona. Takođe je korigovan stav 3 pa je preformulisano u „donošenje rješenja” umjesto „stupanja na snagu”. U pogledu određenja stava 4, izvršena je korekcija člana 23 stav 1 tako da je dopunjena da se pravi razlika između odgovora na tužbu iz tog člana koji se odnosi samo na postojanje uslova za odobravanje kolektivne tužbe, budući da je riječ o fazi sertifikacije, dok se ovim članom propisuje uobičajeni odgovor na tužbu koji se odnosi na fazu meritornog odlučivanja. U pogledu ostalih nepreciznosti, iz prethodno istaknutih razloga, dodatne aktivnosti koje sud može naložiti tužiocu da preduzme ostavljene su sudu na procjenu u zavisnosti od okolnosti konkretnog slučaja.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 19	Član 27	Primjedbe u odnosu na član 27. Zakon o parničnom postupku sadrži jasna pravila u pogledu dostavljanja, što predstavlja institut od posebnog značaja. Osim navedenog, norma ne sadrži jasno određenje kad sud procjenjuje da je broj	Primjedba se odbija. Primjedba se ne može prihvatiti jer treba uzeti u obzir, da u sistemu <i>opt-in</i> to nije prava „dostava” u smislu ZPP. To je obavještanje. Propuštanjem reakcije ne gubi se pravo (dručkije nego u klasičnoj parnici gdje će biti presuda zbog propuštanja). Gubi	

		oštećenih veliki, na koji način odlučuje o načinu obavještanja, ko snosi troškove predjuma i u kom iznosu se isti odmjeravaju u dnevnim novinama ili na drugi način koji prouzrokuje troškove.	se samo pravo na učestvovanje u kolektivnoj parnici, dok ostaje mogućnost individualne parnice. Dakle, u ovim postupcima se ne radi o dostavi u procesnom smislu, već o obavještanju potencijalnih članova grupe, koji nisu stranke postupka. Direktiva izričito zahtijeva da se svim potencijalnim članovima grupe omogući uključanje, što često nije moguće postići dostavljanjem u skladu sa ZPP – naročito kada je riječ o velikom broju potrošača (npr. desetine hiljada). Upravo zato zakon koristi širi i fleksibilniji pojam obavještanja, čija konkretna primjena zavisi od okolnosti slučaja, a sud je ovlašten da odluči o načinu obavještanja i da ocijeni razmjernost troškova. Troškove u ovoj fazi snosi tužilac, uz pravo da mu oni budu nadoknađeni ako uspije u sporu. Ovakvo rješenje usklađeno je s Direktivom, koja predviđa da informacije o kolektivnim tužbama moraju biti razmjerne i dostupne, a ne nužno formalno dostavljene svakoj pojedinačnoj osobi.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 20	Član 28	Primjedbe u odnosu na član 28. Obavještenje potrošača ne može sadržati podatke o naknadi za uključanje člana grupe, na način kako to proizilazi iz tačke 12 obzirom da nije riječ o trošku postupka, već o internom dogovoru potrošača i lica koje zastupa tužbu.	Primjedba se odbija. Svrha obavještenja je, da potrošaču pruži sve relevantne informacije, kako bi mogao donijeti potpuno informisanu odluku o tome da li se želi uključiti u kolektivnu tužbu. U tom smislu, bitna informacija za potrošača je i da li mora nešto platiti i kome. Nije platni nalog ili presuda o plaćanju, samo jedna od informacija koja može biti za potrošača važna.	
Ministarstvo pravde	Član 29	Primjedbe u odnosu na član 29 Iz odredbe stava 7 ovog člana ne proizilazi ko izdaje potvrdu.	Primjedba prihvaćena. Izvršeno preciziranje da je sud taj koji izdaje	

Primjedba /predlog/sug estija br. 21			potvrdu da li je određeno lice uvršteno na spisak uključenih lica.	
Ministarstvo pravde	Član 30	Primjedbe u odnosu na član 30. Određenja iz ovog člana uskladiti sa odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak.	Primjedba prihvaćena. U stavu 3 izvršeno preciziranje da se u dokaznom postupku na uključeno lice, iako nije stranka u postupku, primjenjuju odredbe ZPP u dijelu kojim je propisano izvođenje dokaza saslušanjem stranaka.	
Primjedba /predlog/sug estija br. 22				
Ministarstvo pravde	Član 31	Primjedbe u odnosu na član 31 Iz odredbe stava 3 ovog člana ne proizilazi na osnovu kojih kriterijuma će sud izvršiti procjenu da navedene parnične radnje nisu u suprotnostima sa interesima grupe. Naime, stranke u parničnom postupku imaju autonomiju u raspolaganju svojim zahtjevima jer sud ne vodi postupak po službenoj dužnosti, te s toga sud i ne može ni odlučivati o odbijanju ovih zahtjeva. Takođe, ne proizilazi koja je to vrsta odluke kojom bi sud odbio ovakve zahtjeve, kao i iz kojih razloga bi priznanje tužbenog zahtjeva moglo biti u suprotnosti sa interesima grupe ako se sa takvim zahtjevom vodio postupak, a prethodno je sud takav zahtjev i odobrio. U odnosu na određenje iz stava 4 sporno je na koji način će sud ocijeniti da tužilac ozbilno krši interese grupe i da li će razmatrati svaki predlog člana grupe, na koji način odlučuje	Primjedbe se odbijaju. Primjedba se ne može prihvatiti jer je osnovna logika kolektivne tužbe bitno različita od individualnog parničnog postupka. Dok u individualnoj parnici svaka stranka raspolaže vlastitim pravima, u kolektivnoj tužbi tužilac postupa radi zaštite prava drugih osoba, pa sud mora imati ovlašćenje da kontroliše da li se interesi grupe adekvatno zastupaju, čime se ujedno sprječavaju i zloupotrebe ovog postupka. Upravo iz tog razloga pravo uporednih pravnih sistema i sama Direktiva zahtijevaju sudsku kontrolu u cilju sprječavanja zloupotreba i zaštite članova grupe, pri čemu nije moguće taksativno definisati sve kriterijume (kao što ni ZPP to ne čini kod npr. zloupotrebe prava ili razloga za isključenje sudije). Vrsta odluke zavisi od konkretne situacije – riječ je o procesnim odlukama kojima sud upravlja tokom parnice, pri čemu, u skladu sa pravilima ZPP-a, protiv većine odluka postoji mogućnost žalbe, osim ako se radi o rješenjima kojima se upravlja postupkom. Takođe, u	
Primjedba /predlog/sug estija br. 23				

		o tome, kojom vrstom odluke i da li je ta odluka zaštićena pravom na pravni lijek.	praksi se mogu javiti situacije u kojima priznanje tužbenog zahtjeva ili nagodba može biti u suprotnosti sa interesima grupe, što zahtijeva sudsku kontrolu, kako i predviđa Direktiva, koja izričito propisuje da nagodbe u kolektivnim postupcima moraju biti odobrene od strane suda i da sud može odbiti odobrenje ako ih ocijeni nepravednim.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 24	Član 32	Primjedbe u odnosu na član 32. Iz određenja koje proizilazi iz stava 3 predmetnog člana ne proizilazi na koji način će sud odlučiti kome od članova grupe će omogućiti iznošenje stavova, da li je riječ o slobodnoj ocjeni suda i da li preostali članovi mogu prigovoriti odluci suda.	Primjedba se odbija. U skladu sa prethodno istaknutim osobenostima postupka po kolektivnoj tužbi za naknadu štete, a naročito načelom aktivne uloge suda, tako je i ovdje ostavljeno sudu da po slobodnoj ocjeni odluči kome od članova će omogućiti iznošenje stavova na ročištu, na osnovu razloga iznijetih u pisanom izjašnjenju koje članovi grupe dostavljaju sudu.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 25	Član 33	Primjedbe u odnosu na član 33. Predmetni član je potrebno usaglasati sa odredbama ZPP-a u pogledu zaključenja sudskog poravnania, obzirom da sudsko poravnanje sačinjava sud, odnosno sud ne vrši nadzor nad sačinjavanjem poravnania već isto neće dozvoliti u slučajevima zakonom predviđenim, dok neće takođe odlučivati o njemu, obzirom da je zaključenje poravnania izraz	Primjedba se odbija. U individualnoj parnici dispozitivnost važi u punom obimu i stranka može raspolagati sopstvenim pravima čak i na vlastitu štetu, bez miješanja države. Međutim, ta logika se ne može primijeniti u kolektivnom postupku, jer tužilac ne istupa u zaštitu sopstvenih, već tuđih interesa – interesa grupe potrošača. Stoga ne stoji argument da „svako snosi posljedice svojih odluka“, jer bi u kolektivnom postupku štetne posljedice snosili članovi grupe, a	

		slobodne volje strane da raspolažu svojim zahtjevima. Takođe, sud se ne može savjetovati sa ovlaštenim licem i trgovcem, niti predlagati izvođenje dokaza po službenoj dužnosti.	ne sam tužilac. Upravo zbog toga svi uporednopravni sistemi kolektivnih tužbi, kao i sama Direktiva, predviđaju aktivnu ulogu suda u kontroli adekvatne zaštite interesa članova grupe i u sprječavanju zloupotreba. Rizik zloupotreba posebno se ogleda u mogućnosti sklapanja poravnjanja između trgovca i tužioca koje, motivisane interesima zastupnika tužioca, mogu dovesti do toga da članovi grupe budu oštećeni time što bi dobili zanemarljivu ili nikakvu stvarnu korist.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 26	Član 36	Primjedbe u odnosu na član 36 određenje iz stava 5 ovog člana u suprotnosti je sa odredbom člana 25 stav 2 predoga zakona.	Primjedba se odbija. Ne postoji kontradiktornost navedenih odredbi nacrtu zakona.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sugestija br. 27	Član 39	Primjedbe u odnosu na član 39. Ovlašćenja notara propisana su Zakonom o notarima. Predlogom zakona o kolektivnim tužbama notarima se daje novo ovlašćenje. Navedene norme neophodno je sagledati sa predstavnicima Notarske komore u pogledu mogućnosti sprovođenja predloženog zakonskog rješenja, sa stanovišta nadležnosti, nadzora, odgovornosti, naknada i dr.	Primjedba djelimično prihvaćena. I Nacrt Zakona o kolektivnim tužbama i Zakon o notarima polaze od toga da notar djeluje kao nepristrasno lice od javnog povjerenja. Dodjeljivanje uloge notaru u kolektivnim tužbama u skladu je sa tom funkcijom, jer notar ne odlučuje o osnovanosti tužbe već tehnički i formalno sprovodi raspodjelu naknade. Pored toga, postoji sličnost sa ostavinskim postupkom. Članovi grupe koji imaju pravo na naknadu u kolektivnoj tužbi funkcionalno su slični nasljednicima u ostavini. Kao što notar vodi ostavinski postupak, evidentira nasljednike i raspodjeljuje imovinu, tako može i evidentirati	

			potrošače i nadzirati raspodjelu naknade. Ovo pokazuje da nova uloga nije u suprotnosti sa Zakonom o notarima, već predstavlja analognu primjenu već postojećih funkcija. U oba zakona osnovna ideja je rasterećenje sudova u postupcima koji imaju pretežno formalno-administrativni karakter. Povjeravanje dijela posla notarima u kolektivnim tužbama prati istu logiku kao i u Zakonu o notarima. Zakon o notarima u sadašnjem obliku ne sadrži eksplicitnu odredbu o nadležnosti notara da postupaju u kolektivnim tužbama. Međutim, odredbama člana 4 propisano je da notari mogu vršiti i druge poslove povjerene posebnim zakonom, što znači da mogu vršiti i poslove upravnika kolektivnog obeštećenja. Prema tome, usklađenost postoji, jer je konceptualno uloga notara u kolektivnim tužbama srodna njihovim već postojećim poslovima (ostavina, raspodjela, provjera isprava). U tom smislu izmjene Zakona o notarima nijesu potrebne, osim ako ne želi posebno naglasiti nadležnost notara, uredila njihova kontrola i nadzor nad njihovim radom u tim poslovima.	
Ministarstvo pravde	Član 40, 41	Primjedbe u odnosu na član 40 i 41. Iz sadržine predmetnih članova ne može se zaključiti u kom se postupku odlučuje o prigovoru kojim se osporava svrstavanje određenih lica na spisak, obzirom da je riječ o radnjama koje je potrebno preduzeti nakon okončanja postupka po tužbi i donošenja odluke suda.	Primjedba se odbija. Odredbom člana 42 stav 5 Nacrta zakona propisano je da se donošenjem rješenja o potvrđivanju završnog izvještaja iz stava 4 ovog člana završava postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete u slučajevima iz člana 40 ovog zakona. Shodno tome, riječ je o istom postupku.	
Ministarstvo pravde	Član 42	Primjedbe u odnosu na član 42. Neprecizno određenje stava 3. Ne	Primjedba se odbija.	

Primjedba /predlog/sug estija br. 29		proizilazi u kom postupku sud potvrđuje izvještaj upravnika, da li sud može odbiti da potvrdi izvještaj imajući u vidu da se isti podnosi nakon sprovedenih isplata, te da li protiv rješenja suda se može izjaviti žalba.	Odredbom člana 42 stav 5 Nacrta zakona propisano je da se donošenjem rješenja o potvrđivanju završnog izvještaja iz stava 4 ovog člana završava postupak po kolektivnoj tužbi za naknadu štete u slučajevima iz člana 40 ovog zakona. Shodno tome, riječ je o istom postupku.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sug estija br. 30	Član 46	:Primjedbe u odnosu na član 46 Troškovi nastali prije pokretanja parnice u pogledu organizovanja ne mogu činiti dio troškova parničnog postupka.	Primjedba se odbija. U pitanju je zahtjev direktive koja u članu 5 propisuje da države članice osiguravaju da stranka koja je dobila spor može nadoknaditi troškove povezane s pružanjem informacija potrošačima u kontekstu predstavničke tužbe.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sug estija br. 31	Član 47	Primjedbe u odnosu na član 47 Navedeni član treba usaglasiti sa Advokatskom tarifom.	Primjedba djelimično prihvaćena. Precizirano je da se tužilac može dogovoriti sa advokatom da, umjesto naknade po advokatskoj tarifi, advokat primi kao nagradu najviše 15% od iznosa koji sud dosudi, ukoliko sud procijeni da je takav dogovor razuman na osnovu kriterijuma iz člana 45 Nacrta.	
Ministarstvo pravde Primjedba /predlog/sug estija br. 32	Član 56	Primjedbe u odnosu na član 56 U parničnom postupku sud može izricati samo procesne kazne.	Primjedba se odbija. U pitanju je zahtjev direktive koja u članu 19 propisuje da države članice utvrđuju pravila o sankcijama za konkretne propuste ili odbijanje postupanja kako je precizirano i ovim članom. Kako je u preambuli Direktive i istaknuto: Kako bi se obezbijedila djelotvornost predstavničkih tužbi, trgovci koji vrše povrede treba da budu izloženi efikasnim, odvraćajućim i srazmjernim sankcijama	

			zbog propuštanja ili odbijanja da postupaju u skladu sa mjerom zabrane. Države članice treba da obezbijede da te sankcije mogu biti u obliku novčanih kazni, na primjer uslovnih novčanih kazni, periodičnih plaćanja ili plaćanja penala. Takođe, treba da postoje sankcije za propuštanje ili odbijanje poštovanja zabrane da se potrošačima na koje se odluka odnosi pruže informacije o pravosnažnim odlukama ili nagodbama, odnosno za propuštanje ili odbijanje da im se otkriju dokazi. Pored toga, treba da bude moguće primjenjivati i druge vrste sankcija, poput procesnih mjera, u slučaju odbijanja poštovanja zabrane otkrivanja dokaza.	
Notarska komora Crne Gore Primjedba /predlog/sugestija br. 33	Član 36, 39	Ovlašćenja notara propisana su Zakonom o notarima. Nacrtom zakona o kolektivnim tužbama notarima se daje novo ovlašćenje koje treba sagledati u pogledu sprovođenja ovih normi u praksi.	Primjedba se odbija. Nacrt Zakona o kolektivnim tužbama i Zakon o notarima zasnivaju se na istoj premisi da notar djeluje kao nepristrasno lice od javnog povjerenja. Dodjeljivanje tehničke i administrativne uloge notaru u raspodjeli naknade u kolektivnim tužbama predstavlja analogiju sa već postojećim nadležnostima u ostavinskom postupku, gdje notar evidentira nasljednike i sprovodi raspodjelu imovine. Time se potvrđuje da nova uloga nije u suprotnosti sa Zakonom o notarima, već proizilazi iz člana 4 tog zakona koji predviđa mogućnost povjeravanja dodatnih poslova posebnim propisom.	
Notarska komora Crne Gore Primjedba		Nacrtom zakona notar je ovlašten da sačini Nacrt spiska oštećenih i njihovo svrstavanje u podgrupe, uz mogućnost da zahtijeva dodatne dokaze i pojašnjenja od lica koja imaju pravo na naknadu, uz	Primjedba se odbija. Nacrt zakona uvodi institut upravnika kolektivnog obeštećenja kao tehničko-organizaciono tijelo koje pod nadzorom suda sprovodi raspodjelu dosuđenih	

/predlog/sugestija br. 34		mogućnost odbijanja stavljanja tih lica u spisak oštećenih ... što notara dovodi u poziciju da odlučuje o pravima stranaka koje mogu imati suprotstavljene interese (da odlučuje u čiju korist i na koji način će svrstati oštećena lica u podgrupe) što je protivno Zakonu o notarima. Notari shodno Zakonu o notarima su nadležni da rješavaju predmete u kojima nema spornih odnosa između stranaka tako da bi nadležnost propisana Nacrtom zakona bila u suprotnosti sa principima notarijata. Predloženo rješenje za isplatu oštećenih i sačinjavanje konačnog izvještaja o isplatama (član 42) nije u skladu sa notarskom djelatnošću, te smatramo da s obzirom na nadležnosti javnih izvršitelja, predlagač zakona može razmotriti mogućnost da se ova aktivnost stavi u nadležnost javnih izvršitelja.	naknada oštećenim potrošačima. Ovdje se ne radi o rješavanju spornog pravnog odnosa (što bi zaista bilo izvan okvira notarske djelatnosti), već o administrativnom sprovođenju sudske odluke – dakle, funkciji koja je po svojoj prirodi slična poslovima koje notari već obavljaju u ostavinskom postupku: provjera prijave, sastavljanje spiskova, kontrola dokumentacije, raspodjela imovine i sastavljanje završnog izvještaja. Argument da se radi o „odlučivanju o pravima stranaka sa suprotstavljenim interesima“ ne stoji. Odluka o pravima oštećenih donosi se isključivo u presudi suda u kolektivnom postupku. Notar nema diskreciju da odlučuje o osnovanosti ili visini naknade, već isključivo sprovodi tehničku verifikaciju i kategorizaciju na osnovu unaprijed utvrđenih kriterijuma iz sudske presude. To je, zapravo, prošireni model notarskog posla u kojem notar djeluje kao povjerenik suda, a ne kao organ koji samostalno odlučuje o pravima. Dalje, sugestija Notarske komore da se poslovi prenesu javnim izvršiteljima ne stoji. Posao izvršitelja je prinudno izvršenje obaveza prema dužnicima, dok je posao upravnika kolektivnog obeštećenja raspodjela sredstava koja su već obezbijeđena sudskom presudom i deponovana. Riječ je o kolektivnoj administrativnoj raspodjeli, a ne o prinudnom izvršenju, pa uloga notara ovdje predstavlja funkcionalno najprikladnije rješenje.	
----------------------------------	--	---	--	--

Notarska komora Crne Gore Primjedba /predlog/sugestija br. 35	Član 57	Članom 57 Nacrta predložen je rok od šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona da Skupština Notarske komora uskladi Notarsku Tarifu određujući pravila o povraćaju troškova i naknadi notaru, što nije primjenjivo, jer se Tarifa Notarske komora jedino može mijenjati uz saglasnost Vlade Crne Gore, što je propisano u članu 107 stav 1 tačka 2 Zakona o notarima.	Primjedba prihvaćena. Izvršena korekcija odredbe ovog člana kojom se precizira da Skupština Notarske komore usklađuje Notarsku Tarifu uz saglasnost Vlade Crne Gore.	
--	---------	---	---	--

Broj: 07-328/25-2354

Podgorica, 29. septembar 2025. godine

MINISTAR
Nik Gjelošhaj